

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

48'inci Birleşim
28 Ocak 2020 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli ilinin ülke ekonomisine katkısına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 24 Ocak Cuma akşamı yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depreme ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, sağlıkta şiddete ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, İzmir ili Çeşme ilçesi Alaçatı Mahallesi ile Urla ilçesi Zeytineli köyüyle ilgili kamu-
laştırma kararında İzmir Büyükşehir Belediyesiyle gerekli koordineli çalışmanın yapıp yapılmadığını, kamulaştırılan alanda hangi tür turistik
tesislerin yapılacağını, turistik amaç dışında başka türlü yapılaşmaya izin verilip verilmeyeceğini Kültür ve Turizm Bakanından, mahkeme
kararları hiçe sayılan İzmir ili Karaburun ilçesindeki RES projesine devap edilip edilmeyeceğini Çevre ve Şehircilik Bakanından öğrenmek
istediğine ilişkin açıklaması

2.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, olası depremlerde ve diğer afetlerde depreme dayanıksız binaların yıkılması sonucu bir tek
vatandaşımızın dahi hayatını kaybetmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 bü-
yüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 bü-
yüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

5.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 24 Ocak Cuma günü Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere
Allah'tan rahmet dilediğine, Adana ili Gezbeli Geçidi'nin kış aylarında kapanmasıyla yaşanan mağduriyet ve Tufanbeyli ilçesi Akçal köyü-
nün telefon şebekesi sorununa ilişkin açıklaması

6.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğün-
deki depreme ilişkin açıklaması

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklü-
ğündeki depreme ilişkin açıklaması

8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çevre ve Şehircilik Bakanının Niğde ilinin çevre kirliliği sorunlarıyla ilgilenmesini te-
menn ettiğine ilişkin açıklaması

9.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan
6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

10.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan
6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyü-
klüğündeki depreme ilişkin açıklaması

12.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklü-
ğündeki depreme ilişkin açıklaması

13.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklü-
ğündeki depreme ilişkin açıklaması

14.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, ülkemizde deprem vergisi toplanmaya başlandığı yıldan bugüne kadar ne kadar vergi
toplandığını ve toplanan deprem vergilerinin ne kadarının Aydın ili için kullanıldığını, Aydın ilindeki yapılar için depreme karşı dayanıklılık
testlerinin yapıp yapılmadığını ve depreme karşı dayanıklılık testi yapılan bina sayısı ile sonuçlarını Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Ok-
tay'dan öğrenmek istediğine, jeotermal elektrik üretim alanlarında doğal ve tetiklenmiş depremsellik kayıtları ile değerlendirme uygulamaları-
nın yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

15.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, grip ilaçları dâhil olmak üzere birçok ilacın piyasada bulunmaması nedeniyle yaşı-
lan mağduriyete ilişkin açıklaması

16.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Çin'de ortaya çıkan ve çok sayıda insanın ölümüne neden olan corona virüsünün Türkiye'ye girmemesi için etkili önlemlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

18.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

19.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Türkiye'de kış aylarında olmamıza rağmen son yılların en büyük kuraklığının yaşandığına ilişkin açıklaması

20.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Cerattepe'de madencilik faaliyeti yürüten firmanın şehrin içme suyuna yönelik müdahalesine ilişkin açıklaması

21.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, DİSK'e bağlı GENEL-İŞ Sendikasına ait İzmir ili Urla ilçesi Zeytineli köyü Böğürtlen mevkisindeki taşınmazlara yönelik hukuk dışı karardan vezgeçilerek işçi ve köylülerin haklarının iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 24 Ocak Cuma akşamı yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depremde hayatını kaybeden 41 vatandaşımıza Allah'tan rahmet dilediğine, depremin meydana geldiği andan itibaren İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener başta olmak üzere 81 il ve ilçedeki teşkilatlarının depremzedelerin yaralarını sarmak için seferber olduğuna, 17 Ağustos Marmara depreminin üzerinden yirmi bir yıl geçmesine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığına ve depremin ülkemiz için her an tehdit oluşturduğu gerçeğinin akıldan çıkarılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, deprem bölgesinde AFAD'ın, Kızılay'ın, güvenlik güçleri ile diğer yetkili kurumların cansiparane çalışmalarının takdire şayan olduğuna, MHP il ve ilçe teşkilatlarının her türlü insani ve teknik desteği vermek amacıyla bölgede hazır bulunduğu, ülke olarak içinde bulunulan bu çetin günlerde devlet millet kaynaşmasıyla bir ve beraber olunması gerektiğine ilişkin açıklaması

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybeden 41 yurttaş Allah'tan rahmet dilediklerine, depremlerin engellenemez olduğuna ancak ölümlerin depremden değil gerekli önlemlerin alınmamasından kaynaklandığına, Elâzığ ve Malatya illerinin afet bölgesi ilan edilmesi yönündeki kanun tekliflerine siyasi parti gruplarının destek vermesini beklediklerine, 9 Ocak tarihinde Osmaniye 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan mahpuslara göndermiş oldukları Ahmedî Hanî'nin "Mem û Zîn" adlı eseri ile Maksim Gorki'nin "Ana" adlı eserinin cezaevi yönetimi tarafından hangi anlayışla geri gönderildiğini öğrenmek istediklerine ve bu durumu protesto ettiklerine ilişkin açıklaması

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 24 Ocak akşamı Elâzığ ve Malatya illerinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, gelişmiş ülkelerde 6 şiddetindeki depremlerde can kaybı olmazken Türkiye'de can ve mal kaybı yaşanmasının sorgulanması gerektiğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Tabii bu tür afetler bizler için çok büyük bir imtihan ve bu konuda Müslüman olmanın, bu noktada teslimiyetin hep en güzel örneklerini vermişiz." ifadesine, Marmara depreminden yeterince ders alınmayarak gerekli tedbirlerin alınmadığına, olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenip yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla 2018 yılında TBMM Başkanlığına sundukları Meclis araştırması önergesini gündeme getirdiklerine ve depremle ilgili komisyon kurulmasına ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

26.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Meclis Başkanı Mustafa Şentop ve bakanların olay yerine hemen intikal ettiğine, başta AFAD olmak üzere Kızılay ve diğer kurumlara teşekkür ettiğine, dünyanın her yerinde depremlerde insanların hayatını kaybetmesine ve yakınına kaybedenlerin ailelerine inancımız gereği yaşananların bir takdir olduğunun söylenilmesinin cenaze namazındaki dua gibi düşünülmesi gerektiğine ve deprem konusunda herkesin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesinin önemli olduğuna, 17 Ocak 2020 tarihinde vefat eden Rahşan Ecevit'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Genel Kurul gündemine ilişkin açıklaması

27.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz'ın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, HDP grup önerisine ret oyu vermelerinin usuli ve teknik bir işlemden ibaret olduğuna ilişkin açıklaması

29.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve depreme ilişkin önlemlerin yeterince alınıp alınmadığının araştırılıp değerlendirilmesi ve bir rapor olarak sunulması gerektiğine ilişkin açıklaması

30.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve tüm partilerin ortak önerisiyle deprem konusunda bir araştırma komisyonu kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

31.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, 2010 yılında tüm partilerin önerisiyle Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun tekrar gözden geçirilmesini önerdiğine ilişkin açıklaması

32.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, bilim insanları tarafından yapılan olası bir İstanbul depremine yönelik ciddi bir uyarı ortada dururken deprem konusunda bir araştırma komisyonu kurulmasının elzem olduğuna ilişkin açıklaması

33.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 2010 yılında Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun siyasi partilerin ortak iradesiyle kabul edilmiş örnek bir rapor olduğuna ve gerekirse bu raporun tartışılıp değerlendirilebileceğine ilişkin açıklaması

35.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 113 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kabul edilmesiyle uluslararası kara yolu taşımacılığında şoför esnafımızın bugüne kadar yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi noktasında olumlu adımlar atıldığına ilişkin açıklaması

36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 113 sıra sayılı Kanun Teklifi konusunda gösterilen ortak çalışmadan dolayı milletvekillerine ve Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'a teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

37.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, 28 Nisan 1992 tarihli anlaşmanın revize edilerek Özbekistan'la ilişkilerimizin ivme kazandığı bir dönemde yürürlüğe sokulmasının memnuniyet verici olduğuna ilişkin açıklaması

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM AB Uyum Komisyonu ve Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu üyelerinden müteşekkil bir heyetin Avrupa Parlamentosu üeleriyle görüşmelerde bulunmak üzere Strazburg'a bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin tezkeresi (3/1063)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Çek Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi Başkan Yardımcısı Vojtech Filip'in vaki davetine icabetle TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç Başkanlığında Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Lütfi Elvan, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş ile komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin 18-22 Mart 2020 tarihleri arasında Çek Cumhuriyeti'ne resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/1064)

B) Önergeler

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un, (2/1946) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında 19 Eylül 2002 Tarihinde İmzalanmış Sivil Havacılık İşbirliği Anlaşmasını Tadil Etmek Üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/58)

2.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, (2/1303) esas numaralı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelelenmesine Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/59)

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekilinin, madde bağımlılığındaki ve buna bağlı ölümlerdeki artışların nedenlerinin incelenerek bu konuda önleyici çalışmalar yapılması amacıyla 24/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/368) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Muazzez Orhan ve arkadaşları tarafından, depremlerde can kayıplarının en aza indirilmesi, yaranma ve engelli kalma durumlarının azaltılması amacıyla 28/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenerek bu konuda yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla verilmiş olan (10/312) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 162 sıra sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına; 64, 113, 161, 66, ve 50 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise yine bu kısmın sırasıyla 2'nci, 3'üncü, 4'üncü 5'inci ve 6'ncı sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun, 28, 29 ve 30 Ocak 2020 ile 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 şubat 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 161 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve İYİ PARTİ Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2536) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı 162)

2.- İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 64)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 113)

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161)

5.- İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 66)

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 64) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 113) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, TBMM'de istihdam edilen personel ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/22819)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, mülga Başbakanlıktan TBMM'ye devredilen bir limuzine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/22820)

3.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, son beş yılda yıllar itibarıyla antidepresan kullanan kişi sayısına ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/23036)

4.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, ilaç fiyatlarına döviz kurundaki dalgalanmalardan dolayı zam yapılmasının beklenmesi nedeniyle oluşan mağduriyetlere ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/23038)

5.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in cevabı (7/23101)

6.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'nın Gemlik ilçesinde bir kimya sanayii işletmesinin derin deniz deşarjı soğutma tesisi kurmasına izin verilip verilmeyeceğine ve tesisin deniz canlıları ile çevreye verebileceği zararlara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/23162)

7.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Eber ve Akşehir göllerinde meydana gelen yangın vakalarının sebebine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/23167)

8.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2016-2019 yıllarında ülkemizin kıyılarında avlanan sapan balığı miktarlarına ve sapan balıklarının ağlara takılarak verdiği zarar sonucu ortaya çıkan maddi kayıplara ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/23168)

9.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, kistik fibrozis hastalarının sayısına ve hastalığın teşhisi ile tedavisinde kullanılan ilaç ve cihazların Devletçe karşılanması önerisine ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/23248)

10.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Türkiye genelinde ve Bursa ilinde hava kirliliği ve hava kirliliğinin neden olduğu hastalıklardan dolayı yaşamını yitirenlere ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/23265)

11.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 yılları arasında tıbbi cihaz ve malzemeler için yabancı firmalara yapılan ödemelere ve yerli üretim için sağlanan teşviklere ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/23266)

28 Ocak 2020 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk konuşma, Türkiye'de 2019 yılında da en yüksek 2'nci ihracatı yapan Kocaeli'nin ekonomiye katkısı hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'e aittir.

Buyurun Sayın Şeker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli ilinin ülke ekonomisine katkısına ilişkin gündem dışı konuşması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 2019'da en yüksek 2'nci ihracat yapan seçim bölgem Kocaeli'nin ülke ekonomisine katkısı üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, 99 depremini yaşayan ve enkazdan çıkarılan birisi olarak, 24 Ocak Cuma akşamı Elâzığ'da ve

evre illerde yaşanan depremde dolayı üzüntülerimi ve anında müdahale ile planlı bir şekilde yapılan arama kurtarma koordinasyon çalışmalarından dolayı da memnuniyetimi ifade etmek isterim.

Elâzığ ve evre illerde yaşanan depremde, sayın bakanlarımız vakit kaybetmeden akşamdan bölgeye giderek, Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında yapılan çalışmaları yerinde denetlediler, destek oldular. Devletimiz, H k metimiz ve Sayın Cumhurbaşkanımız da bizzat bölgeye giderek vatandaşımızın yanında oldu.

Devletin imk nları yaraların sarılması için seferber edildi. Kurum ve kuruluşlar, yerel yönetimler ve STK'ler de yardımlarını esirgemediler. Her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Depremde hayatlarını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı; yaralıları acil şifalar diliyorum. Rabb'im bir daha böyle elem, keder göstermesin inşallah.

Değerli milletvekilleri, Elâzığ gibi 99'da büyük bir deprem yaşayan seçim bölgem Kocaeli kısa sürede toparlandı, ülke için üretmeye başladı. Kocaeli, Türkiye'nin en büyük 500 firmasından 79'una, 1.195 AR-GE şirketinden 128 tanesine, 15 adet tasarım merkezine ev sahipliği yapmaktadır. Kocaeli aynı zamanda yabancı sermayeli ve büyük ölçekli işletmelerin de tercih ettiği bir kenttir.

Kocaeli'de 6 tanesi ihtisas olmak üzere 14 adet organize sanayi bölgesi, 5 adet teknopark ve 2 adet serbest bölge bulunmaktadır.

İhtiyaç duyduğu bilgi ve kalifiye insan kaynağını Kocaeli  niversitesinden, Gebze Teknik  niversitesinden, T B TAK MAM'dan ve teknoparklardan sağlamaktadır.

Kocaeli'nin Asya  zerindeki tüm ticaret yollarının g zerg hında olması, liman kenti olması, lojistik bakımdan her zaman yatırımcıların dikkatini ve ilgisini çekmiştir.

Değerli milletvekilleri, Kocaeli, 27 Aralık 2019 tarihinde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla ülkemizde sadece Kocaeli'de olan ve ülke ekonomisine büyük katkı ve değer sağlayacak olan AR-GE merkezlerinin bulunduğu Bilişim Vadisinin açılışına ve Türkiye'nin ilk yerli ve millî otomobilinin tanıtımına ev sahipliği yaparak tarihe tanıklık yapan bir kent oldu.

Değerli milletvekilleri, Kocaeli, 2018 yılı verilerine göre, Türkiye araç üretiminin yüzde 35,84' n , kimya sanayisinin yüzde 27'sini, metal sanayisinin yüzde 19'unu karşılayarak ihracatta büyümeye ve rekor kırmaya devam ediyor. Kocaeli gümrüklerinden alınan verilere göre, 2019 yılında ihracatını bir önceki yıla göre yüzde 1,6 artışla 29 milyar 13 milyon dolara çıkar mıştır. İstanbul'dan sonra en çok ihracat yapan yine 2'nci il olmuştur. 2019 yılı ithalatını ise yüzde 17 azaltarak 40,3 milyar dolarla tamamladı. 69,3 milyar dolarlık dış ticaret hacmiyle 2019 yılında Türkiye dış ticaretinin yüzde 18,5' n  karşıladı.

Kocaeli, kaliteli ve katma değeri yüksek mal üreterek Türkiye'nin en büyük ihracat yapan ülkelerinden biri olma vizyonuna da büyük destek ve katkı sağlamaktadır. Kocaeli, 180'in üzerinde ülkeye ve bölgeye ihracat yapıyor. Otomotiv, lastik üretimi ve petrokimya katma değeri yüksek ürünler dünya çapında büyük ilgi görüyor.  lke ekonomisini b y tmek, dünyada ilk 10 büyük ekonomiye sahip olmak için yatırımcının ve sanayicinin önünü açan ve destek veren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a saygılarımı sunuyorum, şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, Kocaeli bütçeye katkı açısından 3'üncü, vergi tahakkuk ve tahsilatı açısından 1'inci sırada yer almaktadır. Üretim yapan, yatırım yapan tüm sanayicilerimizi, iş insanlarını tebrik ediyor, çalışanları kutluyor, her daim yanlarında olduğumuzu ifade ediyorum ve bu firmaların ufkunu açan, destek veren sanayi ve ticaret odalarına, altyapı hizmetlerini sunarak sanayicinin ve yatırımcının önünü açan Kocaeli Büyükşehir Belediyemize ve ilçe belediyelerimize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (AK PART  sıralarından alkışlar)

BAşKAN – Teşekkürler Sayın şeker.

Gündem dışı ikinci konuşma, Elâzığ-Malatya depremi hakkında söz isteyen Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

2.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 24 Ocak Cuma akşamı yaşanılan ve merkez  ss  Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depreme ilişkin gündem dışı konuşması

KAD M DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen aziz yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 24 Ocak akşamı, hepinizin bildiği gibi, merkez  ss  Elâzığ olan, ülkemizi büyük bir üzüntü ve acıya boğan depremi yaşadık. 41 vatandaşımız hayatını kaybetti; yüzlerce yurttaşımız yaralandı, evinden ocağından oldu. Depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı ve sabır diliyorum.

Kur'an'da kaderin tanımı, tedbiri alıp takdiri Cenab-ı Hakk'a bırakmaktan geçer ama biz depremlerin bir doğa olayı olduğunu, önüne geçilemez olacağını bir türlü kabullenemedik. Tabii, bu kabullenememe noktasında büyük sorumluluk, bu ülkeyi yönetme noktasında olan iktidarlara, hele hele son on yedi yıldır ülkemizi yöneten Adalet ve Kalkınma Partisine aittir.

Birçok zorlukları yaşadık ama işte bu necip milletin özelliği, kıvançta, tasada birlikteliği, yaşadığımız son üzücü olayda da gösterdi; bütün yaraların sarılması noktasında herkes üzerine düşeni yaptı. Ülkemizin dört bir yanından Cumhuriyet Halk Partili belediyeler, diğer belediyeler, gerek teknik kadrosuyla gerek aracıyla gereciyle gerekse kullanacağı battaniyesi, adırdı, kuru gıdası, yiyecek maddesi, sıcak mutfağıyla yöreye aktı ve oradaki yurttaşlarımızın bir nebze olsun gözyaşlarını, acılarını hafifletmeye çalıştı. Bu, bu milletin özelliği ama bu yaşanan olaydan sonra şunu gördük ki bu milletin "deprem vergisi" adı altında toplanan paralarının amacına uygun kullanılmasının kaçınılmaz olduğu... Ve şu anda İstanbul'u tartışıyoruz ve sayın bakanlar da, yetkililer de, bu ülkenin bilim adamları da şiddetli bir depremin İstanbul'da olmasının kaçınılmaz olduğuna işaret ediyor. Ama biz hâlâ Kanal İstanbul derdine düşmüş, İstanbul'u bekleyen 9 şiddetindeki tehlikeyi aymaz bir karşılama hâline dönüştürüyoruz. Ve işte, gelinen noktada, şuradaki koltuklarda, biz bugün konuştuğumuz, insan yaşamını ilgilendiren, 16-17 milyon İstanbulluyu da bekleyen, fay hattında bundan farklı bölgelerdeki tehlikeleri de işaret eden konuyu birinci ağızdan görüşüp, muhatap bulup, soru sorup cevap alacağımız bakanlardan yoksun bir Parlamentoda  cizleri oynamaktayız. Burada bizim vebalimiz yok, gelinen noktaya getirenler -bu ülkede- belli ama yanlıştan dönmek de bir erdemdir. Bu ülkede birlikte yaşıyor, aynı gemide birlikte yolculuk yapıyoruz. Öyleyse ne yapacağız? Bizden sonraki nesillere olan borcumuzu ödeme noktasında el ele tutuşup ortak anlayışla çıkaracağımız yasalarla önlemleri alacağız.

Arkadaşlar, bu ülkenin 81 milyon yurttaşından "deprem vergisi" adı altında toplanan paraları işte bu fay hattında bulunan okullarımıza, resmî kurum ve kuruluşlarımıza düzenli bir şekilde harcar, o depremi sağlıklı kentler oluşturarak bekler, hazırların, karşılırsak elbette bu ülkede 1 yurttaşımızın kaşı kırışmadan, canı yanmadan, acılara meydan vermeden bunu başarıırız. Ama böyle bir büyüyorum yerel yönetimlerin kadrolarına, jeofizik ve jeoloji mühendisleri noktasında da bir fukaralık var. İşte bunu da bir yasayla olmazsa olmazlar hâline getirip, mutlak ama mutlak belediyelerde bu kadroların olmasını sağlamak zorundayız. Bunun için neye gerek var? Bunun için, sadece, bu depremde yaraları sarma noktasındaki birlikteliğin yasa çıkarma

noktasında da olmasına şiddetle ihtiyaç var. Ben bu kararlı gözle baktığımda bu kararlılığı görmek istiyorum ama bireysel tanıdığım insanların, bu sıralarda oturanların gözüne baktığımda "Doğru söylüyorsunuz." dediğini de görmekteyim. Öyleyse bunu hayata geçirelim, hiç de zor değil, biz bunları başarabiliriz.

Olay yerini gördük. Bir sayın vali sanki satış sonrası hizmet veriyor, müşteri memnuniyeti ölçercesine "Algı gayet güzel." diyor. Arkadaşlar, biz bu manzaraları görmek ve yaşamak istemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

O yüzden, biz mutlak ama mutlak bunun önlemini almak zorundayız. Bu vebal ve sorumluluk buradaki yüce Meclisin çatısı altında bulunan 600 milletvekilinde. Sorumluluğumuzun gereğini yapacağız.

Yine, değerli hemşehrilerim, büyük kentlerdeki deprem toplanma merkezlerine baktığınızda, birçoğunda o, Anadolu'daki küçük esnaf ve sanatkârın da belini büken AVM'lerin yapıldığını görüyoruz. Bu kötü alışkanlıklardan vazgeçeceğiz ve deprem toplanma alanlarını yeniden insanların dikkatine sunup -şehir girişlerinde, okullarda eğitimle, resmî kurum ve kuruluşlarda, insanların yoğun olduğu yerlerde- mutlaka onların yerlerini, adreslerini insanların bilinçlerine koymak durumundayız. İşte bu noktada, mutlaka ama mutlaka önlemleri almak hepimizin boynunun borcu diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Durmaz.

Gündem dışı üçüncü konuşma, sağıkta şiddet hakkında söz isteyen İğdır Milletvekili Habip Eksik'e aittir.

Buyurun Sayın Eksik. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

3.- İğdır Milletvekili Habip Eksik'in, sağıkta şiddete ilişkin gündem dışı konuşması

HABİP EKSİK (İğdır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Elâzığ merkezde meydana gelen depremde yaşamını yitiren yurttaşlarımızın ailelerine başsağlığı, kendilerine Allah'tan rahmet ve yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, sağıkta şiddet üzerine söz almış bulunmaktayım. Size birkaç isim sayarak başlamak istiyorum: Doktor Göksel Kalaycı, Doktor Ali Menekşe, Doktor Ersin Arslan, Doktor Melike Erdem, Doktor Kamil Furtun, Doktor Abdullah Biroğul, Doktor Aynur Dağdemir, Doktor Hüseyin Ağır, Doktor Said Berilgen ve Doktor Fikret Haciosman. Bu saydığım isimlerin hepsinin ortak yönü, değerli milletvekilleri, sağıkta şiddet sonucu katledilmeleridir, yaşamlarının ellerinden alınmasıdır.

İşte bu, sağıkta şiddetin temel nedeni de maalesef AKP iktidarının uyguladığı yanlış politikalarıdır. AKP iktidarının Sağıkta Dönüşüm Programı neticesinde; sağlığı piyasalaştırması, ticarileştirmesi, sağlığı bir meta olarak görmesi neticesinde, âdeta ilaç ve tıbbi malzeme lobilerine rant sağlama merkezine dönüştürmesi sonucunda, hastaların müşteri olarak algılanması ve öyle görülmesi neticesinde bu şiddet her geçen gün daha da artmaktadır değerli milletvekilleri.

Değerli milletvekilleri, coğrafyamızda koruyucu sağık hizmetleri yok edilmiştir ve sevk zinciri diye bir şey maalesef şu an uygulanmamaktadır. Bir uzman hekim bir günde 100-120 hastaya bakmaktadır. Beş dakikada bir bir hastaya muayene süresi ayrılmaktadır ve bunun neticesinde de ciddi anlamda sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bugün performans sistemi dediğimiz, gerçekten insan ahlakıyla da bağdaşmayan bir uygulama hastanelerde uygulanmaktadır.

Yine, ana dilde sağık hizmetinin sunulmaması üzerine hastaların kendilerini ifade etmemesi ciddi sorunlara sebep olmaktadır. Bütçe görüşmelerinde ana dilde sağık hizmetinin sunulmasının önemini vurguladığım zaman konuşmamda maalesef Sağlık Bakanı cevap verme tenezzülünde dahi bulunmadı ama Elâzığ'da bu durumla ilgili bir olay gerçekleştiğinde, bir cümlelin bir insanın hayatını kurtardığını gördüğünde de popülist bir yaklaşımla hemen sahiplendi ve maalesef bunu siyasi bir ranta dönüştürmeye çalıştığını hepimiz gördük.

Değerli milletvekilleri, liyakatsizlik, yöneticilerin liyakatsiz bir şekilde atanması ve sözleşmelerin imzalanması, hatta AKP iktidarının atadığı sağık müdürlerine, başhekimlerine orada tarihsiz istifa dilekçelerinin imzalatılması da bu sorunun ayrıca başka bir kaynağıdır. Yine, kanun hükmünde kararnamele, güvenlik soruşturmalarıyla orada insanların iş güvencesinin ellerinden alınması ve sendikalaşma önüne büyük engellerin konulması, âdeta özlük haklarının gasbedilmesi bu sorunu derinleştiren başka sebeplerdendir. AKP iktidarının şiddet politikalarında ısrar etmesiyle bugün maalesef insanlar ülkede şiddeti bir çözüm olarak görüyor ve şiddeti bir çözüm olarak gördüğünden dolayı da her gittiği yerde bunu uygulaması neticesinde de bu güzelim insanlar maalesef katlediliyor ve aramızdan ayrılmak zorunda kalıyorlar.

Yine, baktığınız zaman değerli milletvekilleri, bu konuyla ilgili maalesef caydırıcı cezalar verilmemektedir. Bu şiddeti uygulayanların çoğu yerde âdeta korunduğunu ve maalesef gerekli cezaların verilmediğini görmekteyiz. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın hastanelerde uygulanmadığını da ayrıca görmekteyiz. Orada bu şiddet vakalarının iş kazası olarak görülmesi gerekirken uygulanmadığını, öyle görülmediğini, uygulamada hiçbir şekilde bu yasanın orada etkin bir şeyinin olmadığını görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, işte bu sağıktaki şiddeti tırmandıran AKP iktidarına sendikalar, Türk Tabipleri Birliği ve bizler, siyasi partiler bir çağrıda bulunuyoruz ve diyoruz ki: "Gelin, hemen şimdi, Türk Tabipleri Birliğinin hazırladığı sağıkta şiddet yasa taslağı hızla yasalaşsın. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası etkin olarak uygulansın."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi Sayın Eksik.

HABİP EKSİK (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

"Muayene randevuları hastaya yeterli süre ayrılacak şekilde düzenlensin. Acil servislerde sadece acil hastalara hizmet verilsin. Birinci basamak sağık hizmetleri güçlendirilsin yani koruyucu sağık hizmetleri güçlendirilsin, esas alınsın. Sevk zinciri uygulansın ve en önemlisi, işte popülist yaklaşımla Sayın Bakanın da sahiplendiği, o ana dilinde sağık hizmetinin önemi fark edilsin ve ana dilinde sağık hizmeti uygulansın." diyoruz.

Değerli milletvekilleri, iktidarı ve Sağlık Bakanlığını bu yanlış neoliberal politikalarından vazgeçmeye, sağıkta performans sistemini acilen kaldırmaya, Sağıkta Dönüşüm Programı'nı durdurup bu politikalarından vazgeçmeye davet ediyoruz. Sağıkta şiddet yasası çıkarılincaya ve sağık alanındaki şiddet durduruluncaya kadar biz mücadele etmeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Eksik.

HABİP EKSİK (Devamla) – Gelin, sağıkta şiddet yasa taslağını Meclisten geçirelim ve Meclis olarak biz görevimizi yapalım, bu katliamlardan dolayı vebal onları -iktidarın- boynunda kalsın, biz Meclis olarak görevimizi yerine getirelim diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Eksik.

Değerli milletvekilleri, şimdi de sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çelebi...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, İzmir ili Çeşme ilçesi Alaçatı Mahallesi ile Urla ilçesi Zeytineli köyüyle ilgili kamulaştırma kararında İzmir Büyükşehir Belediyesiyle gerekli koordineli çalışmanın yapıp yapılmadığını, kamulaştırılan alanda hangi tür turistik tesislerin yapılacağını, turistik amaç dışında başka türlü yapılaşmaya izin verilip verilmeyeceğini Kültür ve Turizm Bakanından, mahkeme kararları hiçe sayılan İzmir ili Karaburun ilçesindeki RES projesine devap edilip edilmeyeceğini Çevre ve Şehircilik Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

24 Ocak 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı kararıyla İzmir Çeşme Alaçatı mahallesinde ve Urla Zeytineli köyünde kamulaştırma kararı alındı.

Turizm Bakanına soruyorum: Bahse konu olan bölgede neden acele kamulaştırma kararı alınmıştır? İzmir Büyükşehir Belediyesi, Çeşme ve Urla belediyeleriyle gerekli koordineler yapılmış mıdır? Kamulaştırılan alanda hangi tür turistik tesisler yapılacaktır? Turistik amaç dışında başka türlü yapılaşmaya izin verilecek midir?

Ayrıca, İzmir Karaburun RES Projesi, Yaylaköy'ün talanına sebep olmaktadır ve Çevre Bakanlığı buna olur vermiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanına soruyorum: Mahkeme kararlarını hiçe sayan, Karaburun Yarımadası ve Ildır Körfezi özel çevre koruma bölgesi ilan kararını görmeyen tutumunuz devam edecek midir diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

2.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, olası depremlerde ve diğer afetlerde depreme dayanıksız binaların yıkılması sonucu bir tek vatandaşımızın dahi hayatını kaybetmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgesinde yaşıyoruz. Ülkemizin büyük bir kısmı aktif fay zonları içerisinde ve nüfusumuzun büyük çoğunluğu bu bölgelerde yaşamaktadır. İstatistiklere göre, son yüz yılda depremlerden değil, depremlere dayanıksız yapılan binaların yıkılmasından 80 binin üzerinde kişi hayatını kaybetti.

Maalesef ülkemizde yılların birikimi plansız kentler ve mühendislik hizmetlerinden yoksun, depreme dayanıksız yapılar çoğunlukla mevcuttur. Olası depremlerde ve diğer afetlerde artık bir vatandaşımız dahi depreme dayanıksız binaların yıkılması nedeniyle hayatını kaybetmemeli. Bunun için can güvenliği sağlanmış, hayat kalitesi artırılmış, çevreyle barışık şehirlerin oluşturulması için kentsel dönüşümü desteklemek hepimizin görevidir.

Kentsel dönüşüm, kentteki hastalıklı alanların teşhis ve tedavisidir, aynı zamanda koruyucu hekimliktir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24 Ocak Cuma günü Elâzığ'ın Sivrice ilçesinde meydana gelen ve Malatya başta olmak üzere çevre illerde de hissedilen 6,8 büyüklüğündeki depremi yaşayan tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum. Depremde hayatını kaybeden 41 vatandaşımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyor, yaralanan vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Devletimiz, depremin ilk anından itibaren yaraları sarmak ve acıları dindirmek için yapılması gereken her şeyi büyük devletlere yakışır şekilde yapmış ve yapmaya devam etmektedir. Aziz milletimiz de depremezelerle tek yürek olmuş, maddi, manevi destekleriyle eşine az rastlanır bir kardeşlik örneği göstermiştir.

Cenab-ı Hak aziz milletimizi ve ülkemizi her türlü afetten korusun, muhafaza eylesin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

4.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz cuma günü Elâzığ ve Malatya başta olmak üzere birçok ilde gerçekleşen ve 40'ı aşkın vatandaşımızın hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan deprem felaketi Türkiye'nin acı deprem gerçeğini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Deprem bu coğrafyanın bir gerçeği olmasına rağmen bizler yaşanan her felaketin ardından aynı sahneleri yaşamaya devam ediyoruz. "Kader" diyerek, "fıtrat" diyerek depremden kaçamazsınız. Deprem bu coğrafyanın bir gerçeğiyseniz bizler felakette yaşanacak can kayıplarını en aza indirecek önlemleri almak zorundayız. Başta İstanbul olmak üzere deprem kuşağında yer alan birçok il için kaybedecek vaktimiz yok. Bizim kanallara değil, deprem karşısında ayakta kalacak binalara ihtiyacımız var. Gelin kanal sevdanızdan vazgeçin. "Kanal değil, sağlam İstanbul." diyoruz; İstanbulluları deprem felaketinden -tüm Türkiye'yi- kurtarmaya davet ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

5.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 24 Ocak Cuma günü Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Adana ili Gezbeli Geçidi'nin kış aylarında kapanmasıyla yaşanan mağduriyete ve Tufanbeyli ilçesi Akçal köyünün telefon şebekesi sorununa ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Elâzığ ve Malatya'da yaşanan depremde hayatlarını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara da acil şifalar dilerim.

Kışla birlikte Adana'nın kuzey bölgelerinde büyük sorunlar yaşanıyor, elektrik direkleri yıkılıyor, yollar kapanıyor. Adana'nın kuzeye açılan penceresi olan Tufanbeyli'yi Kayseri'ye bağlayan Gezbeli Geçidi kış aylarında sık sık kapanıyor ve açılması haftaları buluyor, bölgede bulunan 20 köyün yaşamla tüm bağlantıları kesiliyor. Yol açılsa bile özellikle Adana tarafından geçidin giderek darlaşması ve güvensizlik olmasından dolayı vatandaşlar bu yolu korku içinde kullanıyor. Gezbeli artık korku geçidi olmasın. Tufanbeyli'deki vatandaşlarımızın sesini buradan yetkililere iletiyorum.

Yine, Tufanbeyli'nin Akçal köyünde telefon şebekesi olmamasından dolayı köylüler mağduriyet yaşıyor. Ulaştırma Bakanlığına yazdıkları dilekçeye de hâlen bir cevap verilmemiş. İletişim neredeyse yok gibi. Buradan Ulaştırma Bakanına ben de sesleniyorum: Akçal'ın şebeke sorununu bir an önce çözün.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

6.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Elâzığ'da meydana gelen, Malatya ve bölge illerimizde hissedilen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılara acil şifalar diliyorum. Depremi en az kayıpla atlattırılması ve vatandaşlarımızın can güvenliğinin sağlanması için AFAD ve Kızılay başta olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlarımız bölgeye yönlendirilmiş ve gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere bakanlarımız ve milletvekillerimiz deprem bölgesinden çalışmaları yakından takip ederek her zaman milletimizin yanında olduklarını ve yalnız olmadıklarını göstermişlerdir. Devletimizin ilgili kurumları ve kadirşinas milletimizin özverili çalışmalarıyla en kısa zamanda vatandaşlarımızın yaralarının sarılacağına inanıyorum. Rabb'imden ülkemizi ve milletimizi büyük depremlerden korumasını niyaz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Elâzığ ve Malatya'da meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Rabb'im vatanımızı, milletimizi her türlü afet ve musibetten korusun.

Deprem bölgesinde zorluklar içinde fedakârca görev yapan AFAD, jandarma, polis, sağlık ve itfaiye personelimize insan üstü gayretlerinden ötürü şükranlarımı sunuyorum. Millet olmak acıda ve sevinçte bir olmaktır. Zor günde birlik ve beraberlik örneği sergileyen mensubu olmaktan onur duyduğumuz yüce Türk milletine teşekkürlerimi sunuyorum. "Seni kurtarmadan buradan çıkmayacağım." diyerek Yüstra bebeği ve annesini kurtaran Jandarma Astsubay Zehra Yıldız'ın, enkaz altındaki vatandaşımızla yaptığı görüşmeyle hafızalara kazınan Emine Kuştepe'nin, titreyen sesiyle "Buradayız, geliyoruz." diyerek umudumuzu diri tutan Yüzbaşımız Yusuf Mataracı'nın ve nice isimsiz kahramanın destansı fedakârlığı göğsümüzü kabartmıştır.

Son olarak, milletçe kenetlenmemiz gereken bu zor günlerde provokasyon yapan, devletimize kin kusan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – ...kaos için fırsat kollayan hainleri unutmayacak ve bu alçaklara göz açtırmayacağız.

BAŞKAN – Sayın Güler...

8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler'in, Çevre ve Şehircilik Bakanının Niğde ilinin çevre kirliliği sorunlarıyla ilgilenmesini temenni ettiği ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜLER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde ilinde çevre sorunları devam ediyor.

Niğde Bor arasındaki sulama amaçlı kullanılan Akkaya Barajı'nın suyunda canlı yaşamıyor. Üniversitenin yanında baraj kokusu kenti sarıyor. AKP iktidarı on yıldır "Çözdük." "Çözüyoruz." diyor, sorun devam ediyor. Niğde merkez Dünderli kasabasında ise kanalizasyon sulama suyuna karışıyor. Dünderli halkı bahçelerine akan suya kanalizasyonun karışmasından tedirgin, bir an önce önlem alınmasını istiyorlar. Bunun için de kanalizasyona arıtma tesisinin yapılmasını bekliyorlar. Ayrıca, Niğde ili Bor ilçesi Kızılca köyünün deresinde de artık canlı yaşamıyor, çevre kirliliği had safhada.

Çevre ve Şehircilik Bakanının Niğde'deki çevre kirliliği sorunlarıyla ilgilenmesini temenni ediyorum.

Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

9.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Geçen Cuma günü saat 20.55'te 6,8 şiddetinde Malatya-Elâzığ Sivrice merkezli depremde hayatını kaybedenlere Cenabı Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır, yaralılarımıza acil şifalar diliyor ve Türk halkımıza geçmiş olsun diyorum.

Depremde büyük özveriyle kurtarma çalışmalarına katılan Jandarma Arama Kurtarma, AFAD, UMKE, İHH, itfaiye ve emniyet güçlerimize, kamu personelimize, Cumhurbaşkanımıza, bakanlarımıza, valilerimize, kaymakamlarımıza, belediye başkanlarımıza ve kurum amirlerimize çok teşekkür ediyorum.

Bundan sonraki süreçte yapılacak olanlar: O bölgede yaşayan işçimiz, köylümüz, çiftçimiz, esnafımızın bankalardan veya tarım krediden çekmiş oldukları kredi borçlarının ertelenmesi; yine aynı şekilde, bankalardan konut kredisi çekip ödemek zorunda oldukları taksitlerin ertelenmesi bakanlarımızdan talebimizdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

10.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Elâzığ Sivrice'de 24 Ocak 2020 günü saat 20.55'te meydana gelen, başta Malatya olmak üzere birçok ilimizde de hissedilen 6,8 büyüklüğündeki depremi hem bölge olarak hem de kalplerimizde yaşadık.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yakın takibiyle, depremin hemen ardından ihtiyaç duyulan her türlü personel, araç gereç ve teçhizat çok kısa sürede deprem bölgesine ulaştırıldı. Arama ve kurtarma çalışmaları, yaralıların tahliyesi ve evleri yıkılan vatandaşlarımızın konaklaması konusunda gereken tüm tedbirler süratle alındı. AFAD koordinasyonunda yürütülen ve 45 kişinin sağ kurtarıldığı çalışmalar, enkaz altındaki son vatandaşımıza da ulaşılmasıyla tamamlandı.

Son durumda, deprem nedeniyle 41 vatandaşımız hayatını kaybetti. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına da başsağlığı diliyor, bölge halkına ve tüm milletimize geçmiş olsun dileklerini iletiyor; başta bakanlarımıza, ilgili kurum ve kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum. Bir daha böyle bir depremi yaşatmamasını Allah'tan temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

11.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Elâzığ ve Malatya illerimizde yaşanan depremde can kayıplarımız ve yaralılarımız olduğu haberini büyük bir acı ve üzüntüyle, hep beraber öğrendik. Devletimiz asil milletimiz ile tek yürek olmuş, tüm kurumlarımız hızlı bir şekilde gerekli tedbirleri alarak titiz çalışmalar yürütmüştür. AFAD, Türk Kızılayımız, sağlık görevlilerimiz, UMKE, itfaiyemiz, sağlık ekiplerimiz, polisimiz, jandarma arama kurtarma timlerimize, âdeta zamanla yarışarak -tam bir koordinasyon hâlinde çalışan- yıkılma tehlikesi olan binalara canı pahasına girerek enkaz altındaki vatandaşlarımızı, bebekleri, anneleri kurtaran kahraman ekiplerimize sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Şunu çok net bir şekilde gördük: Dünyanın en iyi arama kurtarma ekibine sahibiz ve yine, dünyanın en zengin ülkesi değiliz ama en cömert ülkesiyiz. Bu vesileyle, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı, yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyoruz. Milletimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

12.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Deprem kuşağında yer alan ülkemizde son yüz yılda 57 büyük deprem meydana geldi. Bu noktada kentsel dönüşüm çalışmalarına daha da hız verilmesi gerekiyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının tespitlerine göre, ülke genelinde 6,5-7 milyon civarında sağlıksız yapı stoku var. Bu stokun temizlenerek yeni yerleşim alanlarının hazırlanması Türkiye için millî bir zorunluluk ve gelecek tehdidi hâline gelmiştir. Yüce Meclisimizin de bu anlamda destekleri ve bu konuyu gündemde tutması büyük önem arz ediyor. Bu vesileyle, depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

13.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Ocak 2020 tarihinde, akşam saatlerinde, Elâzığ Sivrice'de -çevre illerinde de hissedilen- 6,8 şiddetinde deprem olduğunu üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız. Deprem neticesinde 41 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1.600 vatandaşımız yaralanmış, çok sayıda ev yıkılmış veya hasar almıştır. Afetin olduğu andan itibaren, çok kısa zamanda devletimiz tüm kurum ve kuruluşlarıyla vatandaşlarımızın yanında yer almıştır; mağdur vatandaşlarımızın barınma, sağlık, giyecek, yiyecek gibi pek çok ihtiyacı çok kısa sürede temin edilmiştir; pek çok vatandaşımız enkaz altından kurtarılmıştır. Devletimiz, milletimizin yanında olduğunu göstermiş, en kısa sürede yaraların sarılacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, bu afet sırasında tüm milletimiz ve sivil toplum örgütlerimiz kenetlenerek mağdurlarımızın yanında yer almış, burada cefakârca ve fedakârca çalışmışlardır; onlara da şükranlarımızı arz ediyoruz. Afette hayatını kaybeden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

14.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, ülkemizde deprem vergisi toplanmaya başlandığı yıldan bugüne kadar ne kadar vergi toplandığını ve toplanan deprem vergilerinin ne kadarının Aydın ili için kullanıldığını, Aydın ilindeki yapılar için depreme karşı dayanıklılık testlerinin yapılıp yapılmadığını ve depreme karşı dayanıklılık testi yapılan bina sayısı ile sonuçlarını Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'dan öğrenmek istediğine, jeotermal elektrik üretim alanlarında doğal ve tetiklenmiş depremsellik kayıtları ile değerlendirme uygulamalarının yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aydın ili, Türkiye'nin birinci derece deprem riski olan illerindendir, son olarak 22 Ocak 2020'de merkez üssü Efeler ilçesi Emirdoğan köyü olan 3,5 şiddetinde deprem yaşanmıştır. Bunun dışında, birinci derece deprem riski olan Denizli, Manisa gibi çevre illerde yaşanan depremler de Aydın'ı etkilemektedir. Bu bağlamda, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a sormak istiyorum: Ülkemizde deprem vergisi toplanmaya başlandığı yıldan bugüne kadar ne kadar vergi toplanmıştır? Aynı tarihler arasında Aydın ilinden toplanan deprem vergisi ne kadardır? Toplanan deprem vergilerinin ne kadarı Aydın ilindeki depremde oluşabilecek hasarların önlenmesi için kullanılmıştır? Aydın ilindeki yapılar için depreme karşı dayanıklılık testi yapılmış mıdır? Depreme karşı dayanıklılık testi yapılan bina sayısı kaçtır? Kaç binanın yıkılması, kaçının güçlendirilmesi gerekmektedir? Jeotermal kaynakların fazlaca kullanıldığı arazilerde yapılan reenjeksiyon sismik aktiviteyi tetiklemekte ve depreme sebep olmaktadır. Bu bağlamda, jeotermal elektrik üretim alanlarında mutlaka doğal depremsellik ve tetiklenmiş depremsellik kayıt ve değerlendirme uygulamalarının yapılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kasap...

15.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, grip ilaçları dâhil olmak üzere birçok ilacın piyasada bulunmaması nedeniyle yaşanan mağduriyete ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca "Piyasada ilaç krizi yok." dese de grip ilaçları da dâhil olmak üzere 120'ye yakın ilaç piyasada bulunmuyor. İlaçlara 19 Şubat itibarıyla yüzde 12 zam gelmesi bekleniyor. Sağlık Bakanlığı ile ilaç firmaları arasında ilaç zammına ilişkin pazarlık sürüyor. 20 Şubata kadar insanlarımızın, vatandaşlarımızın mağdur edilmemesi için -özellikle grip ilaçları başta olmak üzere, kan sulandırıcı ilaçlar ve kalp ilaçları, hormon ilaçları, insülin de dâhil olmak üzere ilaçlar bulunamıyor ve hastalarımız mağdur durumda. Sağlık Bakanlığı, üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeli ve insanlarımızın mağduriyetini derhâl gidermelidir. Her ne gerekçeyle olursa olsun, Bakanlığın bu soruna çözüm bulması gerekiyor.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Ünsal....

16.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, Çin'de ortaya çıkan ve çok sayıda insanın ölümüne neden olan corona virüsünün Türkiye'ye girmemesi için etkili önlemlerin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Elâzığ ve Malatya depreminde hayatlarını kaybeden hemşehrilerime rahmetler, yaralılara sağlıklar diliyorum.

Çin'de ortaya çıkan, tüm dünyayı tehdit eden corona virüsü her geçen gün daha büyük tedirginlik yaratıyor. Deprem nedeniyle sekonder olan corona virüsü nedeniyle bilinen ölümün 110 civarında olduğu tespit edilirken, hasta sayısının 5 bini

bulduğu belirtiliyor.

Sayıların çok hızlı şekilde artması dünya genelinde korku yaratırken Türkiye'de ciddi tedbirler almalıyız. Havaalanında termal kamera sistemleri kurulduğu açıklandı ancak bu hastalığa karşı termal kameraların yetersiz kaldığı bir gerçektir çünkü her ateşli kişi corona virüs hastası değildir. Çok sayıda insanın ölümüne ve hastalanmasına neden olan corona virüsünün Türkiye'ye girmemesi için çok etkili önlemler hayata geçirilmeli. Ülkeye girişler çok daha kontrollü, sınırlı olmalı, hatta Wuhan'dan gelenlere yasak bile konulmalı çünkü bu virüsün çok hızlı ve kesin bir yayılma gücü olduğunu görüyoruz.

Başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere tüm yetkilileri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Elâzığ Sivrice'de yaşanan depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin görevlendirmesiyle, Milliyetçi Hareket Partisinin heyeti de deprem bölgesindeydi; Elâzığ ve Malatya'da incelemelerde bulundu, bütün depremzedelerle bir arada olundu, ziyaretler yapıldı. Cumartesi günü deprem bölgesine gittiğimizde, Sayın Cumhurbaşkanı, Bakanlar ve devletin tüm elemanları, 4 bin memur oradaydı; devlet görevindeydi, görevinin başındaydı ve elinden geleni yapmaktaydı.

Bugün, depremde polemik yapmanın zamanı değildir, deprem bölgesinde yaraları sarma zamanıdır, depremde insanlarımızı yaşıtmak, onları hayata bağlama, onların gereksindiği ihtiyaçları yerine getirme zamanıdır; ucuz polemiklere girmeden herkes gereğini yapmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Barut...

18.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, 24 Ocak Cuma günü yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depreme ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, Elâzığ merkezli Malatya ve diğer çevre illerde yaşanan deprem nedeniyle yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı yurttaşlarımıza acil şifalar, yöre insanımıza ve ülkemize büyük geçmiş olsun dileklerini iletiyor, yakınlarını kaybeden vatandaşlarımıza da başsağlığı ve sabır diliyorum.

Korkuyla yaşanan bu deprem hareketleri, insanlarımızın canını almakta, yaşamını altüst etmektedir. Büyük acılar yaşanmadan depreme karşı harekete geçilmeli ve önlem alınmalıdır. Depremlerin değil, ihmalin öldürdüğü unutulmamalıdır. Bu gerçeği unutursak başka acılar kaçınılmaz olarak maalesef yaşanacaktır. Vakit varken önlem alınmalı, depreme karşı etkin ve acil çözüm planı hazırlanıp uygulanmalıdır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, gelin, aktif fay hatlarında ve hassas deprem bölgelerindeki kentsel dönüşüm gerçekleştirilmek üzere gelecek beş yılı seferberlik yılı olarak ilan edelim diyoruz. İktidarın çılgın projeleri değil, ilmin, bilimin ışığında akıllı projeleri uygulamasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

19.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Türkiye'de kış aylarında olmamıza rağmen son yılların en büyük kuraklığının yaşandığına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kış aylarında olmamıza rağmen Türkiye son yılların en büyük kuraklığını yaşamaktadır. Özellikle temel gıda maddelerimizden olan buğday için yeterli yağış düşmemiş ve önümüzdeki günlerde de kuraklığın devam edeceği öngörülmektedir. Şimdiden Tarım Bakanını uyarıyorum: İthalatı destekleyici politikalarla artık vazgeçin. Çiftçimizin düşük verim alacağı öngörüsüyle şimdiden bir fon oluşturarak "kuraklık desteği" adı altında bir desteklemeyle çiftçimizin olası mağduriyeti için önlem alın. Zaten çiftçimiz ciddi anlamda borçlu; ayrıca, destekleri zamanında ödemiyorsunuz, bari çiftçimizin kuraklıktan etkilenmemesi için şimdiden önlemleri alın. Dünyanın en pahalı mazotunu ve gübresini kullanan çiftçimiz hasat zamanı düşük bir verim elde ederse ve az bir gelire sahip olursa o zaman ne yapacaksınız? Kuraklık ciddi bir uyarıdır ve devlet burada görevini yapmalıdır. Çiftçinin ve tüketicinin mağduriyetini önlemek için destekleme yapılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan...

20.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Cerattepe'de madencilik faaliyeti yürüten firmanın şehrini içme suyuna yönelik müdahalesine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Artvin Cerattepe'de madencilik faaliyeti yürüten firma bu faaliyeti olumlu ÇED raporuna göre sürdürmektedir. Olumlu aldığı ÇED raporunda söz konusu yörede yaptığı madencilik faaliyetinde hiçbir şekilde içme sularına dokunmayacağını, sulama sularından yararlanmayacağını ifade etmesine rağmen geçen hafta Artvin'in Dere Mahallesi mevkinde yararlandığı, kentin içme suyu ihtiyacını karşılayan yere müdahale ettiği, jandarmanın tespit tutanağı, belediyenin tespit tutanağıyla ortaya çıkmıştır, suçüstü yakalanmıştır yani Artvin'de içme sularını bulandırmış, içme sularını kirletmiştir. Sabıkalı olan bu şirketin yapmış olduğu bu faaliyeti kabul etmiyoruz.

Bu konuda, buna müdahale etmesi gereken Jandarma ne yazık ki çekimser kalmıştır. "Peygamber ocağı" olarak ifade ettiğimiz Jandarma ne yazık ki maden ocağının bekciliğini yapmak zorunda kalmıştır. Üç yıldır sayın bakanlara soru soruyorum. İşesi, Jandarmanın işesi Mehmet Cengiz tarafından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beko...

21.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, DİSK'e bağlı GENEL-İŞ Sendikasına ait İzmir ili Urla ilçesi Zeytineli köyü Böğürtlen mevkindeki taşınmazlara yönelik hukuk dışı karardan vezgeçilerek işçi ve köylülerin haklarının iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DİSK ve GENEL-İŞ Sendikasının unutulmaz Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve arkadaşları tarafından işçilerin kullanımı için 1975 yılında DİSK/GENEL-İŞ Sendikasına kazandırılan İzmir Urla Zeytineli köyü Böğürtlen mevkindeki taşınmazlara saray tarafından hukuk dışı bir biçimde el konulmuştur. Sendikanın yanı sıra, köylüye ait birçok taşınmaz da aynı akıbete uğramıştır. 12 Eylül faşist cuntası DİSK/GENEL-İŞ Sendikasını kapattıktan sonra mal varlıklarına el koymuştur. Yıllarca Anayasa Mahkemesi olarak kullanılmış olan Çankaya'daki bina DİSK/GENEL-İŞ Sendikasının kendi mülkiyetidir. Kırk yıl sonra, aynı anlayışla, Urla Belediye Başkanımız görevden alındıktan sonra DİSK/GENEL-İŞ ve halkın arazileri, 12 Eylül faşist cuntasının yaptığı gibi, gasbedilmiştir. Alınan bu haksız ve hukuksuz karardan derhâl

vazgeçilmesini, işçilerin ve köylülerin haklarının iade edilmesi konusunda adımların atılmasını bekliyoruz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi de Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Türkkan, buyurun.

22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 24 Ocak Cuma akşamı yaşanan ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depremde hayatını kaybeden 41 vatandaşımıza Allah'tan rahmet dilediğine, depremin meydana geldiği andan itibaren İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener başta olmak üzere 81 il ve ilçedeki teşkilatlarının depremzedelerin yaralarını sarmak için seferber olduğuna, 17 Ağustos Marmara depreminin üzerinden yirmi bir yıl geçmesine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığına ve depremin ülkemiz için her an tehdit oluşturduğu gerçeğinin akıldan çıkarılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz Cuma akşamı Elâzığ ili Sivrice merkezli yaşadığımız 6,8 büyüklüğündeki depremde yine yüreğimiz yandı. Elâzığ ve Malatya'da toplam 41 vatandaşımızı kaybettik. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Depremin meydana geldiği andan itibaren Genel Merkezimizde kurmuş olduğumuz acil koordinasyon masasıyla bölgeden anında haber alıp 81 ildeki ve ilçelerdeki teşkilatlarımızı yardım için seferber ettik. İl ve ilçe başkanlıklarımızın topladığı yardımları kendi imkânlarımızla tuttuğumuz tırlara yükleyerek hem Elâzığ'a hem de Malatya'ya ulaştırdık. Başta Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener olmak üzere tüm teşkilatlarımız depremzedelerin yaralarını sarmak ve onlara destek olmak için deprem bölgesine gittiler.

Şu bir gerçek ki depremden sonra aziz milletimizin göstermiş olduğu birlik ve beraberlik takdire şayandır. Zor günlerdeki kenetlenmemiz Türk milletinin ne kadar yüce gönüllü olduğunu bir kere daha ispatladı. AFAD ve çalışmalara katılan tüm arama kurtarma ekiplerimiz olağanüstü iş yaptılar. Gece gündüz, çok zor şartlarda, canla başla çalışan tüm kurtarma ekiplerimizi canıgönülden tebrik ediyorum. Allah milletimize bir daha böyle acılar yaşatmasın. Ancak 17 Ağustos 1999 Marmara depreminin üzerinden yirmi bir yıl geçmesine rağmen, yaşanan acılardan ders çıkarmadığımızı ve gerekli tedbirleri yeterince almadığımızı bir kere daha gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan, devam edin lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Elâzığ depremi, İstanbul'da beklenen büyük Marmara depremi öncesinde -bunu üzülererek söylemek istiyorum ama- bir uyarı olmuştur aslında. Depreme ne kadar hazırız? Bu sorunun cevabını verebiliyor muyuz veya ne kadar verebiliyoruz? Ülkemizin deprem bölgesinde olduğunu ve depremin ülkemiz için her an tehdit olduğu gerçeğini aklımızdan çıkarmamalıyız. Özellikle bilim adamlarının dikkat çektiği deprem bölgelerinde, depreme dayanıklı kentsel dönüşümler bir an önce tamamlanmalı, binaların depreme uygunluğu ciddiyle tespit edilmelidir.

Her türlü eleştiri hakkımızı daha sonraya bırakıyoruz. Şu an acımız varken meseleye siyasetüstü bir anlayışla yaklaşılması gerektiğini düşünüyoruz. Yaralarımızı sardıktan sonra elbette eksik gördüğümüz ve yanlış yapıldığına şahit olduğumuz tüm durumları milletimize aktaracağız.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Sayın Akçay, buyurun.

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan 6,8 büyüklüğündeki depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, deprem bölgesinde AFAD'ın, Kızılay'ın, güvenlik güçleri ile diğer yetkili kurumların cansiparane çalışmalarının takdire şayan olduğuna, MHP il ve ilçe teşkilatlarının her türlü insani ve teknik desteği vermek amacıyla bölgede hazır bulunduğu, ülke olarak içinde bulunulan bu çetin günlerde devlet millet kaynaşmasıyla bir ve beraber olunması gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

24 Ocak 2020 tarihinde saat 20.55'te Elâzığ ilimizin Sivrice ilçesi merkezli 6,8 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi ve depremin artçı etkileri Diyarbakır, Gaziantep, Malatya ve Adana illerimizi de etkilemiştir. Deprem sonucunda hayatını kaybeden vatandaşlarımızın ve yaralılarımızın olması ülkemizi derin bir üzüntüye boğmuştur. Aziz milletimizin başı sağ olsun. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve milletimize sabırcemil diliyorum.

AFAD'ın, Kızılay'ın, güvenlik güçlerimizin, diğer ilgili ve yetkili kurumların deprem bölgesindeki cansiparane çalışmaları takdire şayandır. Bölgeden gelen her iyi haber umutlarımızı yeşertmekte, devlet ve millet dayanışmasını perçinlemektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Sayın Genel Başkanımızın talimatıyla deprem bölgesine incelemelerde bulunmak, çalışmalara ve bölgedeki vatandaşlarımıza destek olmak amacıyla milletvekili arkadaşlarımızın da yer aldığı bir heyet gönderilmiştir. Diğer yandan, il ve ilçe teşkilatlarımız her türlü insani ve teknik desteği vermek amacıyla bölgede hazır ve nazır bir durumdadır.

Değerli milletvekilleri, 17 Ağustos 1999'da Gölcük'te, 12 Kasım 1999'da Marmara Bölgesi'nde, 23 Ekim 2011'de Van'da, geçtiğimiz çeyrek yüzyılda ülkemizi derinden etkileyen depremler meydana gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay, devam edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 22 Ocak 2020 tarihinde Manisa ilimizin Akhisar ilçesinde 5,4 büyüklüğünde deprem olmuş ve artçı etkileri İstanbul'un birçok semtinde de hissedilmiştir. Akabinde, 24 Ocak 2020'de Elâzığ ve Malatya'da gündemimize mevzu bahis olan elim hadise gerçekleşmiştir. Biraz önce de yine Manisa'nın Kırkağaç ilçesinde 5,1 şiddetinde deprem meydana gelmiştir ve sarsıntıların devam ettiğinin haberini de alıyoruz.

Son bir hafta içerisinde meydana gelen bu doğal hadiseler bizlere jeolojik bir gerçeğimizi hatırlatmaktadır. Ülkemiz dünyanın en önemli deprem kuşaklarından Alp-Himalaya Deprem Kuşağı'nda yer almaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay, bağlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Depremle yaşamaya her an hazır olmak zorundayız. Bu gerçeği kabul etmekten, buna uygun gelecek planlaması yapmaktan başka seçenek yoktur; aksi hâlde, olası depremlerde can ve mal kaybı yaşanması kaçınılmazdır.

Hatırlamak elzemdir lakin yapılması gereken, olası depremler için gerekli fizibilite ve diğer teknik çalışmaların ve idari koordinasyonun yapılmasıdır. Ülke olarak çetin bir dönemden geçiyoruz. İtidal, çaba ve dayanışmayla daha önce millet olarak bu zorlukları nasıl aştıysak yine aynı kudret ve azme sahibiz. Gün, bir ve beraber olma günüdür. Gün, devletin millettan ayrı olmadığını görme ve gösterme günüdür. Gün, akıl ve sağduyuyla yaralarımızı sarma günüdür. Biz tasada, kıvançta bir olan Türk milletiyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tarihte bunu daha önce defalarca başardık, yine başaracağız; 82 milyon kenetlendik, Allah'ın izni ve milletimizin dirayetiyle bu sıkıntıları da aşacağız.

Deprem sonrasında ortaya çıkan fay hatlarından menşesi vatan sınırları dışında olan odaklar ayyuka çıkmış, avazlarının hayrın değil, şerrin ilanı namına yükseldiğini de görmüş bulunuyoruz. Bu fesat ve şer odaklarına karşı bir olmak, iri olmak şuur sahibi her bir ferdin görevidir. İçinde bulunduğumuz bu çetin günlerde akıl ve gönül mizanımız bizlere önemli bir vazife vermektedir. O da devlet-millet kaynaşmasıyla bir ve beraber olmaktır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın Oluç...

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ ve Malatya illerinde yaşanan depremde hayatını kaybeden 41 yurttaş Allah'tan rahmet dilediklerine, depremlerin engellenemez olduğuna ancak ölümlerin depremde değil gerekli önlemlerin alınmamasından kaynaklandığına, Elâzığ ve Malatya illerinin afet bölgesi ilan edilmesi yönündeki kanun tekliflerine siyasi parti gruplarının destek vermesini beklediklerine, 9 Ocak tarihinde Osmaniye 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan mahpuslara göndermiş oldukları Ahmedî Hani'nin "Mem û Zîn" adlı eseri ile Maksim Gorki'nin "Ana" adlı eserinin cezaevi yönetimi tarafından hangi anlayışla geri gönderildiğini öğrenmek istediklerine ve bu durumu protesto ettiklerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, evet, 27 Ocak 2020'de Elâzığ'da ve Malatya'da ağır bir deprem yaşandı ve bunun sonucunda, şu ana kadar 41 yurttaşımızın hayatını kaybettiği ortaya çıktı. Öncelikle, hayatını kaybetmiş olan yurttaşlarımızın hepsine Allah'tan rahmet diliyoruz, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz. 1.600'den fazla yurttaşımızın yaralandığı biliniyor, onlara da acil şifalar diliyoruz.

Bu tür olaylar, aslında, toplumsal dayanışmanın, toplumda acıların ortak hissedilmesinin ve ortak yaşanmasının ve paylaşılmasının en önemli olduğu zamanlardır elbette. Daha önce de Türkiye bu tür şeyleri gördü. Hatırlarsak, İzmit Gölçük depremi, ardından Düzce depremi, Van Depremi; bütün buralarda çok ciddi bir toplumsal dayanışma ortaya çıktı, acılar ortaklaşıldı ve ortaya çıkan sorunların çözülebilmesi için birlikte hareket edildi ve bu, böyle olması da gereken bir şeydir. Ama bu durum, asla, depreme ilgili tartışmalarımızı durdurması, engellemesi gereken bir durum değildir. Bugün de yarın da önümüzdeki günlerde de bu konuları Mecliste tartışmaya devam edeceğiz çünkü evet, deprem engellenemez bir durumdur ama ölümler esas itibarıyla depremde değil, alınması gereken önlemlerin alınmamasından kaynaklanmaktadır yani deprem değil önlemlerin olmamasıdır. Dolayısıyla, konu aynı zamanda siyasidir, konunun enine boyuna tartışılması son derece önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç, devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hele hele, önümüzde büyük bir hızla yaklaşmakta olduğunu bildiğimiz İstanbul depremi varken ve bu İstanbul depreminin, maalesef, çok büyük sorunlara yol açacağı biliniyorken, bu konuda çok fazla rapor varken alınması gereken önlemlerin tartışılması, hangilerinin alınıp hangilerinin alınmadığının değerlendirilmesi ve eleştirilmesi, iktidarın bu konudaki tutumunun değerlendirilmesi bizim açısından son derece önemlidir.

Bakın, AFAD Elâzığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman ve Maraş'ta bu deprem sonrasında bir inceleme yapıyor, 13.346 binadan 378'inin yıkılmış olduğunu tespit ediyor, 3.249'unun ağır hasarlı olduğunu tespit ediyor, 214'ünün orta hasarlı olduğunu tespit ediyor, 4.826'sının az hasarlı olduğunu tespit ediyor, acil olarak 50 binanın yıkılması gerektiğini tespit ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç, toparlayın sözlerinizi lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, 13.346 binadan sadece 4.629 binanın hasarsız olduğu tespit ediliyor. Bu bile bize şunu gösteriyor ki Türkiye gibi bir deprem ülkesinde, birçok fayın Türkiye'nin her tarafından geçtiği bir ülkede, son derece ciddi sorunlar var, imar meseleleriyle ilgili, deprem önlemleriyle ilgili. Bu vahim tabloyu mutlaka tartışmamız gerekiyor. Biz bir kanun teklifi verdik bugün, özellikle Elâzığ ve Malatya'nın afet bölgesi ilan edilmesine dönük olarak bir kanun teklifi verdik. Bu kanun teklifi için diğer parti gruplarından da elbette ki destek bekliyoruz. Depremle ilgili bunları söyledim. Bugün, dediğim gibi, tartışmaya devam edeceğiz.

İkinci değinmek istediğim bir konu var. Ben bugün buraya gelirken 2 tane kitapla geldim. Bu kitapları tabii, yani okumak için getirmedim buraya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayalım lütfen, buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Evet, hızla tamamlayacağım.

Efendim, 2 kitap var elimde. Bu 2 kitap -ve bunun gibi başka kitaplar, hani çok fazla olmasın diye 2 tanesini getirdim- 9 Ocak tarihinde Osmaniye 2 No.lu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan mahpuslara göndermiş olduğumuz kitapların 2 tanesi. Bu kitaplar teslim edilmeyerek bize iade edildi. Bunlardan bir tanesi Maksim Gorki'nin Ana romanı. Yani 1906 yılında Maksim Gorki'nin Amerika'da kaleme aldığı ve aynı yıl New York'ta yayımlanmış olan yani -1906'dan bahsediyoruz- 20'nci yüzyılda, geçen yüzyılda yayımlanmış olan bir kitap cezaevine gönderiliyor ve cezaevi yönetimi tarafından, mahpuslara, sakıncalı olduğu için verilmiyor, Maksim Gorki'nin Ana kitabı; bu 1 tanesi. İkincisi -onu da getirdim- Mem û Zîn.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Mem û Zîn, Ahmedî Hani'nin 1692 yılında yazdığı ünlü manzum eseri. Çevirisini yapmış olan, bu kitabın, bizim geçmiş dönem Milletvekilimiz Kadri Yıldırım'dır ve Kürtçenin Kurmanci lehçesiyle yazılmıştır. Bu kitabın da, Mem û Zîn'in de sakıncalı olması nedeniyle cezaevine alınmadığını ve geri gönderildiğini tespit ettik. Birbirine aşık olan ancak kavuşamayan iki gencin trajik öyküsünü içerir esas itibarıyla Mem û Zîn. Bu yani Mem û Zîn'in ve Maksim Gorki'nin Ana kitabının hangi cezaevi yönetimi tarafından, hangi mantıkla, hangi anlayışla geri gönderildiğini gerçekten merak ediyoruz ve öğrenmek istiyoruz. Böyle bir hukuksuzluk, böyle bir usulsüzlük gerçekten kabul edilebilir bir durum değil. Yani Kürt olan Mem û Zîn'i okumasın, Türk olan da okumasın Mem û Zîn'i, bunu istiyor cezaevi yönetimi belli ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

Bu durumu protesto ediyoruz ve bu konunun -Adalet Bakanlığına esas itibarıyla hitap ediyorum- cezaevi yönetimleriyle mutlaka konuşulması gerektiğini bir kez daha ifade etmiş oluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Oluç.

Sayın Altay...

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 24 Ocak akşamı Elâzığ ve Malatya illerinde meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, gelişmiş ülkelerde 6 şiddetindeki depremlerde can kaybı olmazken Türkiye'de can ve mal kaybı yaşanmasının sorgulanması gerektiğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Tabii bu tür afetler bizler için çok büyük bir imtihan ve bu konuda Müslüman olmanın, bu noktada teslimiyetin hep en güzel örneklerini vermişiz." ifadesine, Marmara depreminden yeterince ders alınmayarak gerekli tedbirlerin alınmadığına, olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenip yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla 2018 yılında TBMM Başkanlığına sundukları Meclis araştırması önergesini gündeme getirdiklerine ve depremle ilgili komisyon kurulmasına ihtiyaç olduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Ocak akşamı sadece Elâzığ ve Malatya değil, tüm Türkiye ve 82 milyon sarsıldı. Ölenlere Allah'ımdan rahmet diliyorum, milletimizin başı sağ olsun; bölge halkına ve Türkiye'ye geçmiş olsun diyoruz. Hani, bu son olsun inşallah demek istiyorum ama depremlerin son olmasını temenni etmek bile akla ve mantığa aykırı. O hâlde, Türkiye, üstünde bulunduğu fay hatları da dikkate alındığında, jeolojik şartlar ve koşullar dikkate alındığında tedbir almak durumunda. 13 Mart 1992 Erzincan depreminden bugüne kadar Türkiye'de 6.0 ve üstünde -şiddet olarak- 18 deprem olmuş. Bakıldığı zaman, bu depremlerin tamamında da can ve mal kayıpları yaşanmış ve aradan geçen bunca sürede de Sayın Başkan, yürütmenin, devletin ve yasamanın bu konuyu sadece depremin olduğu an itibarıyla ve sonrasında konuşmanın dışında, üzümlere ifade etmek istiyorum, milletimize mahcup bir şekilde ifade etmek istiyorum, çok şey yaptığını söylemenin de imkânı yok. Burada, böyle bir acı yaşanırken hiç şüphesiz Türkiye Büyük Millet Meclisinde yürütme organıyla bir münakaşa yapacak değiliz. Hepimizin derdi, dünyanın gelişmiş ülkelerinde 6-7 bandındaki, şiddetindeki depremlerde can kaybı olmazken Türkiye'de çokça can kaybı ve mal kaybı yaşanmasıdır. Bunun samimiyetle, iyi niyetle, yapıcı bir şekilde sorgulanması gereği vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yasama organına düşen, yürütmenin bu konudaki varsa -ki bizce var- kusurlarını, ihmallerini hatırlatmak, yürütme organının görevini, Meclisten aldığı bütçeyi, millettten topladığı vergileri bu konuda bihakkın akla ve bilime dayalı olarak kullanılmasını temin etmektir.

Sayın Başkanım, "Bu son olsun."u şöyle diyebiliriz ama: "İnşallah, bu hepimize ders olur, bundan sonra bu şiddetdeki depremlerde can kaybımız son olsun." Ancak Sayın Cumhurbaşkanı 25 Ocak Cumartesi cenaze töreninde şöyle bir ifadede bulundu: "Tabii, bu tür afetler bizler için çok büyük bir imtihan ve bu konuda Müslüman olmanın, bu noktada teslimiyetin hep en güzel örneklerini vermişiz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun devam edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani ölmenin güzel örneklerini vermişiz. "Biz Bingöl depremini yaşadık, biz Van depremini yaşadık, biz Simav'ı yaşadık, Düzce'yi, Sakarya'yı, Bolu'yu yaşadık ama bu millet bütün depremlerde sabırla bunları aşmasını bildi ve başardı; şimdi bir imtihandayız."

Şimdi, imtihanda olan, masumların can kaybı değildir. "E, Müslüman'ız biz, depremde ölmeyi de biliriz." ifadesini kabul etmem de mümkün değildir. Depremde Müslümanlar ölebilir, sorun yok, Hristiyanlar ölmez; böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir yaklaşım olur mu? İmtihanda olan biri varsa yürütme organının vazifesini bihakkın yerine getirip getirmediğinin imtihanıdır. Elbette Hükûmet, siyasi partiler, belediyeler, sivil toplum örgütleri, medya Elâzığ, Malatya depreminden sonra hakikaten güzel bir sınav da verdi, herkes elinden geleni yaptı, bir itirazım yok ama ben, Hükûmetin -bu sınavı- depremden önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...Anayasa'ca, kanunlarca, Parlamentoca kendine verilmiş vazifeleri yerine getirmesini beklerim Sayın Başkanım. Depremle ilgili, büyük Marmara depreminden Türkiye'nin çok ders almadığı anlaşıyor. Hükûmetin, kentsel dönüşüm noktasında, güçlendirme noktasında, kurtarma noktasında alması gereken çok ciddi tedbirler var. Bu konuda Hükûmetin Meclisimize getirip gösterebileceği, "Şu şu tedbirleri aldık, şunları yaptık." diyebileceği üç paragraflık bir metin olduğunu da zannetmiyorum. Burada bir münakaşa peşinde değilim. Onun için, bugün grubumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisine depremlerle ilgili samimi bir araştırma önergesi verecek. Buradan, AK PARTİ Grubuna ve diğer siyasi parti gruplarına çağrı yapıyorum; derdimiz bağcı dövmek değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayalım sözlerimizi Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bitiriyorum Başkanım.

Alınması gereken tedbirler alınmadığı için masum insanların canı, malı tehlike ve tehdit altındadır; Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konuya el atması tarihî ve kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bunu bir siyasi anlayışla, yaklaşımla getiriyor değiliz; geçmişte, ta 2018'de verdiğimiz bir önergeyi getiriyoruz. Bu konuda, şimdiden Türkiye Büyük Millet Meclisinin üstüne düşeni yapacağından emin olmak istiyorum ve bu vesileyle şunu bir kere daha ifade etmek istiyorum: Bu depremlerde ölenlerin, insanların can kayıplarının -elbette deprem bir faktör ama- devlet yetkililerinin görev kusuru olduğuyla ilgili de doğal olarak vatandaşların kafasında soru işareti var; hem bunların aydınlanması için hem de bu konuda gerçekten tutarlı, sağlam bir hazırlık yapabilmek için böyle bir komisyona da ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Takdir yüce Genel Kuruldur.

Sizi ve yüce Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. Tekrar milletimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Sayın Zengin, buyurun.

26.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, merkez üssü Elâzığ ili Sivrice ilçesi olan depremde hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Meclis Başkanı Mustafa Şentop ve bakanların olay yerine hemen itikal ettiğine, başta AFAD olmak üzere Kızılay ve diğer kurumlara teşekkür ettiğine, dünyanın her yerinde depremlerde insanların hayatını kaybettiğine ve yakınına kaybedenlerin ailelerine incancımız gereği yaşananların bir takdir olduğunun söylenilmesinin cenaze namazındaki dua gibi düşünülmesi gerektiğine ve deprem konusunda herkesin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesinin önemli olduğuna, 17 Ocak 2020 tarihinde vefat eden Rahşan Ecevit'e Allah'tan rahmet dilediğine ve Genel Kurul gündemine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ben de elbette konuşmamın başında ve aslında ana hacmini oluşturan bölümünde merkez üssü Elâzığ'ın Sivrice ilçesi olan, 6,8 büyüklüğünde -son derece büyük bir deprem- fakat sadece Elâzığ'da değil; Elâzığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman, Batman, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, bu illerimizde geniş bir bölgede hissedilen ve hasara sebep olan, can kaybına sebep olan bu depremden dolayı üzüntülerimi paylaşıyorum. Hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine sabırlar diliyorum, yaralıları acil şifalar diliyorum.

Şu ana kadar devletimiz, bakanlarımız, Sayın Cumhurbaşkanımız, Meclis Başkanımız olaydan hemen sonra olay yerine intikal ettiler. Fakat orada çalışan kardeşlerimizde gördüğüm şey, sadece bir görev bilinci değil, onun ötesine geçerek bence insan olmanın en değerli hasletlerini ortaya koyarak canı gönülden büyük bir gayret sarf ettiler. Yaralıların bir an evvel tedavisi için, enkaz altında olanların çıkarılması için ve cenazelerin de tabii ki, elbette defin işlemleri için ki Diyanet İşleri Başkanımız da oradaydı, Millî Eğitim Bakanımız hassaten oradaydı diğer 3 Bakanımızla birlikte; hâl böyle olunca herkes elinden gelenin en iyisini yapmak için gayret sarf etti. Her birine ayrı ayrı teşekkür ediyoruz ama bunun ötesinde sanıyorum en büyük teşekkür milletimizdir. Hiçbir ayırım yapmaksızın çok büyük bir hassasiyet içerisinde dualarıyla orada oldu insanlarımız, maddi olarak orada oldu, yakınları olanlar bir an evvel koştular, gayret gösterdiler. Başta AFAD olmak üzere bütün kurumlarımıza, Kızılaya bir kez daha ben de teşekkür etmek istiyorum.

Bu konu tabii ki şöyle: 99 depreminden itibaren yaşadığımız pek çok büyük deprem var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – 99'da Yalova'da, Sakarya'da, Kocaeli'de ve elbette İstanbul'da çok ağır tahribatlara sebep olan depremden sonra devamında Van depremini yaşadık. Tabii çok daha geriye götürmek mümkün ama son yirmi yıl içerisinde depremlerle alakalı yaklaşımımızda fevkalade bir değişim oldu. Bunları elbette konuşalım fakat şunu bilmemiz lazım: Dünyanın her yerinde her şeye rağmen depremlerde maalesef insanlar hayatını kaybedebiliyor ve gittiğiniz yerde hayatını kaybetmiş insanların ailelerine onları teselli edecek bir şey söylemeniz lazım; bu da çok tabii olarak inancımız gereği bunun bir "takdir" olduğunu söylemektir. Bu, bunu normalleştirmek değildir ama nihayetinde siz temas ettiğiniz insanlara, dokunduğunuz insanlara onların kalbini bir nebze olsun ferahlatacak birkaç kelam içerisinde bunları söylüyorsunuz. Bunu, bu söylenen ifadeleri tıpkı bir cenaze namazındaki dua gibi düşünmek lazım. Devamında da elbette depremle alakalı her birimize düşen sorumluluklar neyse - zaten Meclise düşen şey bunları konuşmak- gereken neyse hep beraber yapmaktır diye düşünüyorum.

Bugün ayrıca Manisa'da bir deprem var; tekrar onlara, oradaki insanlarımıza da geçmiş olsun demek istiyorum. Hamdolsun can kaybı yok, hasar yok, saat 14.26'da oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Kusura bakmayın Sayın Başkanım, birkaç maddem daha var.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Oradaki insanlarımıza, vatandaşlarımıza da geçmiş olsun diyorum.

Elbette bugün –biraz sonra görüşeceğiz- Sayın Rahşan Ecevit'i de rahmetle yâd etmek istiyorum, kendisine Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Biraz sonra yapacağımız kanun düzenlemesinin bu manada bizi bir araya getiren bir düzenleme olduğunun da altını çizmek istiyorum.

Tabii devamında bugün yapacağımız kanunlar var. Bunlarla alakalı da konuşmalarımızı daha fazla uzatmak istemiyorum. Aslında imara dair yapacağımız bu düzenlemelerin özünde, ruhunda depremle alakalı pek çok mevzuu akılda tutarak hazırlanmış bir kanun teklifi olduğunu da ifade etmek isterim.

Genel Kurula iyi çalışmalar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zengin.

Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM AB Uyum Komisyonu ve Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu üyelerinden müteşekkil bir heyetin Avrupa Parlamentosu üyeleriyle görüşmelerde bulunmak üzere Strazburg'a bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin tezkeresi (3/1063)

17/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

TBMM AB Uyum Komisyonu ve Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu üyelerinden müteşekkil bir heyetin Avrupa Parlamentosu üyeleriyle görüşmelerde bulunmak üzere Strazburg'a bir ziyaret gerçekleştirmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 26/11/2019 tarihli ve 26 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu ziyaret, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Çek Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi Başkan Yardımcısı Vojtech Filip'in vaki davetine icabetle TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç Başkanlığında Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Lütfi Elvan, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş ile komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin 18-22 Mart 2020 tarihleri arasında Çek Cumhuriyeti'ne resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/1064)

24/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Çek Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi Başkan Yardımcısı Vojtech Filip'in vaki davetine icabetle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç başkanlığında Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Lütfi Elvan, Sanayi, Ticaret, Enerji,

Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Mustafa Elitaş ile Komisyon üyelerinden oluşan bir heyetin 18-22 Mart 2020 tarihleri arasında Çek Cumhuriyeti'ne resmî bir ziyarette bulunması öngörülmektedir.

Anılan ziyarete, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu üyelerinden oluşan bir heyetin katılması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İç Tüzük'ün 75'inci maddesine göre kanun teklifinin geri alınmasına dair bir önergesi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

B) Önergeler

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un, (2/1946) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında 19 Eylül 2002 Tarihinde İmzalanmış Sivil Havacılık İşbirliği Anlaşmasını Tadil Etmek Üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/58)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

100 sıra sayılı ve (2/1946) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında 19 Eylül 2002 Tarihinde İmzalanmış Sivil Havacılık İşbirliği Anlaşmasını Tadil Etmek Üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'mi İç Tüzük'ün 75'inci maddesi gereğince geri alıyorum.

Gereğini arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemde bulunan (2/1946) esas numaralı Kanun Teklifi geri çekilmiştir.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekilinin, madde bağımlılığındaki ve buna bağlı ölümlerdeki artışların nedenlerinin incelenerek bu konuda önleyici çalışmalar yapılması amacıyla 24/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/368) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/1/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan
Kocaeli
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekili tarafından, madde bağımlılığındaki ve madde bağımlılığına bağlı ölümlerdeki artışların nedenlerinin incelenerek bu konuda önleyici çalışmalar yapılması amacıyla 24/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 28/1/2020 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal konuşacaktır.

Buyurun Sayın Çokal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Elâzığ merkezli depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bu Meclis kürsüsünde defalarca konuşulmasına, dikkat çekilmesine rağmen önlenemeyen, her geçen gün daha çok insanımızı tehdit eden uyuşturucu kullanımı için söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir anne düşünün, zeytin ekmekle büyüttüğü, gözünden bile sakındığı, kokusunda umut ve huzur bulduğu evladını, odasında kaskatı morarmış bir şekilde buluyor; bir anne düşünün, çocuğunun uyuşturucu bağımlılığını öğrendiğinde çırpınmaya başlıyor; bir anne düşünün, “anneciğim” diye sınıksı sarılan çocuğunun krize girdiğinde kendisini tanımadığını, kendisine sarıldığını görüyor; bir anne düşünün, evladı madde bağımlılığının kaskacında “Anne, ne olur kurtar beni!” çırpınışında, çaresizce ağlıyor. O anneyi ve onunla aynı kaderi paylaşan anneleri, babaları düşünün. Tehlikenin aslında hepimiz farkındayız ancak bu illete, bu teröre maalesef ki çözüm bir türlü bulunamıyor. Bu bir kısır döngü, uyuşturucu kullanımı beraberinde diğer suçlara bulaşmayı da getiriyor. Dolayısıyla hem zehirlenen nesiller hem de artan suç oranıyla karşı karşıya kalıyoruz.

Uyuşturucuyla mücadele büyük bir ciddiyetle, büyük bir titizlikle, ilgili bütün kurumların katılımı ve desteğiyle, deyim yerindeyse, bir seferberlik hâliyle yapılmalıdır. Geleceğimizi tehdit eden uyuşturucu terörüne karşı topyekûn bir seferberlik başlatmalıyız.

Değerli arkadaşlar, 2011-2019 yılları arasında uyuşturucu kullanımı neredeyse yüzde 100 oranında artmış görünüyor. Uyuşturucu kullanım yaşı 10 yaşın altına yani ilköğretim yaşlarına kadar düşmüş. Düşünsenize, okul kantinlerinde satılan sağlıksız yiyeceklerle karşı mücadele başlatıyoruz, konuşuyoruz, kamuoyu oluşturuyoruz ancak o okulun kapısında bekleyen başka bir tehlikeyi, geleceğimizi tehdit eden büyük ve sinsi tehlikeyi maalesef ki görmüyoruz. Bu ne demek biliyor musunuz? Daha on-on beş yıl önceye kadar uyuşturucu tacirleri için transit bir güzergâh olarak görülen ülkemizin, artık hedef pazar hâline gelmiş

olması demek.

Bakınız, ülkemizde 2015'te 22.019 kişi hakkında uyuşturucu kullanımından işlem yapılırken bu rakam 2018'de 66.535'e kadar çıkmış. Madde bağımlılığına bağlı ölümlerdeki artış nasıl bir canavarla karşı karşıya kaldığımızı gösteriyor. 2013 yılında 232 kişi, 2017'de 941 kişi, 2018 yılında 657 kişi hayatını kaybetmiş. Düşünün, tam 3.837 can bu uyuşturucu terörüne kurban gitmiş. Salgın hastalık gibi binlerce canımızı almış, üstelik, bu canların yarısından fazlası 35 yaşın altında, daha çok genç.

Öncelikle uyuşturucuyla mücadelenin hepimizi ilgilendirdiğini, bu illetin belirli özelliklerdeki kişilere musallat olmayıp her çevreyi, her ortamı, hepimizi tehdit ettiğini kabul etmeliyiz. Beylik lafları bırakıp durumun ciddiyetini kavramalıyız. Uyuşturucunun hedefi, bizim çocuklarımız, biziz, hepimiziz.

Uyuşturucuyla mücadele merkezlerinin sayıları, yatak kapasiteleri maalesef ki yetersiz. Bin kapasiteye sahip olan bu merkezlere, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün rakamlarına göre, 251 bin kişi müracaat etmiş, bu illetten kurtulmak isteyen 251 bin vatandaş ve bu kişiler ayakta tedavi olarak kaydedilmiş. Bu kişiler soğuk algınlığı için gelmiyor, bağımlılıklarından kurtulmak için geliyor. Bunlar bir iki ilaç verilip gönderilemez; bağımlılığın tespiti, tedavisi ve tedavi sonrası takibi gerekiyor.

Ayrıca, uyuşturucuya ulaşmak kolaylaşmış ülkemizde. Olayın vahametini şuradan anlayabilirsiniz: İstanbul'un göbeğinde hırsızlık ihbarına giden polis bir oda dolusu Hint keneviri buluyor, ev tarla gibi ve hırsızla birlikte ev sahipleri de uyuşturucu imalatından gözüaltına alınıyor. Düşünsenize, ya o hırsızlık ihbarı olmasaydı?

Birçok uyuşturucu türü ülkemize dışarıdan geliyor. Sınırları kevgire ve yolgeçen hanına dönmüş ülkemizde uyuşturucunun girişi de kontrol edilemiyor. Mesela eroin, tüm dünyaya Afganistan'dan yayılıyor ve bizim sınırimızdan her gün binlerce Afgan elini kolunu sallayarak giriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vural Çokal, tamamlayın lütfen.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Suriye sınırimız zaten yolgeçen hanı. Sınır güvenliği olmayan bir ülkede uyuşturucu ticareti engellenemez.

Konuşmamın sonunda uyuşturucuyla mücadelenin nasıl bir bilinç gerektirdiğini bir arkadaşımın yaşadığı olayla anlatmak istiyorum. Uyuşturucu terörüyle mücadeleyi millî bir mesele olarak gören arkadaşımın 8 yaşında bir oğlu var ve babasının toplumu bilinçlendirme çalışmalarına şahit olmuş. Okulda arkadaşlarıyla şeker yerken arkadaşlarını uyarıyor, diyor ki: "Arkadaşlar, bu şekerlere benzeyen uyuşturucular var. Tanımadığınız kimseden sakın şeker almayın." Arkadaşım okula çağırılıyor ve öğretmen, oğlunun yaşına göre davranmadığını söylüyor. Arkadaşımın cevabı, 10 yaş altına düşen uyuşturucu kullanımında 8 yaşındaki çocukların tam da bu şekilde bilinçlendirilmeleri gerektiği ve bu konuların ilgili müfredatlara eklenmesi gerektiği oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Tamamlayayım Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın Sayın Vural Çokal.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucu terörünün hedef aldığı yaş grubu karşımızda yeni bir çocuk istismarı olarak duruyor ve iyi ve kötü ayırımının yapılamadığı bir yaşta hayatlar bir zehir bataklığına sürükleniyor. Buna ülke olarak bütün boyutlarında önlem almak, "Dur!" demek zorundayız. Geleceğimizi tehdit eden uyuşturucu terörü siyasetüstü bir konudur. Biz muhalefet olarak uyuşturucuyla mücadelede başlatılacak olan seferberliğe destek vermeye hazırız. Yeter ki daha çok çocuk yaşta bedenler zehirlenmesin, hayatlar yitip gitmesin, analar, babalar evlatlarına bakıp çaresizce ağlasın, geleceğimiz bu sinsî tehditten kurtulsun.

Gelin, hep birlikte bir seferberlik başlatalım ve bu çatı altında uyuşturucu tehdidine karşı geniş, kapsamlı bir çalışma yapalım, her yönünü konuşalım deyip Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Vural Çokal.

Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Erol Katircioğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hepinize iyi günler diliyorum.

Şimdi uyuşturucuyla mücadeleyle ilgili bir önerge gerçekten de ciddiye almamız gereken bir önerge çünkü her geçen gün -belki yeteri kadar dikkat etmiyor olabiliriz ama- uyuşturucu kullanımı yaygınlaşıyor Türkiye'de, uyuşturucu kullanımıyla ilgili ölümlerin sayısı artıyor ve dolayısıyla da biz uyuşturucu kullanımıyla ilgili bilgilerimizi de zenginleştirmek zorundayız ve o nedenle de böyle bir önergeyi anlamlı ve doğru buluyorum.

Ben birkaç noktaya değineceğim, zaten çok kısa bir süremiz var. Şimdi çok açık bir tablo var. Yani ben buraya getirmedim ama ekonomideki gelişmelerin trendleri ile uyuşturucu kullanımı trendleri arasında neredeyse bire bir bir ilişki var yani 2000 yılından itibaren bakarsanız, 2002 yılından 2008 yılına kadar -yani sizlerin iktidarda olduğu dönemde- o sırada dünya konjonktürünün el vermesi sonucunda iyileşen ekonomik koşullarda uyuşturucu mücadelesinde de belli bir başarı elde edilmiş gözüküyor. Fakat 2008, 2009'dan sonra, işler kötüye gittiğinde, uyuşturucu kullanımının da giderek arttığını görüyoruz ve üstelik de bu artış, devletin uyuşturucuyla mücadelede kullandığı kaynakların artmasına rağmen böyle. Dolayısıyla da demek ki daha ciddi bir durumla karşı karşıyayız ve dibinde muhtemelen ekonomik sebeplerin olduğu, muhtemelen özellikle gençlerin önünü görememesinden kaynaklanan, ki biliyorsunuz, genç işsizliğin tavan yaptığı bir dönemi yaşıyoruz, yüzde 27 civarında genç işsizlik var ve gençlerin kullanımı giderek dikkat çekici bir hâle geliyor.

İkinci bir nokta, uyuşturucuyla mücadelede iki alan vardır benim bildiğim kadarıyla. Bunlardan bir tanesi arz yönlüdür yani satıcılarla ilgili bir mücadele alanı vardır. Bir de taleple ilgili yani kullanıcılarla ilgili bir mücadele alanı vardır.

Şimdi, bu iki alanın çok dikkatli bir şekilde birbiriyle ilişkili kullanılması lazımdır. Ama kabaca, benim gördüğüm kadarıyla, yayınlanan raporlardan okuduğum kadarıyla, anladığım kadarıyla, bizim uyuşturucuyla mücadelemiz daha ziyade arz yönlü olmuş durumda yani uyuşturucu satıcılarıyla uğraşıyoruz. Ama unutmayın ki uyuşturucu satıcılarıyla uğraşmak sorunu çözmek için yetmez, uyuşturucu kullanımıyla ilgili olarak da tedbirler almalıyız ki bu tedbirler, esas itibarıyla uyuşturucu kullanımını caydırmakla ilgili kamusal çabalardır diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Bir dakika daha verir misiniz.

BAŞKAN – Bir dakika daha veriyorum zaten.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bunun yanı sıra, taleple ilgili olarak, talep yönüyle ilgili olarak uyuşturucuyla mücadeleyi dikkate aldığımızda üzerinde

çok düşünmemiz gereken noktalar var.

Benim, çok kabaca, gördüğüm kadarıyla 2 tane gerçek var: Bunlardan biri uyuşturucu kullanımı giderek daha fazla gençlerde yaygınlaşıyor, üstelik de kullanan yaş seviyesi gerçekten çok düşmüş durumda. İkincisi de İstanbul hariç -İstanbul büyükşehir olması itibarıyla- özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde, Kürtlerin yoğun yaşadığı illerde uyuşturucu kullanımının artmakta olduğunu görüyoruz ve buralarda özellikle İçişleri Bakanlığının bir mücadeleye girmesi gerektiğini düşünüyoruz çünkü bu konudaki gelişmeler, duyduklarımız ve gözlemlediklerimiz, bu yöredeki uyuşturucu kullanımının gerçekten de çok can alıcı, can yakıcı bir yere doğru evrilmekte olduğudur.

Dolayısıyla da ben, grubum adına böyle bir önerenin arkasında olduğumuzu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Katırcıoğlu.

Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yüceer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uyuşturucu madde bağımlılığındaki ve buna bağlı ölümlerdeki artışa ilişkin araştırma komisyonu kurulması talebiyle verilen önerge üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Tabii, ben de Elâzığ Sivrice merkezli depremde hayatını kaybeden yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı, sabır diliyorum. Şu an hastanede tedavi gören vatandaşlarımızın bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyorum. Elâzığ, Malatya ve çevre illerdeki ve bugün Manisa'daki depremde etkilenen yurttaşlarımıza geçmiş olsun diyorum.

Tabii, büyük Marmara depreminin üzerinden yirmi yılı aşkın süre geçmesine rağmen, vatandaşlarımızın hâlâ hasarlı ve çürük bina sebebiyle canlarını yitirmeleri gerçekten çok acı. Tabii, yaralarımızı saralım ama bunu yaparken de bir daha bu acıları yaşamayalım diye açıkça tartışmak ve bir an önce, acil bir şekilde bu önlemleri almak için harekete geçmek gerekiyor, tıpkı, gene uyuşturucu madde bağımlılığında hızlı bir şekilde hareket etmemiz gerektiği gibi. Çünkü Türkiye'de giderek yaygınlaşan ve maalesef artık kullanma yaşı gittikçe aşağı düşen uyuşturucu bağımlılığı, artık çok acil, çok ciddi ele alınması gereken bir sağlık sorunu, halk sağlığı sorunu durumuna gelmiş durumda.

Şimdi, aslında bu önereler verilen ilk önereler değil. Bundan önce de bu alanda çalışmak için komisyonlar kuruldu. 2008 yılında 23'üncü Dönemde ve geçtiğimiz 26'ncı Dönemde erken seçim öncesinde komisyonlar kuruldu. Onun öncesinde 2014'te mücadele için bir yüksek kurul kuruldu, 2017'de güncellendi, 2018'de Cumhurbaşkanlığına bağlandı. Ama bu esnada aslında bizim bu sorunu çözmüş olmamız gerekiyor yani arz ve talebi bu noktada azaltmış olmamız gerekirken geldiğimiz noktada baktığımızda tam aksi durum söz konusu çünkü uygulanmayan raporlar, güncel istatistiklerle, verilerle gerçek ölçme ve değerlendirmelerin yapılmadığı raporlar, tozlu raflarda kalanlar, komisyonlardaki çalışmalar ve en sonuncusunda tabii ki bunlardan yoksun bir şekilde sadece kâğıt üzerinde kalan stratejik eylem planları... Bu çalışmalardan maalesef sonuç alamıyoruz biz bu noktada.

İşte bu noktada samimi olmak lazım. Bir kere Meclis olarak bizim bu hazırladığımız raporlara sahip çıkmamız lazım ve Hükûmetin burada sorulan sorulara, ne yapıldığına ne yapılmadığına cevap vermesi gerekiyor. Ve bizler bu noktada İYİ PARTİ'nin grup önerisini, bu öz eleştirinin yapılması, bugüne kadar yapılmış raporlara sahip çıkılması ve Hükûmeti, iktidarı sorumluluğa davet etmesi noktasında bu önergeyi de anlamlı buluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yüceer.

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Bununla yüzleşmek gerektiğine inanıyoruz bu dönem milletvekilleri olarak da ve özellikle gerçekten, hepimize başvuruda bulunan ailelerin ortak bir talebi var. Tedavi olmak isteyen çocuklarını yatıracak bir tedavi merkezi, rehabilite edecek bir merkez bulamıyorlar. Yüz binlerce başvuru var, topu topu bin yatak var. Türkiye'de 130 AMATEM, ÇEMATEM var. Bunların çok az bir kısmı yataklı hizmet veriyor. Bu noktada strateji planlarımız var. 2018-2023 planına bakıyorsanız, iki yılı geçmiş "14 AMATEM, 11 ÇEMATEM yapacağım." diye söylenmiş ama baktığımızda bunların sadece kâğıt üzerinde kaldığını görüyoruz. İktidarın hatipleri çıkacaklar, o yüzden ben onları buradan samimiyete ve sorumluluk üstlenmeye davet ediyorum ve bir kez daha bu kadar hayati, bu kadar acil, bu kadar önemli bir sorunun çözülmesi noktasında da yeniden böyle bir komisyonun kurulup geçmişteki raporların değerlendirilmesini ve orada eksik kalan önerilerin de tekrar hayata geçirilmesini diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yüceer.

Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Arife Polat Düzgün konuşacaktır.

Buyurun Sayın Polat Düzgün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bizleri ekranları başında izleyen aziz vatandaşlarımız; ben de Elâzığ ve Malatya'daki depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum ve bizim uyuşturucuyla mücadele çalışmalarımızla ilgili notları iletmek istiyorum.

Öncelikle, daha önceki vekillerimizin de ifade ettiği gibi, 26'ncı Dönemde uyuşturucu madde bağımlılığı ve yeni bağımlılık türlerinin araştırılmasıyla ilgili bir Meclis araştırması komisyonu kurulmuş ve bu komisyon raporunu sunmuştur. Biz ne yaptık? Arkasından, 2018-2023 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı yürürlüğe girmiştir. Bununla birlikte, biraz önce konuşmalarınızda da bahsettiğiniz gibi, arzın önlenmesi, talebin önlenmesi, mücadelede iletişim, mücadelede sürecin koordinasyonu, izlenmesi ve değerlendirilmesi planlarıyla ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaları, bu bilgi notlarını istediğiniz zaman bakanlıklarımızdan temin edebilirsiniz.

Ama hepimiz, ekranlarımızın başında, televizyonda -her gün gördüğümüz- narkotik çalışmalarını hep birlikte izledik. Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığının kurulması, narkotik dedektörlerin artırılması, bilişim yoluyla uyuşturucuyla mücadele, posta ve kargo işlem merkezlerinde tarama sistemlerinin kurulması... Kolluk kuvvetleri tarafından, yasa dışı ekim ve narko terörle mücadeleye yönelik operasyonlar artırılmıştır. Çok yakın zamanda, bütçe görüşmeleri sırasında, özellikle İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'nun belirttiği gibi, biz uyuşturucuyla mücadele için vatandaş gözetiminin ve katkısının sağlanması amacıyla bu eylem planlarını uygulamaya koyduk ve oldukça da başarılı gidiyoruz.

Şöyle anlatayım: Bu mücadelede Türkiye'de uyuşturucuya bağlı ölümler 2013'ten itibaren 232, 497, 590, 920 ve 2017'de 941 iken 2018'de 657 ve 2019'da da muhtemelen 500 olarak görülmektedir. Bu azalmayı bu stratejik planların ve çalışmaların mücadelesiyle söyleyebiliriz. Öyle ki eylem planları bizde, sizin de belirttiğiniz gibi bir siyasi politika değildir. Devlet politikası olarak bunlarda özellikle yürüttüğümüz kararlı çalışmalarla büyük başarılar sağlanmıştır, ölüm oranları azaltılmıştır. Tedavi boyutunda da sayılar artırılmıştır, yatak kapasiteleri artırılmıştır. BM 2019 Dünya Uyuşturucu Raporu'nda özellikle 2009 ile

2017 yılları arasında dünya genelinde uyuşturucu madde kullanımının yüzde 30 arttığı belirtilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi Sayın Polat Düzgün.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Devamla) – Coğrafi konumu nedeniyle Türkiye, uyuşturucu güzergâhları açısından risk altında olan bir bölgededir ve yıllardır, gelir kaynağı uyuşturucu olan terör örgütleriyle mücadele etmektedir. Ulusal düzeyde yaptığımız bu çalışmalar da uluslararası kamuoyu nezdinde karşılık almıştır ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından iyi uygulama örneği olarak diğer ülkelerin istifadesine sunulmak üzere özellikle Türkiye örnek olarak gösterilmiştir.

Ben buradan, uyuşturucuyla mücadele eden bütün bakanlıklarımıza teşekkür ediyorum ve bu konuda oranların, ölüm oranlarının daha da azaltılması haberlerini size ileriki yıllarda da müjdeleyeceğimizi söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Polat Düzgün.

İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Muazzez Orhan ve arkadaşları tarafından, depremlerde can kayıplarının en aza indirilmesi, yaralanma ve engelli kalma durumlarının azaltılması amacıyla 28/1/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

28/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/1/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

28 Ocak 2020 tarihinde Van Milletvekili Sayın Muazzez Orhan ve arkadaşları tarafından depremlerde can kayıplarının en aza indirilmesi, yaralanma ve engelli kalma durumlarının azaltılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 5027 sıra numaralı Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 28/1/2020 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul konuşacaktır.

Buyurun Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlar; hepinizi öncelikle saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 24 Ocakta Elâzığ Sivrice merkezli, 6,8 şiddetinde bir depremle sarsıldık. Depremin etkisi Gaziantep'ten Trabzon'a kadar çok geniş bir alanda hissedildi ve deprem neticesinde maalesef 41 yurttaşımız yaşamını yitirdi, 1.600'ün üzerinde yaralı var.

Değerli arkadaşlar, her şeyden önce, yaşamını yitiren yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, aslında her fırsatta vurguladığımız bir şey, Türkiye deprem riskiyle karşı karşıya olan, ciddi risk içeren fayların üzerinde olan bir ülke. Çarpıcı bir örnek vermek istiyorum değerli arkadaşlar: 17 Ağustos depreminden bu yana ülkemizde 165 bin deprem olduğu ifade ediliyor, 165 bin yani aslında neredeyse sürekli oynayan fay hatları üzerindeyiz.

Değerli arkadaşlar, tabii ki depremle ilgili üç aşama var. Birincisi: Depremden önce yapılması gerekenler, atılması gereken adımlar. İkincisi: Deprem sırasında yapılması gerekenler ve nihayetinde üçüncüsü: Depremden sonra yaşananlardan çıkarılması gereken dersler ve yapılması gerekenler şeklinde.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ülkemiz 17 Ağustos depreminde büyük bir yıkımla karşı karşıya kaldı. O tarihte depremin yaralarını sarmak ve aynı zamanda önlemlerin alınmasını sağlamak üzere o dönem bir özel vergi de koyduk; "özel iletişim vergisi" adı altında koyduğumuz vergi önce bir yıllığına, sonra da sürekli hâle getirildi. Bu vergiyle şu ana kadar ülkemizde 65 milyarın üzerinde bir paranın toplandığı biliniyor yani eski rakamla 65 katrilyon. Değerli arkadaşlar, bu parayı ne yaptınız diye sordüğümüzde yürütme tarafından neredeyse vatan hainliğiyle karşı karşıya kalan ifadeler kullanılıyor. Peki, sormayacak mıyız değerli arkadaşlar, ne yaptınız bu deprem paralarını? Bu parayla kaç binayı güçlendirdiniz? Ne kadar bina hâlâ risklidir? Bakın, ben daha buraya çıkarken Manisa Kırkağaç'ta 4,3 şiddetinde bir deprem yaşandı, düşünün, 4,3 şiddetindeki depremde bile yıkımla karşı karşıya kalıyoruz. Bu ne demektir? Gerekli önlemler alınmamış demektir değerli arkadaşlar. Gerekli önlemler alınmadığı gibi tam tersi, aslında binaların yapılması sırasında da gerekli çalışmaların yapılmadığını da görüyoruz. Tam tersine, binaların kaçak yapılması, ruhsatsız yapılması için de zemin hazırlanıyor. Biliyorsunuz, imar barışı adı altında yasalar getirildi. Burada da, şu ana kadar 16 milyar civarında bir para toplandı. Peki, ne oldu bu paralar? İmar barışı nedir? Kiminle barışıyorsunuz? Deprem olduğunda enkaz altında yaşamını yitiren yurttaşlarımızla mı barışıyorsunuz değerli arkadaşlar?

Değerli arkadaşlar, yeterli önlemin alınmadığını, bu paraların da hukuksuz bir şekilde harcandığını biliyoruz. Dönemin Maliye Bakanına bu paranın akıbeti sorulduğunda "Duble yollar yaptık." dendi. Double yollar yurttaşların yaşamını kaybetmesini engellemedi değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, tabii, önemli bir diğer nokta da deprem sırasında yapılması gerekenler. Şunu öncelikle ifade etmek gerekir ki Türkiye halkları gerçekten ciddi bir sınav verdiler. Kürt'üyle Türk'üyle, Alevi'siyle Sünni'siyle bu coğrafyada yaşayan tüm yurttaşlar yaraların sarılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerimizi bağlayalım Sayın Toğrul.

Buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum.

...yurttaşlara ilk yardımın yapılması noktasında hemen hızlıca, el birliğiyle olay yerine koşular fakat anlaşılıyor ki burada sıkıntı halklarımızda değil ama yürütme gerçekten ciddi anlamda sıkıntılı değerli arkadaşlar. Ergani Belediyemizin ilk yardım malzemesini götürmek istediği iki tır İçişleri Bakanlığının talimatıyla Elâzığ iline sokulmadı değerli arkadaşlar, polis eşliğinde, devamında Ergani'ye geri gönderildi. Bu, aslında, Hükûmetin son zamanlardaki ayrıştırıcı, kutuplaştırıcı dilinin maalesef

bir felaket sırasında dahi unutulmadığını gösteriyor. Biz, bu durumu protesto ediyoruz, reddediyoruz, doğru bulmadığımızı ama buna rağmen, bu halkların dayanışmasının engellenemeyeceğini, engellenmemesi gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, yeterince ders alıp deprem sonrasında da “Şimdi konuşmanın zamanı değil, yaraların sarılması zamanıdır.” deyip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Sayın Başkan, son...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Toğrul, lütfen bağlayın.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) - ...asıl tartışmaları, yapmamız gereken tartışmaları yani Türkiye'nin ciddi bir risk ülkesi olduğunu, deprem riski ülkesi olduğunu gözden kaçırmamamız gerekir. Yapılması gerekenleri bir an önce yapmamız gerektiği noktasında anlaşılıyor ki yürütmeye eksik kalıyor. Dolayısıyla bu görevi yasamanın yani milletin temsilcileri olarak bizlerin üstlenmesi gerekiyor. Ve acilen bir komisyon kurulmalıdır. Bu konuda, deprem öncesinde yapılması gerekenler, deprem sırasında yapılması gerekenler ve depremden sonra çıkardığımız dersler üzerine bir araştırma komisyonuna ihtiyaç var.

Ben Meclisten bu önerimize destek vermesini bekliyor, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Toğrul.

Öneri üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Değerli arkadaşlar, HDP Grubunun depremle alakalı olarak verdiği araştırma önergesi hakkında söz aldım.

Ben Kocaeli Milletvekiliyim, 1999 yılında depremi iliklerine kadar yaşamış bir arkadaşınızım. Biz Kocaeli’de hiç deprem konuşmayız, bilir misiniz, deprem konuşulan yerden de kaçırız. Çünkü her birimizin ailesinde mutlaka ve mutlaka bir deprem şehidi vardır. Ya kardeşimiz, ya oğlumuz, ya gelinimiz, ya annemiz, ya babamız mutlaka göçük altında kalmıştır ve biz çıkartamamışız. Onların cenazelerini beklemek gibi bir acı yaşamışız. Canlı çıkmayacaklarını bildiğimiz hâlde cenazelerini beklemek için başında beklemişiz.

Böyle bir depremden sonra Türkiye ilk defa bir deprem felaketi hissetti, “Bu bir felaket.” dedi. Daha önce ben hatırlarım, daha ufak yaşlarda yaşadığımız depremler vardı. Mahalledeki boş arsaya bir şeyler serip –sandık vesaire- konu komşu geçer, sonra evlerimize dönerdik. Ama 1999 depremi bir şey öğretti Türkiye’ye, “Bu bir felaket, buna karşı önlem alınması lazım.” dedi. Böyle bir önlem alınması için Hükümet ciddi tedbirler aldı. Hani şimdi sizin hiç beğenmediğiniz, hani “Ne yaptılar ki?” dediğiniz o zamanki o koalisyon hükümeti çok ciddi tedbirler aldı, Türkiye’nin gerçek anlamda bir depremle tanışmasının ardından çok ciddi önlemler aldı. “Deprem vergisi” diye bir vergi koydu, bu verginin depremle ilgili meselelerin çözümünde kullanılacağına dair taahhütte bulundu. Deprem toplanma alanları yarattı. Çok ciddi, bütün belediyelerde makro planlara deprem toplanma alanları koydu. Bu deprem toplanma alanlarının amacı şuydu: Böyle büyük bir depremde insanların orada belki bir ay, belki iki ay, belki üç ay yaşayabileceği alanlardı bunlar. Bunlar, İstanbul için rakam vereyim size, 496’ydı; 496 deprem alanı yaratıldı. Bu 496 deprem alanı daha sonra, siz iktidar olduktan sonra sizin iştahınızı kabarttı, siz bunlara arsa gözüyle baktınız, siz bunlara “Nasıl malı götürürüm, rant elde ederim?” gözüyle baktınız ve bunların sadece 77’si kaldı; 419’una AVM diktiniz. Neler var biliyor musunuz, ben size birkaç tane yer söyleyeceğim burada: Mesale Zorlu AVM. Zorlu AVM İstanbul’un deprem toplanma alanıydı. “Starcity Outlet Center” diye bir yer var Bahçelievler’de, orası öyle. Bahçelievler’deki Zaman gazetesi, deprem toplanma alanıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - KIPTAŞ’ın Tuzla 2’nci, 3’üncü etap konutları, DAP Royal Center, Kemal Park Evleri, Çınar Olimpia Park Sitesi, Ataköy Konakları... İstanbullular bilir, sahildeki Ataköy Konakları, çok büyük bir alan vardı, deprem toplanma alanıydı. Bu deprem toplanma alanlarının hiçbir tanesi alan olarak kalmadı, böyle AVM’ler vesaire gibi şeylere müsaade ederek siyasetin finansmanı yolunda kullanılmak üzere yandaşlarınıza peşkeş çektiniz ve buraları imara açtınız, sadece 77 tane kaldı.

Sayın Cumhurbaşkanı ifade etmiş, gördüm ben “İstanbul’da 10 bin tane deprem toplanma alanı var” demiş. Beyler, bakın, deprem toplanma alanı ile deprem geçsin diye bekleme alanı vardır ya, onlar farklı şeyler. Bunlar cami avlusuna “deprem toplanma alanı” demiş.

Evet, Zorlu’nun önündeki o park var ya, Zorlu üzerine yıkılacak, bakın, girin Google’da göreceksiniz, orası da deprem toplanma alanı. Onlar depremde acil toplanma alanı yani orada toplanacak insanlar esas deprem toplanma alanlarına sevk edilecek. Öyle bir yer var mı? Yok. Onları imara açtınız ve ranta kurban ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bitirin Sayın Türkkan, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Ezcümle, sayın milletvekilleri, bu iş ciddi bir iş, bu iş siyasetüstü bir iş. Biraz evvel anlattım, öyle bir deprem yaşadık ki insanlar çocuklarının cesetlerini bekledi. Yalova’ya gidemeyen Bakan gördüm ben. Yalova’da kendi bacanağı göçük altında kalmış, Yalova-İstanbul yolu yarılmış, gidemiyor, deniz yolundan bir tekneyle gitmek zorunda kaldı.

Böyle bir felaket karşısında daha ciddi şeyler yapmanız gerektiği için, uyarma maksatlı verilen bu önergelere destek vermenizi hepinizden rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımla. (İYİ PARTİ, CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Ali Şeker konuşacaktır.

Buyurun Sayın Şeker. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cuma akşam saatlerinde Elâzığ’da meydana gelen 6,8 şiddetindeki depremde 41 vatandaşımızı kaybettik ve biz, o kaybettiğimiz 41 vatandaşın acısına değil, ne kadar güzel kurtarma faaliyeti yürüttük diye bir şov yapılmasına şahitlik ettik. Bizim bir vatandaşımızı dahi kaybetme lüksümüz yok, bu 41 vatandaşın her biri de ayrı bir can.

Bugün, buraya gelmeden önce 5,1 şiddetinde Manisa’da bir deprem daha meydana geldi. Manisa’da olan önceki depremi İstanbul’dan da -ben geçen hafta İstanbul’daydım- hissetmiştik, bu da yine hissedildi ama maalesef ve maalesef, buradaki AKP ve MHP sıralarındaki milletvekilleri Ankara’da hiçbir depremi hissetmiyorlar, hiçbir depremle ilgili önerilerimizi dikte almıyorlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ciddiye almıyoruz seni de ondan!

ALİ ŞEKER (Devamla) – Depremi ciddiye alın, beni değil ve işinizi ciddiye alın. Sizi buraya insanlar işinizi yapasınız diye gönderdi, onların can güvenliğini koruyasınız diye gönderdi. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bizim işimiz sizin önergelerinizi kabul etmek değil, işine bak. Sen konuş, devam et. Bizi ne karıştırıyorsun?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Belediye Başkanı tatilde Erzurum'da.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Ben kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Çok değil, yedi gün önce burada bir araştırma önergesi getirdik. "İstanbul'da heyelan bölgelerine kırk katlı binalar dikildi, dere yataklarına binalar dikildi, bunlar kendiliğinden eğiliyor, bir deprem olduğunda çok daha büyük felaket olacak. Bu depreme karşı tedbir alma konusunda Meclis ilgilileri çağırсын, kendi ne yapması gerekiyorsa yapsın." diye bir önerge verdik, o önerge de yine iki grubun oylarıyla reddedildi. Hani diyorlar ya "Depremden sonra konuşmayalım, duralım." "Depremden bir hafta önce konuşmayalım, depremde sonra konuşmayalım, depremde sonra da önce de çözüm üretmeyelim, millet ne hâli varsa görsün." diyorsunuz. O zaman sizler niye burada oturuyorsunuz?

Yirmi yılı aşkın bir süredir, 99 depreminden sonra para toplandı. Toplanan para ne? 36 milyar dolar. O günkü doları bugünkü Türk lirasına çevirdiğinizde 205 milyar lira, eski parayla 205 katrilyon lira demek. Bu parayla ne yapılabilirdi? Bayındırlık fiyatları üzerinden 120 bin ila 150 bin liraya mal oluyor 100 metrekare konut. 1 milyon 440 bin ile 1 milyon 800 bin arası konut yapılabilirdi. Buralarda 7 ila 8 milyon insan barınabilirdi. İstanbul'un yarısı yıkılıp yeniden yapılabilirdi. Siz ne yaptınız? Yandaş yazarlarınız diyor ki: "80 bin konut yaptı." 1 milyon 800 bin konut nerede, 80 bin konut nerede? "Ne yaptınız bu deprem paralarını, bunun hesabını verin." diyor halk ve hainlik yapmıyor. Bu paraları yerinde harcamayanlar hainlik yapıyor.

Siz sanatçıları, duyarlı insanları sindirerek, görevlerinizi yapmayarak bu halka ihanet ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şeker, tamamlayın sözlerinizi.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Tedbiri ilmi ve insani olarak almazsanız, "takdiri ilahi" diyerek bu işten kurtulamazsınız. İstanbul depremi, Elâzığ depreminin binlerce katı etki yaratacak. O binlerce kat etkiyi yarattığında, siz bırakın algıyı kurtarmayı, kendinizi de kurtaramayacaksınız, ülkeyi de kurtaramayacaksınız. Ülkeyi de batıracak büyük bir felaket...

Bunu önlemenin yolu bilim adamlarına kulak vermekten geçiyor, Naci Görür'e kulak vermekten geçiyor. Naci Görür diyor ki: "Sivrice'de deprem olacak, lütfen önlem alın." Siz önlem almıyorsunuz. Siz, önlem almadığınız gibi, üniversitede hoca olarak "Çocuk yaşta evliliklere izin verilmedi diye deprem oldu." diyen "profesör" titrli meczuplara çocuklarımızı emanet ediyorsunuz.

Erzincan depreminde, depremin hemen ertesi günü o meczup gazetelerden biri, bir profesör titriyle şöyle yazıyordu: "Fay hattı, tektonik dalga gibi safsatlarla insanları oyalıyorlar, ilahi ikazı görmelerini engellemeye çalışıyorlar." Bilimden gidilmeyen yolun sonu karanlık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın lütfen.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Bu ülkeyi daha fazla karanlığa, daha fazla bedel ödemeye itmemek için lütfen bu önergeleri olumlu oy verin. Bir hafta, on gün önce buna olumlu oy vermediniz, araştırmadınız, bu felaketi yaşadık. Daha da büyük olan felaketi yaşamadan önce lütfen görev ve sorumluluğunuzu yerine getirin ve bu halka karşı borcunuzu ödeyin diyor, saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şeker.

Öneri üzerinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz konuşacaktır.

Buyurun Sayın Minsolmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, geçtiğimiz cuma günü Elâzığ'da gerçekleşen, Malatya'da ve diğer illerde de yoğun miktarda hissedilen acı depremden ötürü yaşamlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, milletimize başsağlığı ve yaralılara da acil şifalar diliyorum.

HDP Grubunun, Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Meclis İttüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca verdiği Meclis araştırması açılması yönündeki grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, yaşanan Elâzığ depreminde yaşamını yitiren 41 vatandaşımızın ve 1.600'ün üzerinde yaralı vatandaşımızın acısını içimizde hissediyoruz. Afet ve deprem tabii ki siyasetin konusu olmalıdır ama siyasetin üzerinde de bir konudur. Bu konuda Meclisi, Hükümeti, kurumları, sivil toplum örgütlerini "Afetler gerçekleştiğinde hiçbir şey yapmadılar." şeklinde suçlamak da bence yersizdir, hele hele bugünlerin konusu hiç olmamalıdır. Tabii ki konuşacağız, tabii ki bilimin egemen olmasını, bu konuda mühendislerin, mimarların, yer bilimcilerin, şehir planlamacıların, belediyelerin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, il özel idarelerinin, akademisyenlerin ve bununla ilgili olan tüm kurumların bu husustaki çalışmalarını ve çabalarını destekleyeceğiz; bugüne kadar da böyle oldu.

Erzincan depreminden sonra bu afet konusu ilk kez Türkiye gündeminde masaya çok yoğun yatırılarak ama farklı kurumların çatısı altında yürütülen bir eylem planı hâline geldi. Ama hepimizin, belki de bu masalarda oturan tüm parti gruplarındaki değerli milletvekillerinin hepsinin tanık olduğu 1999 Marmara depremiyle kapsamlı bir çalışma ve eylem planı hâline getirildi. Gerçekten o günden bugüne hiç azımsanmayacak, yerel yönetimlerin ve merkezî hükümetlerin yaptıkları sayesinde... Bugün depremler olan gerçekler, bunları değiştirme şansımız yok ama sonuçları konusunda önemli adımlar atıldığını da görmekteyiz. 1 can bile çok önemlidir, 41 can değil; 1 yaralı bile önemlidir. Hiçbir şekilde "Can azaldı." diye, "Yaralı azaldı." diye bu bir şekilde kabul olamaz. Hiç kimsenin ölmemesi, 1 canın dahi canının yanmamasıdır aslolan. Ama bu kadar kısa bir süre içerisinde böyle bir öneriyle ilgili Hükümetin ve bizlerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bugüne kadar neler yaptığını anlatmak -çok kısa bir süre üç dakika- mümkün değil. Ama bir yasal mevzuat açısından öncelikle afet alanlarında çok ciddi çalışmalar yapıldı. 1 milyon 350 bin bağımsız bölümün dönüşümü sağlandı. Buna bağlı olarak yine 1,5 milyon yapının da -yıldan 300 bin yapı yapılırsa beş yılda tamamlanacak- çok ciddi bir eylem planının ciddi anlamda devam ettiğini görmekteyiz. Tabii, süre çok kısıtlı, burada 13 milyarın üzerinde bir kaynak da bu amaçla harlandı değerli milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın sözlerinizi lütfen.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – Hiçbir şekilde bir şey yapılmadığını söylemek bu konuda emek veren insanlara çok ciddi haksızlık olur. Daha iyi şeyler yapılması amacıyla da tabii ki hep birlikte çalışılmalıdır. Öncelikle bilim ön konulmalı, bu konuda emek veren herkesin de arkasında durulmalıdır.

Ben, bu kadar kısa sürede, burada, yapılacakları anlatmaya tabii ki vaktimin olmadığının farkındayım ama -bir mühendis olarak- mimarların, mühendislerin, şehir plancılarının, belediyelerin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, AFAD'ın, bu konuda emek veren tüm paydaşların, sivil toplum örgütlerinin emeklerini görmek gerekiyor. Depremi olduğu ilk günden itibaren başta Cumhurbaşkanımız, Bakanlarımız, AFAD, sivil toplum örgütleri, sağlık teşkilatı ve Mehmetçik'imiz, orada canla başla bir mücadele vererek hasarın en az şekilde atlatılması için elinden geleni yapmıştır.

Ben, orada emek veren tüm kardeşlerimize teşekkür ediyorum. Kaybettiğimiz canlara başsağlığı diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Minsolmaz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, öneriyi oylarınıza sunacağım; sonra da size söz vereceğim Sayın Grup Başkan Vekilleri.

Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

HABİP EKSİK (İğdır) – Siyasetüstü konuydu hani? Niye reddediyorsunuz?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen sorasın diye.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz'ın HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, bir yanlış anlaşılmanın oluşmaması için söz aldım.

Biraz önce AK PARTİ Grubu adına konuşan hatip, bu deprem tartışmalarıyla, müzakereleriyle ilgili "Suçluyorsunuz." gibi, "Hükûmeti suçlayıcı konuşuyorsunuz." gibi bir anlam çıkaracak bir şey söyledi. Gerekirse o da olur ama bu acı yaşanırken şimdi deprem polemizi yapmak istemiyoruz. Bunun altını özenle çizmek istiyorum. Ben gerek Cumhuriyet Halk Partisinden gerek İYİ PARTİ ve HDP'den de suçlayıcı bir ifade duymadım ama muhalefetin, yürütmeyi ve yürütmeyi destekleyen partiyi bu depremle ilgili, görev kusuru, ihmal gibi sorgulamasının "Suçluyor." gibi ifade edilmesini doğru bulmam.

Muhalefetin elbette uyarmak, önermek, sorgulamak, hatırlatmak, yol ve yön göstermek hakkı vardır, bu bizim varlık sebebimizdir ama bu acı yaşanırken suçlayıcı bir ifade kullanmıyoruz, en azından bugünlerde bunu da doğru bulmuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Sayın Turan...

28.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, HDP grup önerisine ret oyu vermelerinin usuli ve teknik bir işlemten ibaret olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce önem verdiğimiz bir önerenin reddine ilişkin söz aldım. Öncelikle, şunu söylemek isterim ki bu ret usuli ve teknik bir konudan ibarettir; şundan dolayı söylüyorum: Şu an Meclisimizde çok fazla sayıda komisyon çalışmakta, zaten biliyorsunuz. Şimdiye kadar birçok konuda ortak öneri vererek bu konularda araştırma komisyonu kurduk. Eğer ihtiyaçsa bunu tekrar değerlendiririz, bu adımı atarız beraber; bunda hiçbir beis yok. Mesele "AK PARTİ iktidarının meselesi veya değil"i değil, mesele Türkiye'nin depremle karşı karşıya kaldığı; böyle bir gerçek var, bir yüzleşme var. Bizden önceki hükûmetler de önemli adımlar attı, biz de önemli adımlar attık.

Konuşmacılar ifade ettiler Sayın Başkan, çok sayıda mevzuat değişikliği başta olmak üzere, kentsel dönüşüm başta olmak üzere, kamu binalarının yenilenmesi başta olmak üzere çok önemli adımlar atıldı. Bunların daha iyi olmasını, daha fazla olmasını hep beraber takip ederiz tabii ki ama bunun için bir ortak uzlaşma zemini hazırlarız, konuşuruz, eğer ihtiyaçsa bunu yaparız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunu taahhüt olarak alabilir miyiz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama dediğim gibi reddedilmesi teknik bir, usuli bir işlemdir, bunun hesabı kitabı – arkadaşlarımız daha iyi biliyor- vardır, buna ilişkindir.

Fakat bunun yanında şunu söylemek isterim Sayın Başkanım: Şu an devletimizin tüm kurumları, çok sayıda kurum, askerimiz, polisimiz de için içinde olmak üzere deprem bölgesinde insanüstü bir gayretle beraber süreci götürmekte. Kaldı ki son depremden yani büyük depremden bugüne alınan tedbirlerin de yavaş yavaş hayatımıza yansıdığını, yolların, kamu binalarının, yenilenen tüm binaların mevzuata uygun hâle getirildiğini daha dikkatle, önemle takip ediyoruz. Ümit ederim, tüm partilerin ortak yaklaşımıyla, yeni dönemde bu tarz çalışmaları beraber takip ederiz ve depreme rağmen hayatta kalmayı hep beraber başarırız.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Turan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, tutanaklara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi ben Sayın Turan'ın bu konuşmasını şöyle mi anlayayım: "Yani bir teamül oluştu, Meclis araştırması komisyonları bütün grupların mutabakatıyla kurulur." Doğrudur ama bu deprem çok hassas, acil bir konu; mutabakat beklemeyiz. Eğer mutabakat bekliyorsan da on dakika ara verin, toplanalım, bunu yapalım. Bunda ne kadar samimi olduğunuzu anlarız. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Hatta şunu yaparız: AK PARTİ Grubu önerisi, gerekirse Danışma Kurulunu yeniden toplarız, bunların hepsi mümkün. Bülent Turan şunu diyor, yine, amenna diyeceğim: "Yarınki Genel Kurulda AK PARTİ de depremle ilgili bir öneri getirir ve 5 siyasi parti olarak deprem araştırma komisyonunu kuracağız." Bunu dedi mi, anlamadım şimdi. Yani sizin söylediğinizi ben de anlamadım, Genel Kurul da anlamadı. Var mısınız, yok musunuz? Depremi araştıracak mıyız, araştırmayacak mıyız? Net söylemek lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, ben diyeceğimi dedim; deprem, alkışa konu olacak, bu tarz siyasi polemiklere konu olacak bir mesele değildir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kaçma konusudur!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tabii, kaçma konusu hiç değil!

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

29.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve depreme ilişkin önlemlerin yeterince alınıp alınmadığının araştırılıp değerlendirilmesi ve bir rapor olarak sunulması gerektiğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; gerçekten çok ciddi bir meseleyi konuşuyoruz. Yani konu sadece, bugüne kadar Türkiye’de yaşanmış olan depremlerle ilgili değil, onlar yaşandı, çeşitli sonuçlarını hep birlikte gördük ama daha önemli bir şey var, gümbür gümbür gelen bir İstanbul depremi var. İstanbul depremi dediğimiz şey -maalesef, üzülerək bunları söylüyorum- çeşitli projeksiyonlara baktığımızda, on binlerce binanın yıkımı, on binlerce insanın ölümüne yol açabilecek bir konudur, hafife alınacak bir şey değildir. İstanbul depremi Türkiye açısından büyük bir felakete yol açacaktır. İstanbul’da bu ülkenin her şehrinde insanlar yaşamaktadır, İstanbul kozmopolit bir yapıdır. Dolayısıyla, bugün belki de burada konuşan İstanbul vekillerinin bir kısmı artık burada konuşamayacak duruma gelecektir. Maalesef, bu kadar vahim bir tabloyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, şuna katılıyoruz: Bu konu şu ya da bu siyasi partinin meselesi olmaktan çok daha ciddi bir meseledir. Dolayısıyla, eğer Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu “Bu konuda yapılan çalışmaların yeterli olup olmadığını hep birlikte araştıralım.” diyorsa biz de hazırız bu önergeyi desteklemeye. Yani biz önerge verdik diye reddediyorlarsa İstanbul depremi dâhil olmak üzere deprem çalışmalarına ilişkin araştırma önergesi versinler, biz desteklemeye hazırız. Bu konu ciddi bir meseledir, dolayısıyla, üstünden atlanabilecek bir konu değildir kesinlikle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şunu söyleyeyim: Kimseyi suçlamak için bu konuları tartışmıyoruz; eleştiriyoruz, dikkat çekiyoruz çünkü konu, suçlama konusunun çok ötesinde bir ciddiyet arz etmektedir. O nedenle bizim bütün siyasi partilerin gruplarına çağırımızdır bir kez daha: Bizim ya da başka bir siyasi partinin bu konuda vereceği araştırma önergesini kesinlikle destekleyeceğiz ve hep birlikte bir komisyon kuralım istiyoruz. Bu komisyon, depreme ilişkin önlemlerin yeterince yerine getirilip getirilmediğini araştırmalıdır, tartışmalıdır, değerlendirmelidir ve halkımıza bir rapor olarak bunu sunmalıdır diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Türkkan, buyurun.

30.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve tüm partilerin ortak önerisiyle deprem konusunda bir araştırma komisyonu kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bundan üç dört ay evvel 2 Ekim 2019 tarihinde İYİ PARTİ Grubu olarak 26 Eylül 2019 tarihinde Marmara Denizi’nde meydana gelen depremin ardından olası İstanbul depremiyle alakalı bir çalışma yapılması için biz yine araştırma önergesi vermiştik. Bu konuda Sayın Bülent Turan “Deprem ciddi bir konu, hep beraber bir araya gelmemiz lazım.” dedi. İyide 5 bina yıkıldı, memlekette tufan koptu, İstanbul’da 500 bina yıkılırsa ne olacak? 50 bin binanın yıkılacağını söylüyor uzmanlar, 50 bin bina. Bu insanları toplayacak hiçbir bir alanınız yok. Cami avlusu, okul bahçesi yetmez bu işlere, insanlar birbirini yer sokakta ya. Yani bu iş bu kadar önemli arkadaşlar, kompleks yapmaya gerek yok, herhangi bir şeye de gerek yok. Bugün hep beraber gelin, CHP’ninkini kabul etmeyelim, HDP’ninkini kabul etmeyelim, gelin 5 parti bir araştırma önergesini Danışma Kuruluyla getirelim, bunu oturup tartışalım, ondan sonra da bir komisyon kuralım; var mısınız? Bu iş ciddi bir iş yani insanlar can kaybı yaşadıkdan sonra, eşini dostunu, çocuğunu kaybettikten sonra bu işler yapılırsa günah olur, bu insanların, bu canların vebalı bize ait olur. Sayın Turan’ın bu sözlerini samimiyet olarak anlıyorum ama bu samimiyetin burada gösterilmesi gereken zaman şimdi diye işaret etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Turan, buyurun.

31.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, 2010 yılında tüm partilerin önerisiyle Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu’nun tekrar gözden geçirilmesini önerdiğine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; konunun uzamasını istemem, iyi niyetle bir izahta bulundum. Burada her gün 5 partimizin tümü araştırma önergesi için söz alır, talepte bulunur ve bunları biz usulen reddederiz Meclisin gündemi olduğundan dolayı. Eğer ihtiyaçsa, bir daha diyorum, tartışırız, karar veriz ancak bir gerçek var ki o da şudur: Örneğin 2010 yılında tüm partilerin ortak önerisiyle zaten depremle ilgili bir komisyon kurulmuş, aylarca tüm partilerin vekilleri çalışmışlar, önemli bir rapor ortaya koymuşlar. Yüzlerce sayfadan oluşan raporu hükümet başta olmak üzere tüm ilgililer değerlendirmiş; Meclisin yasal çalışmalarında kaynak olmuş, hükümet icraatlarına kaynak olmuş bir rapor zaten var Başkanım. Mesele, komisyonu kurmak kurmamak meselesi değil. Zaten komisyonun eski yıllarda kurulmasından kaynaklı büyük oranda bir fayda var ortada, yasal faaliyet var ortada. Bu faaliyetin tekrar gözden geçirilmesini öneriyorum arkadaşlarımıza. Eğer buna rağmen ihtiyaçsa beraber değerlendiririz diyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, kayıtlara geçmesi açısından bir noktayı vurgulamak isterim.

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika süreyle söz verebilirim.

Buyurun Sayın Toğrul.

32.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul’un, bilim insanları tarafından yapılan olası bir İstanbul depremine yönelik ciddi bir uyarı ortada dururken deprem konusunda bir araştırma komisyonu kurulmasının elzem olduğuna ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Elâzığ depreminden sonra bilim insanlarının ciddi bir uyarısı var. Büyük İstanbul depreminden önce, Elâzığ’da gerçekleşen depremden sonra aslında şu anda özellikle Adıyaman Gölbaşı-Pazarcık-Türkoğlu hattında ve yine kuzeyde de Bingöl Karlıova-Erzincan hattında ciddi bir enerji birikimi olduğunu söylüyorlar. Dolayısıyla bu, üzerinde uzlaşacağımız, tartışacağımız bir konu değil; çok acil olarak yapılması gereken şeyler var karşımızda ve bunların yapılmadığını da maalesef görüyoruz. Bakanların, devlet görevlilerinin olay yerine gitmesi hasarı azaltmıyor. Topluma öz güven veriyor olabilir ama hasar oluyor. Dolayısıyla şimdi, önümüzdeki bu enerji birikiminden dolayı bir sıkıntının yaşanmaması için acil olarak böyle bir kurulun, böyle bir komisyonun kurulması elzemdir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Türkkan, buyurun.

33.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, Sayın Bülent Turan'ın söylediği 2010 yılında kurulan o Komisyon çalışmaları ve raporları Hükûmete ileildikten sonra Hükûmet bu konuda çok acele davrandı. Biraz evvel 419 tane toplanma alanının AVM ve benzerlerine, toplu konuta açıldığını ifade etmiştim. 2010 yılında bu rapor açıklandığında bu 419 toplanma alanının 200'ü duruyordu. Hükûmet çok acele etti ve 200'ünü daha AVM ve toplu konut alanı ilan etti imar planlarıyla beraber. Yani sevgili dostum, muhterem Bülent Turan, raporun hazırlanması da yetmiyor, rapora uyacak irade de lazım. Yani bu raporun hazırlanması, komisyon kurulması tamam ama bence önce şunu bir yapın: Bu raporlar ciddi raporlar, bu raporların sonucunda aksi şeyler geliştiğinde insanlar ölüyor. Yani orada rant elde edecek şekilde acele etmek yerine bu insan kayıplarını önleyecek önlemleri almakta acele etmekte fayda var diye düşünüyorum. Umarım bu bize ders olmuştur. Umarım bundan sonra buna göre davranırlar, bundan sonra bu tip acılar yaşanmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu polemik daveti, buna girmeyeceğim Başkanım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenerek bu konuda yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla verilmiş olan (10/312) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

28/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/1/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenerek bu konuda yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla verilmiş olan (10/312) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin görüşmesinin Genel Kurulun 28/1/2020 Salı günü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Haydar Akar konuşacaktır.

Buyurun Sayın Akar. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Elâzığ depreminde Elâzığ'da ve Malatya'da yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyorum.

Evet, 1999'a tanık olmadık arkadaşlar, 1999'u yaşadık. 1999 depremini yaşayanlardan biriyim ben. Tanık olmak farklı bir şey, yaşamak farklı bir şey. O ilk, kırk beş saniye süren, daha sonra hemen peşinden gelen depremde 2 çocuğumu bir kolonun, kapının altında nasıl koruyacağımı düşünürken o depremi yaşıyorduk, hep birlikte yaşadık. 17 Ağustos 1999 depremine ve 12 Kasım 1999 Bolu depremine baktığımızda, 17.733 vatandaşımız canını kaybetti. Biraz evvel söyledi arkadaşlarım; bunlar bizim akrabalarımızdı, bunlar bizim eşlerimizdi, bunlar bizim çocuklarımızdı, bunlar bizim annelerimiz babalarımızdı.

Gerçekten o günlerde çok acı şeyler yaşadık. İnanın, olimpiik buz pateni yapılmıştı İzmir'te, morg olarak kullanıldı olimpiik buz pateni. Cenazelerimizi cenaze namazı kılmadan, kireçleyerek gömüyorduk o günlerde. Sakarya etkilenmişti, Yalova etkilenmişti, İstanbul'un küçük bir kısmı etkilenmişti, Kocaeli en çok etkilenen ildi, Eskişehir dahi etkilenmişti. Bugün düşündüğümüzde, bu illerin toplam nüfusu İstanbul'un dörtte 1'i arkadaşlar. Eğer dörtte 1 nüfusla -o tarihte 1 nüfusla- depremde 17 bin deprem şehidi vermişsek bugünkü rakamları İstanbul için telaffuz dahi etmek istemiyorum. Böyle kötü günler yaşadık ama görüyorum ki bundan hiç ders almadık çünkü burada bir araştırma önergesi veriliyor, yine reddediliyor.

Ben 2011'de milletvekili oldum. Meclisin açık olduğu her 17 Ağustosta burada konuşma yaptım, çeşitli zamanlarda araştırma önergeleri verdim; hepsi reddedildi araştırma önergelerinin. Şimdi, tekrar bir araştırma önergesi veriyorum; gerekçelerim var bunun için. Dedim ya, merkez üssü Gölçüktü, en çok Kocaeli'de akrabalarımızı, vatandaşlarımızı kaybettik. Sevgili arkadaşlar, kimseyi suçlamak için söylemiyorum. Evet, çeşitli kanunlar çıkarıldı, kentsel dönüşüm kanunları çıkarıldı, farklı deprem vergisi geldi, inanın bunların hiçbirini yirmi bir sene geçmesine rağmen Kocaeli'nin en ufak bir ücra köşesinde dahi görmedik. 2018'de sadece Gölçük'te 544 konutluk bir kentsel dönüşüm projesi yapıldı ama Kocaeli'de -hemen söyleyeyim rakamları- aslında depremden sonra tespit edilen 617 binanın yıkılması gerektiği söylenmişti, 2012'de Valiliğin yaptırmış olduğu bir çalışma sonucunda 3.756 binanın yıkılması gerektiğini, oturulmaması gerektiğini ifade etmelerine rağmen... Bunlar toplamda 9.971 konut yapıyor arkadaşlar, 9.971 konut. Sadece Kocaeli'den bahsediyorum. Bunların 4.200 tanesinde kiracılar oturuyor. Ben bu evlere “tabut evler” diyorum. İstanbul depremi olsun, Kocaeli depremi olsun, Sakarya depremi olsun, Allah göstermesin, gösterdiği anda bunlar içindeki insanlarla beraber yıkılacak ve yine bu kürsülerden biz onlara taziyelerimizi bildireceğiz, yaralılara acil şifalar bildireceğiz. Her depremden sonra ben bu kürsüde bunu söylüyorum; üç gün sonra unutuyoruz. Maalesef, depremler ilgili Türkiye'nin hiçbir köşesinde bir çalışma yapılmıyor. Akademisyenler bağıriyor, biz tanık olmadık, yaşadık diyoruz, biz bağıriyoruz canlarımız gitmesin diye. Yapmayın Allah aşkına diyorum, “Kanal İstanbul için 75 milyar” diyeceğinize 75 milyarla Türkiye'nin tüm konutlarını halledersiniz; hasarlısı, hasarsız, orta hasarlısını halledersiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bilin ki bunu yaptığınız zaman insanlar size dua eder ama Kanal İstanbul için size küfrederler çünkü yüz yıl boyunca o Kanal İstanbul'un vergileri bu vatandaşın cebinden çıkacak. Sizden rica ediyorum, sizden bir kez olsun Türkiye'deki vatandaşların sıkıntılarına derman olmanızı diliyorum. Japonya'da depremlerde 1 milyon kişide 1 kişi ölüyor arkadaşlar, diğer deprem ülkelerinde 1 milyonda 4 kişi ölüyor, Türkiye'de 1 milyonda 16 kişi ölüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Türkiye'de -dediğim gibi- 16 kişi ölüyor. Biz bunu yapabilir miydik? Yapabilirdik. Rahmetli Ecevit'i buradan bir kez daha anarak söylemek istiyorum: Bir deprem vergisi konmuştu "iletişim vergisi" adı altında, çeşitli vergiler vardı ki geçiciydi bunlar; 2004'te, sizin iktidarınız döneminde bunlar kalıcı hâle getirildiler ve "özel iletişim vergisi" adı altında birleştirildiler.

64 milyardan bahsediyoruz, bugüne kadar toplanan para. Bu kentsel dönüşüm ya da diğerlerinden alınanlardan, imar barışlarından alınanlardan bahsetmiyorum. Bu 64 milyarla bugün Elâzığ ve Malatya'da kaybetmiş olduğumuz 41 kişi yaşıyor olacaktı arkadaşlar, Van'da kaybetmiş olduğumuz 600 kişi yaşıyor olacaktı ama bir kez daha görüyoruz ki siz bundan ders almamışsınız, hep birlikte -kendimi de katarak söylüyorum- ders almamışız.

Türkiye'nin bana göre birinci önceliği, yoksulluğu geçtik, açlığı geçtik, asgari ücreti geçtik, vatandaşımızın canıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Akar, bağlayın sözlerinizi.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Tamamlıyorum.

Gelin, 5 siyasi parti birlikte araştırma komisyonumuzu kuralım, bu komisyonun hazırlayacağı önceliklere göre de Türkiye kaynak yaratabiliyorsa yap-işlet-devret modelleriyle "Efendim, öyle olmazsa kamuyla yaratabiliriz." dediğiniz kaynakları önce vatandaşımızın canı için kullanalım. Hatta daha ileri bir şey söyleyeyim, İstanbul'da milyona yakın konut stoku var, eğer varsa bu gücümüz, paramız, bu depremden etkilenecek konutlardaki vatandaşlarımızı buraya yerleştirelim, yirmi yıllık faizsiz kredilerini açalım, insanlar rahat nefes alsın, insanlar yaşama tutunsun. Her birimiz, hepimiz, özellikle batıda yaşayanlar, Anadolu'da Ege'de yaşayanlar, deprem bölgelerinde yaşayanlar, herkes endişe içinde arkadaşlar, herkes endişe içinde. Sizden rica ediyorum: Gelin, bu önergeye destek verin ve hep birlikte bir araştırma komisyonu kuralım ve bunun çözümlerini bir an önce hayata geçirelim diyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akar.

Öneri üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Samsun Milletvekili Bedri Yaşar konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, Elâzığ ve Malatya'da yaşanan depremden sonra bir kez daha deprem gerçeğiyle yüz yüze gelmiştir. Maalesef yaşanan bu depremde de, daha önce yaşanan depremlerde olduğu gibi yine can kayıpları olmuştur. 6,8 büyüklüğündeki bu depremde 41 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 1.670 vatandaşımız da yaralanmıştır. Hasar gören binalar, yıkılan binalar nedeniyle de binlerce vatandaşımız evsiz kalmıştır. Depremde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızı Allah'tan rahmet, kederli ailelerine de başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, deprem gerçeğini hiçbir zaman unutmamalıdır, Elâzığ ve Malatya'da yaşanan bu son deprem bunu açık bir şekilde göstermiştir. Türkiye, hepimizin bildiği gibi, net, fay sistemleri üzerinde bulunmaktadır. Özellikle 1990'dan önce yapılan binalardan -bugün hangi deneyleri yaparsanız yapın, içinde teknik olan arkadaşlarımız var- alınan numuneler, karot numuneleri incelendiğinde bu binaların önemli bir kısmının depreme dayanıklı olmadığını hepimiz biliyoruz çünkü bu tarihlerde kullanılan malzemelere baktığımız zaman betonda kullanılan agreganın tüvenan olduğunu, deniz kumu kullanıldığını, özellikle kullanılan çeliğin düz demir olduğunu görüyoruz. Ki o zaman zaten devletin tekelindeydi bu üretimler, üretimlerin yüzde 80'i, 90'ı düz inşaat demiriydi, kullanılan malzemeler de tüvenandı. İlk defa 1976 yılında Türkiye'de beton santrali kuruldu. On-on iki sene, 80'li yılların sonuna kadar bu sektörde bir gelişme olmadı. 90'lı yılların başında Türkiye hazır beton sektörüyle tanışmaya başladı, nitelikli binalarla da ilk defa o zaman tanıştı. İşte, gazeteci kızımızın gösterdiği bu inşaatla kullanılan düz demir, normalde kendi tabiriyle "Burgulu olması lazım." dediği demir, aslında o gün Türkiye'deki sektörlerin tamamında kullanılan inşaat demiriydi, tamamında kullanılan agregadan ibaretti. Dolayısıyla o yıllardan sonra standartlar yükselmeye başladı. Bunu şunun için söylüyorum: Bu tarihten önce yapılan binaların kesinlikle 6,8-7 gibi depreme dayanma şanslarının olmadığını buradan tekrar ifade ediyorum. Uyarıyoruz, biraz önce Grup Başkan Vekili söylemişti, bugün bu konuları konuşma zamanı değil ama uyarma görevimiz de var.

Aynı şekilde, bakın, işte, biz imar affı yasasını çıkardık. Değerli arkadaşlar, siz sadece müracaatları aldınız, paraları topladınız. Bunların hangisi depreme dayanıklı bir bilginiz yok, hangisi şehirlerde ne tür işlevler görüyor, bilginiz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın sözlerinizi Sayın Yaşar.

Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Dolayısıyla buradan yine uyarıyoruz. Değerli arkadaşlar, lütfen, bu müracaatları tek tek irdeleyin, inceleyin, eğer bunlar depreme dayanıklı yapılar değilse bu müracaattan elde ettiğiniz paraları iade edin, bir.

Bakın, bu sektörde çalışan insanların bir standardı yok. Yalova depreminde Veli Göçer'i hatırlayın, hiçbir bilimsel karşılığı yok, hiçbir teknik bilgisi yok ama binlerce konut yapmış, o konutların altında onlarca arkadaşımız ruhunu teslim etmişti. Onun için, bilime inanmamız lazım, bilimden başka hiçbirimizin çıkış yolu yok. Biz deprem sonrası yapılan faaliyetlerin tümünü -hepsinden Allah razı olsun- takdirle karşılıyoruz. AFAD'dır, Kızılaydır, belediyelerdir, bu depremde 82 milyon tek vücut olmuştur, hepsi "Siz nefes almadığınız sürece biz de nefes almıyoruz Elâzığ, Malatya." demiştir, hepimizin birlik ve beraberliğine vesile olmuştur; bu, başka bir şey ama bunun yanı sıra da uyarıları yapmamızda fayda var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Ben Bülent Bey'in ifadesinden bir miktar umutlandım.

Bakın arkadaşlar, depremin ne zaman geleceğine dair hiçbir fikrimiz yok; bu, yarın da gelebilir, bir hafta sonra da gelebilir, bir ay sonra da gelebilir. Biz üç ay önce önerge vermişiz, siz yine reddettiniz. Bırakın, siz önergenizi getirin. On yıl önce Komisyon kurulduğunu söylüyorsunuz. Teknoloji çok hızlı geliyor, o günden bugüne değişen bir sürü sistem var, oturup çalışmakta fayda var, önlem almakta fayda var.

Bizim her türlü çalışmaya katkı vermeye hazır olduğumuzu Grup Başkan Vekilimiz ifade etti, ben de tez zamanda, behemehâl, beklemeden bu araştırma önergesini getirin, bu konuyu enine boyuna konuşalım diyor, bu önergeye olumlu oy vereceğimizi ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yaşar.

Öneri üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Oya Ersoy konuşacaktır.

Buyurun Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, yeni bir depremle, bir kez daha depremde hayatını kaybeden yurttaşlarımızın acısıyla bugün buradayız ve lütfen bunun hassasiyetiyle -eğer konuşmak istiyorsak da dışarıda konuşarak- bu konu üzerine odaklanalım diye öneriyorum. Sabahtan beri bu tartışıldı, evet, deprem tartışıyoruz ve bundan sonra da tartışmaya devam edeceğiz arkadaşlar.

Bakın, 17 Ağustos depreminden sonra gerçekten yapılması gerekenler üzerine bilim insanları çalıştı, gerçekten dikkate değer, dikkate almamız gereken birtakım sonuçlar ortaya çıktı. Ben “AKP, bu 17 Ağustos depreminden sonra, iktidara geldiğinden beri hiçbir şey yapmadı.” demiyorum. Yaptı. Ne yaptı? Deprem vergilerini “özel iletişim vergisi” adı altında kalıcı hâle getirdi. Alanında uzman kişilerden oluşan bağımsız Ulusal Deprem Konseyini lağvetti. Zorunlu DASK sigortası inşaat sektörüne peşkeş çekildi. Deprem toplanma alanlarında AVM’ler dikildi.

Şimdi, burada İstanbul tartışılıyor tabii ki çünkü yaklaşık 16 milyon insanı barındıran bir şehirde deprem sonrası toplanma alanlarının sayısı sadece 77. Ama bu sadece İstanbul’un sorunu değil, Türkiye’nin dört bir tarafının sorunu. Barınma sorunu İstanbul’a özgü bir sorun değil ve toplanma alanlarını sadece sizin kâğıt üzerinde belirlemeniz de sorunu çözen bir şey değil. Deprem sonrası toplanma alanlarının, üzerinde geçici kentlerin yaratılabileceği ve insanların asgari düzeyde yaşamını devam ettirebileceği alanlar olması lazım. Bunlar var mı, bakalım? Türkiye’nin dört bir tarafında böyle toplanma alanlarını göremezsiniz. Peki, klasik ve şu anda herkesin evinde sorduğu soruyu bir daha buradan soracağım: Yirmi bir yıldır halktan toplanan deprem vergileriyle ne yaptınız? Bunu bugün burada soruyoruz; bundan sonra da depremi unutmayacağız, unutturmayacağız, sormaya da devam edeceğiz. Halkın parasının halkın yaşayabileceği güvenli konutlar ve depreme karşı dayanıklı şehirler için harcanmadığını bizzat yaşıyoruz. Üstelik, bırakın halkın yaşadığı konutları, kamu kurumları bile, kamu hastaneleri bile... Daha birkaç ay önce, 26 Eylülde yaşadığımız İstanbul depremde Cerrahpaşa Hastanesinin çatladığını gördük arkadaşlar biz. Öğrencilerin gittiği okulların boşaltıldığı, hastanelerin çatladığı yerde bu paralar kamu hastaneleri ve kamu binalarına da harcanmamış demek ki. Oysa, depreme ilk başta dayanıklı olması gereken yerler buralar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Ersoy, buyurun tamamlayalım.

OYA ERSOY (Devamla) – Evet, deprem bilimsel bir gerçektir. Yüzde 98’i aktif ve farklı deprem kuşakları üzerinde yer alan bir deprem ülkesinde teknik gereklilikler yerine getirilerek depreme dayanıklı binalar yapılması zorunludur. Bakın, Japonya’dan örnek veriyoruz, bu mümkündür. Binaların, yapıların dayanıklılığı kadere bağlanamaz, bilimseldir ve tekniktir. Soruyorum buradan: Niye sizin Cengizin, Limakın, Kolinin, Sabancının, Koçun, bunların hiçbir akrabasının ve kendilerinin oturduğu binalar yıkılmıyor bu ülkede de yoksulların, halkın oturduğu binalar yıkılıyor? Demek ki kaderden değil, kamusal denetimi yok edip halkın yaşam güvenliğini ranta tercih ettiğiniz için insanlar ölüyor, ölümlerle karşılaşıyoruz. Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Başkanı “O sona yaklaşıyoruz.” diye uyardı. Evet, burası halkın Meclisiyse Meclis ölümleri izleyemez, derhâl hep birlikte harekete geçmek zorundayız.

Saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ersoy.

Öneri üzerinde son söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk’e ait. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sözlerime başlamadan evvel geçtiğimiz günlerde Elâzığ’da meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar “Coğrafya kaderdir.” diye bir söz vardır. Ülkemiz de bir deprem bölgesinde yaşıyor, dolayısıyla bu gerçeğe yaşamayı, bu kaderimizle yaşamayı başarmak mecburiyetindeyiz. Bunu başarmanın yolu da sağlıklı yapılaşmadan geçmektedir.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin bu gerçeğe yaşayabilmesi, bir daha benzeri acıların olmaması için yıllardır çok yoğun faaliyetler sürdürülmektedir ve yine bu konuda kentsel dönüşüm eylem planı kapsamında da çok ciddi hedefler ortaya konulmuştur.

Arkadaşlar, bu rakamlara şöyle bir göz attığımızda bugüne kadar ne kadar önemli faaliyetlerin gerçekleştirildiğini çok rahat görebiliyoruz. 197 bin yapı ki 632 bin bağımsız bölüme tekabül ediyordu, riskli olup acil yıkılması gereken yapılardan ve bunların 165 bininin yani 516 bin bağımsız bölümün yıkımı bugüne kadar gerçekleştirilmiştir.

Yine bugüne kadar yapılan faaliyetler neticesinde riskli alanlara kira yardımı, riskli yapılara kira yardımı, hak sahiplerine kentsel dönüşüm kapsamında binalarını yenilemek için aldıkları kredilere faiz desteği, TOKİ, İlbank ve belediyelerimizin yaptığı kentsel dönüşüm faaliyetlerine proje desteği ve hizmet alımları olmak üzere 13 milyar 398 milyon lira da kaynak aktarılmıştır. Önümüzdeki beş yıl içerisinde de 1,5 milyon yapının bu kapsamda dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu yapılanlar elbette ki yeterli değil. Türkiye’nin içerisinde bulunduğu coğrafi şartlar ve ne yazık ki çok uzun yıllardan bugüne gelen, acı bir miras olarak sağlıksız yapı stokumuz çok büyük boyutlardadır. Dolayısıyla bu kadar büyük sorunları aşabilmemiz için elbette ki büyük mali kaynaklara ihtiyaç duyulduğu gibi, bundan çok daha önemli bir kaynağa ihtiyaç duyulmaktadır ki o da toplumsal bilinç düzeyidir. Geçtiğimiz günlerdeki depremde bir vatandaşımızın acı bir ifadesi vardı; “Evet, kefenin cebi var ya!” diyerek bir öz eleştiride bulunmuştu. Biz, bu mantaliteyi yıkmak, maddi çıkar uğruna kentsel dönüşüm ve yapı dönüşümü karşısındaki toplumsal direnişi de kırmak mecburiyetindeyiz. Bunun için, tüm siyasi partilerimizin, tüm kurumlarımızın, üniversitelerimizin, medyamızın, mesleki teşekkül ve sivil toplum kuruluşlarımızın desteğine ihtiyacımız bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, CHP grup önerisinde depremle ilgili riskin, alınacak önlemlerin ve yapılan faaliyetlerin araştırılmasıyla ilgili bir komisyon kurulması isteniyor. Oysa şu an bu Mecliste bulunan birçok arkadaşımız bile çok iyi hatırlayacaklar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Şentürk.

HULUSİ ŞENTÜRK (Devamla) – ...2010 yılında bütün partilerimizin ayrı ayrı verdikleri önergelerden sonra bu Mecliste bir komisyon kuruldu. Bu komisyon, aylar süren çalışmalarından sonra faaliyetlerini ve bulgularını rapora döktü; finanstan mevzuata, teknolojiye sosyokültürel alana kadar her hususta alınması gereken faaliyetleri de rapora dercettiler ve rapor 7 Nisan 2011 tarihinde de bu Genel Kurulda görüşüldü. Dolayısıyla yeni bir araştırma komisyonu kurulmasına ihtiyaç olduğunu düşünmüyoruz. İhtiyacımız olan şey, acılar üzerinden siyaset yapmadan toplumsal bilinci geliştirmek ve tüm kurum ve kuruluşlarımızın iş birliğini güçlendirmektir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şentürk.

Sayın Zengin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 2010 yılında Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun siyasi partilerin ortak iradesiyle kabul edilmiş örnek bir rapor olduğuna ve gerekirse bu raporun tartışılıp değerlendirilebileceğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; biraz evvel gündeme gelmesine binaen, 2010 yılında kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun bir raporu var, burada da göstermek istiyorum arkadaşlarıma: Deprem Riskinin Araştırılarak Deprem Yönetiminde Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu.

(Uğultular)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Sayın Başkanım, çok uğultu var. Bana mı öyle geliyor?

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Ama siz, AK PARTİ'liler gelsin diye zaman çalmak için top çeviriyorsunuz. Oylama yapılsa öneri kabul edilecek zaten.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen, hatibi sessizce dinleyelim.

Buyurun Sayın Zengin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Oylamadan sonra verin sözü efendim, geniş geniş konuşsun. Şu anda çoğunluk bizde, onun için yapıyor, süre çalmak için yapıyor.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, Meclisi herhâlde siz yönetiyorsunuz. Bana söz verdiniz, müsaade ederseniz tamamlamak istiyorum.

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Zengin.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, bu rapora baktığınız zaman -özellikle raporun sonuç bölümüne- bütün siyasi partilerin ortak rızasıyla verilmiş ve yine siyasi partilerin ortak iradesiyle kabul edilmiş bir rapor, örnek bir rapor görüyoruz ve çok teşekkür ediyoruz emeği geçen herkese.

Burada şu rakamları verme ihtiyacı duyuyorum: Rapora baktığımızda, 1923 ile 1999 arasında 29 tane kanun düzenlenmiş bu konuya dair. 1999 ile 2000 arasında 6 tane kanun düzenlenmesi var. 2000'den 2010'a geldiğimizde 11 tane kanun düzenlenmesi ve -kanunlarla aynı değerde olduğunu bildiğimiz, o da o dönemin bir uygulaması- 31 tane kanun hükmünde kararname var.

Şimdi, buradan şunu ifade etmek istiyorum: Cumhuriyet kurulduğundan itibaren depremle alakalı pek çok kanun düzenlenmesi yapmışız, kaldı ki 2010'dan sonra da yaptık. Hatta, devamında bugün, bugün değilse de yarın, belki de bu hafta içerisinde başlayacağımız verdiğimiz teklifle alakalı maddelere bakıldığında, orada da zihnimizin arkasında olan maddelerden bir tanesinin de depremle alakalı mevzu olduğunu görebileceğimizi düşünüyorum.

Buradan şuraya gelmek istiyorum: Bu yapılan çalışmalar...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Genel Merkezden gelenler var, onları da bekleyelim!

BAŞKAN – Sayın Zengin, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Buradan baktığımızda, aslında burada yapılan, bizlere anlatılanlar, bugüne kadar depremi bütün siyasi partilerin ve hükümetlerin en temel mesele olarak zaten görmüş olmaları. O sebeple, biz, elbette ki her tür tartışmaya açığız. Mecliste bu konuların konuşulması, itiraz edilmesi, ikazlar; bunların her biri bizler için çok kıymetli. Ama şu anda yaptığımız şey bundan sonrasıyla alakalı; hasarı, yaralarımızı toparlamak, bu konuya dair kanun düzenlemesi yapmaya zaten parti olarak, AK PARTİ hükümetleri olarak devam etmek ve bunun altını tekrar çizmek istedim. Elimizde bir rapor var, bunu gerekirse tartışalım, üzerinden geçelim, müzakere edelim; hangileri hayata geçmiş, bununla alakalı bir değerlendirme yapalım.

Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Genel Merkezden gelecekler de geldi Özlem Hanım, tamam!

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, oylamadan sonra söz alacağım.

BAŞKAN – Olur, tamam.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenerek bu konuda yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla verilmiş olan (10/312) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 28 Ocak 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... (CHP sıralarından “Kabul.” sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Divan üyeleri arasında anlaşmazlık olduğu için, oylamayı elektronik cihazla tekrarlayacağım.

Elektronik cihazla oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 162 sıra sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden Gündem'in “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1'inci sırasına; 64, 113, 161, 66, ve 50 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise yine bu kısmın sırasıyla 2'nci, 3'üncü, 4'üncü 5'inci ve 6'ncı sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun, 28, 29 ve 30 Ocak 2020 ile 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 şubat 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle Gündem'in “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 161 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

28/1/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 28/1/2020 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 162 sıra sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına; 64, 113, 161, 66, ve 50 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise yine bu kısmın sırasıyla 2'nci, 3'üncü, 4'üncü 5'inci ve 6'ncı sıralarına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun, 28, 29 ve 30 Ocak 2020 ile 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 şubat 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

28, 29, 30 Ocak ile 4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 şubat 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde saat 24.00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi,

161 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

161 Sıra Sayılı İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 18'inci maddeler	18
2. Bölüm	19 ila 37'nci maddeler	19
Toplam Madde Sayısı		37

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz talebi yok.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler (Devam)

2.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, (2/1303) esas numaralı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/59)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1303) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Bedri Yaşar
Samsun

BAŞKAN – Önerge sahibi olarak Samsun Milletvekili Bedri Yaşar konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçi Kayıt Sistemine Kayıtlı Çiftçilerin T.C. Ziraat Bankası AŞ ile Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Tarımsal Kredi Borçlarının Ertelenmesi Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınması konusunda söz aldım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, millî ekonominin temeli tarımdır. Toprak, emek vermeden ve alın teri dökmeden bizi doyuramaz. Topraklarımızın bizi doyurması için tarımsal kalkınmaya çok büyük önem vermemiz gerekiyor. Dünyanın her yerinde olduğu gibi tarım ülkemizde de desteklenmeli ve tarım serbest piyasa şartlarına göre değerlendirilmemelidir.

Yani özeti şu: "Bizim özellikle tarım üreticilerimizin buğday fiyatları olsun, çeltik fiyatları olsun, pamuk fiyatları olsun, fındık fiyatları olsun, efendim, dünyayla rekabet etmesi lazım." gibi, "Serbest piyasa şartlarına göre biz de fiyatlarımızı oluştururuz, siz de bu pazar ekonomisine göre elde ettiğiniz ürünleri satarsınız." gibi bir mantıkla hareket etmek doğru değildir.

Biz diyoruz ki: Savunma sanayisi ne kadar önemliyse tarım ve tarım ürünleri de o kadar önemlidir ve de stratejiktir. Dolayısıyla tarım üretimi kesinlikle desteklenmelidir.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz hafta içerisinde Ziraat Odası Başkanları bizleri ziyaret ettiği gibi sizleri de ziyaret ettiler. Şahsen Samsun'daki 9 Ziraat Odası Başkanımız bize geldi, iktidar partisine de geldi, sizlere de geldi. Anlattıkları ortada, açık ve net; diyorlar ki: "Biz, aldığımız kredileri ödemekte zorlanıyoruz. Bizim kredilerimizin faizleri yüksek, özellikle Tarım Kredi Kooperatiflerinden aldığımız kredilerin faiz oranları -2018-2019- yüzde 40'larda, yüzde 45'lerde." Hatta, Bafra'da bir üreticimiz diyor ki: "Ben 25 bin lira kredi aldım, krediyi ödemeye gittiğimde 35 bin lira oldu." Yani bu faiz oranlarıyla bu kredilerin ödenmesi mümkün değil. Sizden de bu taleplerde bulundular, dediler ki: "Gelin, hiç olmazsa, özellikle bu kredileri bir yapılandıralım. Bunları yapılandıralım ki çiftçimize bir destek olsun, üretimimize bir destek olsun, bir katkı olsun." Bunun yanı sıra bir şey daha söylediler, dediler ki: "Özellikle elektrik fiyatlarındaki artışlar... Biz 80 kuruşa kullanırken kilovatsaatini, özellikle konutlarda 69 kuruşa kullanılıyor." Yani tarımsal sulamada kullanılan elektrik fiyatlarındaki iki yıllık artış yaklaşık yüzde 108. Talepleri şu, çok basit: "Bizler, hasılat zamanında bu paraları ödeyelim. Yani ürünü ne zaman elde ediyorsak o gün bu parayı, elektrik parasını ödeyelim." Bundan daha doğal bir talep olabilir mi? "Yani buğday hasadında elektrik parası ödeyelim, pamuk hasadında elektrik parasını ödeyelim, çeltik hasadında elektrik parasını ödeyelim. Bunun dışındaki zamanlarda ödeme yapmamız mümkün değil." Maşallah, zaten bu dağıtım şirketlerinin uyguladığı faizlerin bankadan da bir farkı yok. Neredeyse bunlar, küçük rakamlara da razı ama bu kanun teklifiyle, en azından bu üreticilerimizin elektrik paralarını hasılat zamanlarında ödemesini, tahmin ediyorum, hepimiz takdir edersiniz. Yine, üreticinin ve çiftçinin desteklenmesi açısından bu borçların yapılandırılması şart. Bu borçlanmaları yapılandıramadığımız takdirde... Türkiye, özellikle bu on yedi senelik iktidarınızda tarımda yüzde 10'ların altına düştü. Sizin "17 milyar dolar" diye bahsettiğiniz tarımdaki ihracat, Hollanda'nın 130 milyar doları yanında devede kulak bile değil. Dolayısıyla "Tarımda 17 milyar dolar ihracat yaptık. 180 ülkeye ihraç tarım ürünlerimizi gönderdik." demek yeterli değildir. Türkiye bir tarım ülkesi olmalıdır; tarım, her hâl ve şerait altında dahi desteklenmelidir. "17 milyar dolar" rakamları bugün için çok komik rakamlardır.

Ümit ediyoruz ki çiftçimizi ucuz mazotuyla, vergilerinden arındırılmış mazot fiyatıyla, aynı şekilde, elektrik tüketiminde... Mesela, bugün, elektrik faturalarının üzerinde TRT payı var, almasak ne olur, yüzde 2 olan TRT payını çiftçiye verdiğimiz elektrikten almasak ne olur?

Dolayısıyla bakın, buradan sizleri tekrar uyarıyorum: Bu Ziraat Odası Başkanları bize geldiği gibi sizlere de geldiler, buradan bizleri seyreliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yaşar.

Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Bu, hiç olmazsa bir kereye mahsus bunların borçlarının ertelenmesine, elektrik faturalarının da özellikle üretimin yapıldığı dönemlerde ödenmesine dair basit, sıradan bir kanun teklifi. Bu konuya gerekli desteği vereceğinizi ümit ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yaşar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.47

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve İyi Parti Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Milli Savunma Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve İYİ PARTİ Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2536) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı 162) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 162 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

DEVLET MEZARLIĞI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 6/11/1981 tarihli ve 2549 sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"1 inci maddenin birinci fıkrasında sayılanların eşleri de vasiyetleri üzerine Devlet Mezarlığına defnedilebilir."

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

(*) 162 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi hakkında söz aldım. Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Kaderin cilvesine bakın, 5 tane partinin ortak kanun teklifi görüşülüyor ve bu da bir mezarlık teklifi. Yani keşke, daha başka kanunlarda da bir araya gelebilsek, teklif verdiğimiz kanunlar da iktidar tarafından böyle olumlu karşılanmış olsa.

Mecliste grubu bulunan 4 siyasi partiyle beraber bizim de imzamız olan bu kanun teklifiyle Devlet Mezarlığı Hakkında Kanun'un ek 1'inci maddesine "Devlet Mezarlığı'na defnedilenlerin eşleri de vasiyetleri üzerine Devlet Mezarlığı'na defnedilebilir." fıkrası ekleniyor. Tüm partilerin ortak imzasıyla hazırlanan teklifte, eşlerin makam sahibinden önce vefat etmesi hâlinde de Devlet Mezarlığı'na gömülmesinin önu açılıyor. Eski Başbakanlardan Bülent Ecevit'in 2006 yılında vefatı üzerine, Devlet Mezarlığı'yla ilgili düzenlemeleri içeren kanun teklifiyle yeni bir düzenlemeye gidilmiş ve merhum Başbakan Ecevit'in Devlet Mezarlığı'na defnedilmesinin yolu açılmıştı. Ancak, o zaman -hatırlayanınız vardır- eşi Rahşan Ecevit'in Hükûmet yetkililerine, eşi vefat ettiğinde "Ben eşimin yanına gömülmek istiyorum. Böyle bir kanunda bu mümkün değil. Dolayısıyla ben eşimin Devlet Mezarlığı'na gömülmesini arzu etmiyorum." diye bir ifadesi olmuştu. Ancak o zaman Hükûmet yetkilileri tarafından Rahşan Ecevit'e eşinin Devlet Mezarlığı'na defnedilmesiyle ilgili izin vermesi hâlinde kendisi için de düzenleme yapılacağı ve vefat etmesi hâlinde hayat arkadaşının yanına defnedileceği sözü verilmişti. Bu sözün ardından merhum Bülent Ecevit Devlet Mezarlığı'na defnedildi.

Merhum Ecevit'i bu vesileyle bir kez daha rahmetle anıyorum. Rahşan Ecevit Hanımefendi'yi de on bir gün önce kaybettik. Ona da Allah'tan rahmet diliyorum. Vasiyetinin yerine getirileceğiyle ilgili Rahşan Ecevit'e verilen söz on dört yıl sonra tutulmuş oldu, 5 partinin ortaklaşa aldığı prensip kararıyla Rahşan Ecevit'in Devlet Mezarlığı'na defni de mümkün hâle geldi. Elâzığ'da yaşanan depremin ardından ortaya konan birlik ve beraberlik Rahşan Ecevit'in defni konusunda da sergilendi. Kanunda yapılan bu değişiklik belki de gecikmiş bir karardır.

Biraz evvel de ifade ettim; keşke böyle, cenazelerde, acılarda, mezarlıklarda değil ülkenin refahıyla ilgili, ülkenin birliğiyle ilgili, ülkenin dirliğiyle ilgili meselelerde de ortak kanun tekliflerine birlikte imza atma imkânı bulabilsek. Son on sekiz senedir bu imkânı maalesef Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı kaldırdı ortadan, "ben bilirim, ben yaparım" noktasında ilerledi ve geldiği nokta ne kadar iç açıcı, tartışılır.

Yıllarca kader birliği yapmış, hayat arkadaşlığı yapmış, her şeylerini paylaşmış eşlerin ebedi hayatta da birlikte olmak istemesi eşlerin arzusu olabilir, bunu normal karşılıyorum.

Bu vesileyle bu anlamlı kanunun hayırlı olmasını diliyorum, yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkkan.

Sayın Akçay, yerinizden söz istediniz, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 5 siyasi parti grubunun ortak imzasıyla 18 Ocak 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Meclis Başkanlığınca 20 Ocak 2020 tarihinde Millî Savunma Komisyonuna havale edilen kanun teklifi, dün görüşülerek kabul edildi. 1981 tarihli 2549 sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde kimlerin devlet mezarlığına defnedilebileceğine yönelik düzenlemeler yer alıyor. Bu düzenlemeye göre Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları ve Başbakanları ile Büyük Önder Atatürk'ün en yakın silah arkadaşları olan İstiklal Harbi'nin kahraman komutanları Devlet Mezarlığı'na defnedilebilmektedir.

Merhum Bülent Ecevit, 5 Kasım 2006 tarihinde rahmetli olduğunda kendisi için özel bir kabir yeri hazırlanmıştı ancak eşi Rahşan Ecevit vefat ettiğinde eşinin yanına defnedilmek istediği için itiraz etmişti. 8 Kasım 2006 tarihinde çıkarılan 5554 sayılı Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la merhum Ecevit Devlet Mezarlığı'na defnedilmiştir. Rahşan Ecevit'in vefat etmesi ve Devlet Mezarlığı'na merhum Bülent Ecevit'in yanına defnedilmek istemesi nedeniyle yeni bir düzenleme yapma zarureti doğmuştur. Türk milletinin örfi ve dinî değerleri eşlerin bir arada defnedilmesi hususuna önem verir, hatta eşler yaşarken kabir yerlerini hazırlarlar ve yan yana defnedilmek için vasiyette bulunurlar. Rahmetli Bülent Ecevit, ülkemize ve milletimize önemli hizmetler yapmış bir devlet adamıdır.

Rahmetli Rahşan Ecevit'in de eşinin yanına defnedilme vasiyeti öğrenildiğinde, buradaki eksikliği gidermek için, bütün siyasi parti grupları bir araya gelerek ortak kanun teklifi vermiştir. Merhume Rahşan Ecevit'in merhum Bülent Ecevit'in yanına defnedilmesiyle ilgili talebi de bu çerçevede Meclisimizce değerlendirilmiş ve Mecliste grubu bulunan 5 siyasi parti ortak bir kanun teklifi vermiştir. Bu kanun teklifiyle, 2549 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde belirtilen Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları ve Başbakanlar ile cumhuriyetin kuruluşuna hayat veren Ulu Önder Atatürk'ün en yakın silah arkadaşları olan İstiklal Harbi komutanlarının -kahramanları- eşlerinin de vasiyetleri üzerine Devlet Mezarlığı'na defnedilebilmelerine yönelik düzenleme gerçekleştirilmiştir.

Millî Savunma Komisyonuna sevk edilen bu kanun teklifiyle kanunun 1'inci maddesinin sonuna bir fıkra olarak "Birinci fıkrada sayılanlardan vefat edip Devlet mezarlığına defnedilenlerin eşleri de vasiyetleri üzerine Devlet mezarlığına defnedilebilir." ibaresi eklenmiştir.

Bu kanun teklifinin Millî Savunma Komisyonunda dün gerçekleşen görüşmeleri sırasında, birinci fıkrada sayılanların eşlerinin daha önce vefat etmesi dikkate alınarak grupların ortak teklifiyle kanun teklifi değiştirilmiş ve 2549 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesine fıkra eklenmek suretiyle düzenleme yeniden yapılmıştır. Bu düzenlemeyle "1'inci maddenin birinci fıkrasında sayılanların eşleri de vasiyetleri üzerine Devlet Mezarlığı'na defnedilebilir." şeklinde değiştirilmiştir.

Bu düzenlemede emeği geçenlere teşekkür ediyor, bu vesileyle ülkemize ve milletimize önemli hizmetler yapmış olan rahmetli Bülent Ecevit'e ve ayrıca eşi rahmetli Rahşan Ecevit'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu kanun teklifi çok önemliydi. Uzun zamandır bir konsensüsün, uzlaşmanın olmadığı Parlamentoda 5 parti grubunun bir ortamda bulunduğu bir kanun teklifi, altında her grup başkan vekilinin imzası var. O anlamda, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Meclisteki grubu bulunan diğer partilere saygılarımızı, teşekkürlerimizi sunuyoruz. Neden? Çünkü Bülent Ecevit bizim 3'üncü Genel Başkanımız, bizim için çok önemli, Türk siyaseti için çok önemli.

Hangi Bülent Ecevit, önce onları ifade edelim, ondan bahsedelim. Ne diyor Ecevit? “Bizim iki gücümüz var: Hak ve halk.” diyor Bülent Ecevit. “Toprak işleyenin, su kullananın.” diyor Bülent Ecevit değerli arkadaşlarım. “Ne ezilen ne ezen; insanca, hakça düzen.” diyor Bülent Ecevit. “Bir ülkede banka kapıları zenginler için açık, fakirler için daracık o ülkede demokrasi yoktur.” diyor Bülent Ecevit değerli arkadaşlarım. “Biz milliyetçiliği sokak duvarlarına değil, Kıbrıs’ın topraklarına, Ege’nin deniz yataklarına, Batı Anadolu’nun haşhaş tarlasına yazmışız.” diyor Ecevit değerli arkadaşlarım. Böyle bir Ecevit, halkçı Ecevit, “dürüstlük” denildiğinde Türk siyasetinde ilk akla gelen Ecevit; o nedenle bu çok önemli. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bu konuşmayı benim yapmam da benim açımdan çok önemli. Bundan yaklaşık elli yıl önce, bir yarım asır önce Artvin’e geldikleri zaman 7 yaşındaki bir çocuğa bir balon veren Rahşan Ecevit; onu duyguyla hatırlayan bir kişi olarak bu konuşmayı yapıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Bundan elli yıl önce deselerdi ki “Başbakanın eşi Rahşan Hanım’ın defniyle alakalı konuşmayı Mecliste siz yapacaksınız.” Nostradamus’un kehaneti gibi bu kehaneti öngöremezdik değerli arkadaşlarım. O nedenle, Artvin Milletvekili olarak bu anlamda büyük bir onur taşıyorum. Sayın Grup Başkan Vekilim Engin Altay’a da şükranlarımı arz ediyorum değerli arkadaşlarım.

Bakın, Kıbrıs çok önemli değerli arkadaşlarım. Kıbrıs’ta, 1974’te, Cenevre görüşmelerinde ne diyor Turan Güneş? “Ayşe tatile çıksın” diyor. Bugünlerde olanlar gibi ellerden icazet alan değil, Türk ordusunu gözünü kırpmadan Rum mezaliminin yaşandığı Kıbrıs’a gönderen Bülent Ecevit. Daha sonra, 1980’de darbe olduğu zaman, o kötü günlerde, o kötü acılar çekildiği zaman Zincirbozan’da acıları çeken Bülent Ecevit.

Her günde, her ortamda, her saatte, her dakikada onunla beraber olan, Türk siyasetinde belki de örneği olmayan bir eş, onunla beraber dayanışma duyguları içerisinde olan bir eş; Zincirbozan’da o kötü günler yaşandığı zaman yanında olan da Rahşan Hanım, Başbakanlığa yükselip Türk siyasetinin en uç noktalarına ulaşan, dürüstlüğü sembolü Bülent Ecevit’in yanında olan da Rahşan Ecevit. O anlamda, Rahşan Ecevit çok önemliydi. Daha önce, 2006 yılında Ecevit’i kaybettiğimizde buradan, Ankara’dan dualarla uğurladık; on dört yıl sonra... Altmış yıllık beraberliklerinde beraber olan, yan yana yürüyen, Robert Kolejde başlayan bir aşk değerli arkadaşlarım. Türk siyasetinde belki de böyle bir olgu, böyle bir ortam, böyle bir tarih yaşanmamıştır.

O anlamda, yüce Parlamentonun bu konuda bir ortak çizgide buluşmuş olması, yüce Parlamentonun 5 parti grubunun bu kanun teklifine imza atması gerçekten çok önemli, çok değerli değerli arkadaşlarım. Bundan sonra da inanıyoruz ki Devlet Mezarlığı’yla alakalı bir ortamda buluştuğumuz gibi, her siyasi parti grubunun aynı kanun teklifinin altına imza atmış olduğu gibi bu coğrafyada bundan sonra da özgürlükler, demokrasi, hukuk, adalet ve diğer uğraşlarda da temennim aynı kanun tekliflerinin altına imza atan bir Parlamento gerçeğini Türkiye’de sağlarız değerli arkadaşlarım.

Bakın, Çalışma Bakanı; Türkiye’de emek mücadelesinin en önlerinde yürüyor Ecevit. Çalışma Bakanırken ortaya koymuş olduğu tekliflerle; emek, iş, aş mücadelesiyle, çok önemli mücadelelerle kendisini ortaya koyan Ecevit. Başbakanlık görevini 2002 yılında devredene kadar sağlık sorunlarıyla boğuşan Ecevit. Ama biraz önce de ifade ettiğim gibi, altmış yıllık yaşamlarında bütün dünyaya, bütün Türkiye’ye örnek olan bir siyasal yaşam, bir aşk öyküsü Rahşan Ecevit ile Bülent Ecevit’in öyküsü.

2006’da Bülent Ecevit öldüğünde ne diyordu Rahşan Ecevit? “Beni mutlaka eşimle beraber aynı yere defnedin.” Bugün o vasiyeti kabul eden Parlamento, o vasiyeti meşru kılan bir kanun teklifinin altına 5 parti grubu olarak imza attı. Bir kere daha bu konuda saygılarımızı, müteşekkirdiğimizi Parlamentodaki bütün siyasi parti gruplarına, Mustafa Kemal’in partisinin milletvekili olarak onun yüce Parlamantosundan, kürsüsünden haykırmaktan büyük onur ve mutluluk duyuyorum değerli arkadaşlarım.

Eğer uygun görürseniz, Ecevit’in, eşine, “en büyük aşkı” dediği Rahşan Ecevit’e yazmış olduğu dizelerle sözlerimi bitirmek istiyorum. Diyor ki:

“El Ele Büyüttük Sevgiyi
Birlikte öğrendik seninle
avcumuzda yüreği çarpan
kuşa sevgiyi
el ele duyduk kumsalda denizin
milyon yılda yonttuğu
taşa sevgiyi
tırtılları tanıdık seninle baharda
tırtılken daha sevmeyi öğrendik
sevgiden üreyen keleş.”

Değerli arkadaşlarım, Bülent Ecevit sağlığında üç şeyi çok sevmişti. Bunlardan bir tanesi vatanıdır; “en büyük eserim” dediği, “en büyük sevgilim” dediği Türkiye Cumhuriyeti’dir, Mustafa Kemal’in Türkiye Cumhuriyeti’dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bayraktutan.

UGUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir diğer sevgisi ise cumhuriyetin banisi, Ulusal Kurtuluş Savaşı’mızın Önderi, mavi gözlü dev adamdı, iki mavi gözü çok sevmişti. Bir büyük aşkı da Rahşan Ecevit’ti. Üç büyük aşkını da bütün yaşamında kendine şiar edindi.

Sözlerimi bitiriyorken kendisine Allah’tan rahmet diliyorum, ışıklar içinde uyusunlar diyorum. Rahşan Ecevit’i, Bülent Ecevit’i bu ülkenin sosyal demokratları, yurtseverleri, devrimcileri yaşamları boyunca, yaşadıkları müddetçe kalplerinde bir güvercinin çırpıntısı gibi hatırlayacaklar. Onlara ruhunuz şad olsun diyorum.

Sözlerimi bitiriyorken bir kere daha Mustafa Kemal’in milletvekili olarak ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bayraktutan.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Refik Özen konuşacaktır.

Buyurun Sayın Özen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA REFİK ÖZEN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Mezarlığı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, Elâzığ’da ve Malatya’da meydana gelen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralı olanlara da acil şifalar diliyorum. Ayrıca, bu süreçte, enkaz altında kalan vatandaşlarımızın çıkarılması için canla başla mücadele eden başta AFAD, UMKE, Jandarma ve tüm emek verenlere yürekten teşekkür ediyorum. Ayrıca depremin meydana geldiği ilk andan itibaren bir olmayı başarabilen, yardımlarıyla da bunu her zamanki gibi gösteren asil milletimizi de saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz, Türk siyasi hayatının saygın şahsiyetlerinden eski Başbakanlarımızdan Sayın Bülent Ecevit’in saygıdeğer eşi Rahşan Ecevit’e de Allah’tan rahmet diliyorum. Ayrıca, bu

vesileyle de 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştiren Sayın Bülent Ecevit ve Necmettin Erbakan Hocamıza da Allah'tan rahmet diliyorum.

Bu vefat, 6 Kasım 1981 tarihli ve 2549 sayılı Kanun'la düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları ve Başbakanlar ile cumhuriyetin kuruluşuna hayat veren Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün en yakın silah arkadaşlarının eşlerinin de Devlet Mezarlığı'na defnedilmesiyle ilgili eksikliği de ortaya çıkarmıştır. Bu kanunla, devlet büyüklerimizin ömürlerini paylaştıkları değerli eşlerinin de ebedi istirahatgâhlarında beraber olma arzularının gerçekleşmesi önündeki eksikliği de gidermiş oluyoruz. Bu çerçevede, bu kanun teklifiyle kanunun çerçeve 1'inci maddesine işlenecek hükümde yer alan "vasiyetleri" ibaresine açıklık getirilerek vasiyetin kim tarafından ve ne şekilde verileceği belirtilmiş ve Devlet Mezarlığı'na defnedilebileceklerin eşlerinin önce vefat etmesi hâlinde de vasiyetleri üzerine Devlet Mezarlığı'na defnedilebilmelerini sağlamış oluyoruz.

Bu kanun teklifini ortaklaşa hazırlayan Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan tüm siyasi partilerimize ve Millî Savunma Komisyonumuzda katkı koyan milletvekillerimize de teşekkür ediyorum.

Bu yasayla, diğer taraftan aralarındaki sevgi ve saygıyla örnek olan Rahşan ve Bülent Ecevit çiftine de aslında son vazifemizi yapmış oluyoruz.

Sözlerimi benden önce konuşmasını yapan Uğur Bey'in dile getirdiği Bülent Bey'in Rahşan Hanım'a yazmış olduğu şiirin devamıyla, dizeleriyle bitirmiş olayım:

"acıısıyla sevinciyle sevdik
yazıyla kışıyla sevdik
köy-köy ülke-ülke

gökler gibi sardı dünyayı
yağmur gibi sızdı dünyaya
dünya kadar oldu sevgimiz

elele büyütüp elele derdik
elele derip insana verdik
verdikçe çoğalan sevgimizi."

Rahmetirahman'a kavuşan tüm devlet büyüklerimizi minnetle anıyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özen.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- Bu Kanun 1/1/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi de teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, 2'nci sıraya alınan İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 64) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 64 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'e aittir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Efendim, yetişemedi arkadaşımız, mümkünse ikinci konuşmacıya söz verir misiniz?

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İsmail Özdemir konuşacaktır.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ülkemiz ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Anlaşma'yla ilgili söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında da 24 Ocak Cuma günü Elâzığ Sivrice'de meydana gelen ve başta Malatya olmak üzere, civardaki illerimizi de etkileyen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amerika Kıtası'nın keşfinden bu yana güney bölgesi zenginlikleriyle öne çıkan bir yer olmuştur. Sömürge anlayışına karşı bilinen ilk geniş kapsamlı mücadeleyi veren ise 1783 yılında doğan Simon Bolivar'dır. 1800'li yılların ilk diliminde sömürgeci güçlere karşı Venezuela merkezli olmak üzere hürriyet mücadelesi veren Bolivar, ilerleyen yıllarda Güney Amerika bölgesinin siyasi birliğinin sağlanması için uğraş veren bir isim olarak da tanınmıştır. Her iki Dünya Savaşı'ndan sonra ise Güney Amerika bölgesi, giderek yeni sömürge faaliyetlerinin yeni yöntemlerle yol almaya çalıştığı bir bölge hâline gelmiştir. Güney Amerika, 1960'lı yıllardan itibaren burada bulunan ülkelerin rejimlerinin değiştirilmesi girişimlerine sahne olmuştur. Aynı ülkelerin neredeyse tamamında askerî darbeler bu dönemden itibaren uygulamaya konulan yaygın bir müdahale girişimi hâlini almıştır. Güney Amerika'daki aşırı uçtaki silahlı yapılanmaların desteklenip silahlandırılmaları, hedef bölge üzerindeki istikrarsızlık yaratma girişiminin temel stratejisi olarak görülmüştür. Özellikle ABD'nin benimsediği bu yolla, Güney Amerika'da bulunan çok sayıdaki rejim karşıtı silahlı örgütlerin zaman zaman ABD'ye dahi götürülerek eğitim almaları sağlanmış, ardından bu gruplar kendi ülkelerine tekrar gönderilerek nihai hedefe hizmet etmeleri beklenmiştir. Aynı gruplardan türeyen kırsal ve kent

(x) 64 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

yapılanmalı terör grupları, mesela FARC gibi terör örgütleri, hâlen Güney Amerika'da eylemlerini sürdürmeye devam ediyor.

1960'lı ve takip eden yılların dikkat çekici bir başka tarafı ise küresel uyuşturucu baronlarının ve çetelerinin ortaya çıkışı ve adından söz ettirmeye başladıkları dönemle eş değer bir zamanlamaya denk gelmesidir. Bugün uluslararası suç örgütlerinin arasında ismi anılan tüm grupların ve meşhur olmuş isimlerin miladı neredeyse aynı dönemlere dayanıyor. Tarihî gelişmelere bakıldığında, Güney Amerika bölgesini kontrol etmek isteyen ülkeler amaçlarına ulaşabilmek için her yolu mübah görmüşlerdir. Özellikle, ABD ve Rusya arasında yaşanan "Küba krizi" olarak bilinen olaydan sonra artan çabalar bugün dahi geçerliliğini koruyor görüntüsü vermektedir. Bizim açımızdan dikkat çekici konu ise tıpkı Güney Amerika'daki ideolojik ve eylemsel muadilleri gibi terör örgütü PKK'nın da uyuşturucu ticaretinin içerisinde bulunuyor oluşudur. 1980'lerin arifesinde kurulan Marksist ve Leninist çizgideki insancık düşüncesi PKK terör örgütü, uyuşturucu ticaretine dayalı çabalarında Güney Amerika'daki gelişmelerden etkilenmiştir. Bir başka deyişle, Güney Amerika'daki terör örgütlerinin temelini atıp hayata geçiren karanlık odaklar bu tecrübeyi zaman içerisinde PKK'ya da öğretmiştir. PKK gibi küresel uyuşturucu ticaretinin içerisinde bulunan çok sayıda terör örgütü de zaman içerisinde hep aynı yolun yolcusu olmuştur. İçişleri Bakanlığının 2019 yılının başında açıkladığı bilgilere göre, PKK terör örgütünün sadece uyuşturucu ticaretinden elde ettiği gelir yıllık 1,5 milyar dolar seviyesindedir. Bununla beraber, küresel uyuşturucu ticaretinin ortalama olarak 500 milyar dolara ulaştığı da ifade edilmektedir. Bu rakam dünya ticaret hacmiyle kıyaslandığında, küresel uyuşturucu ticaretinin, küresel hacmin yaklaşık olarak yüzde 2'sinden fazla olduğu anlaşılmaktadır. Aynı zamanda bu korkunç rakam, suç ve terör örgütlerinin yönettiği miktardan ziyade onları var edip kendi amaçları için yönlendiren kesimlerin günahlarının büyüklüğünü de göstermektedir. Dolayısıyla Güney Amerika Kıtası'nda yaşanan gelişmeler, ekonomik, siyasi ve askerî olarak tüm dünyayı her dönemde etkileme potansiyeline sahip olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geride bıraktığımız 2019 yılı, çok sayıdaki ülkede yaşanan iç karışıklıkların vuku bulduğu bir dönem olmuştur. Karışıklık yaşanan ülkelerin listesine, olayların seyrine, yönlendiriliş biçimlerine ve bilhassa da tarihî kronolojisine baktığımızda Güney Amerika yine pilot bir bölge olarak âdeta karşımıza çıkmaktadır. Nitekim Venezuela'da baş gösteren siyasi belirsizlik, istikrarsızlık, kanun tanımama, siyasi gerginlik, toplumsal eylemler ve nihayetinde gözlemlenen askerî darbe girişimi bir bakıma diğer ülkelerde de aynı seyrile tecrübe edilen gelişmelere sebep olmuştur. Bu nedenle Venezuela'daki olayların gelişme seyrine bakmakta fayda vardır. Dünyanın en zengin petrol rezervine sahip olan Venezuela'da ekonomi, Maduro'nun iktidara gelmesinin ardından dış müdahalelerle bozulmaya başlamış; küresel piyasada petrol fiyatlarının da ani düşüşü, dış müdahaleler ve yaptırımlar sebebiyle oldukça vahim bir hâle sürüklenmiştir. Ülkenin en önemli gelir kaynağı olan petrolde yaşanan kaybın faturası Venezuela için son derece ağır olmuştur. Enflasyon oranı hâlihazırda yüzde 1 milyonu aşmış durumdadır. Yaşanan ekonomik sıkıntı, ülkede yaşayan insanları derinden etkilemiş ve bu bozulmayla birlikte gıda ve ilaç kıtlıkları, yoksulluk, kamu düzenini, vatandaşların mal ve can güvenliğini tehdit eden suçları da beraberinde getirmiş ve bütün bunlarda da artış gözlemlenmiştir. Ülkedeki ekonomik bozulma, beslenme ve sağlık hizmetlerinin kalitesinin azalması ile asayişsizlik gibi türlü gerekçelerle, sayıları 3 milyonu aştığı ifade edilen Venezuela vatandaşları ülkelerini terk etmiştir.

Maduro'nun erkene alma iradesiyle Mayıs 2018'de yapılan seçimlerde muhalefetin boykot kararıyla birlikte katılım oranının düşük seyretmesi, şimdiki dönemde yaşanan ve dış müdahaleye açık hâle gelen krizin bir başka sebebi olmuştur. Bahse konu olan seçimlere katılım oranı yüzde 46 seviyesinde kalırken Maduro, kullanılan oyların yüzde 67,7'sini alarak ikinci kez ve altı yıllığına tekrar seçilmiştir. Ülkedeki muhalif kesim ise, bu seçimlerin normal koşullar altında yapılmadığını ve meşru olmadığını öne sürmektedir. İlave olarak, başını eski Ulusal Meclis Başkanı Juan Guaido'nun çektiği muhalif kesim, ülkede yaşanan ağır ekonomik krizin faturasını Maduro'ya keserken Venezuela halkının bu şartlarda aynı görev başında görmek istemediğini ilan etmiş, seçimlerin bu nedenle şaibeli olduğu iddiasını öne sürmüştür. Maduro'nun 2017 yılında Ulusal Meclise alternatif olan yeni bir Kurucu Meclis tesis etmesi ülkedeki yetki tartışmalarını daha da alevlendirmiştir.

Sorunun bununla beraber ilerleyen dönemlerde uluslararası boyut kazanması ise Venezuela'daki siyasi krizi giderek çözülmez bir hâle getirirken halkın üzerindeki ekonomik ve sosyal bunalım artmış, asayişsizlik yükselmeye koyulmuştur. Muhalif lider ve bir önceki Ulusal Meclis Başkanı Guaido da, bu şartlarda, Anayasa'da bulunan bir madde gereğince, devlet başkanlığının otuz gün süreyle boş kalması durumunda Meclis Başkanının ülke yönetimini geçici olarak devralacağı bahsinden hareketle kendisini Venezuela'nın sözde Devlet Başkanı olarak ilan etmiştir. Bu ilan, Maduro'nun Mayıs 2018 yılında yapılan seçimlerden altı ay sonra yemin ederek ikinci kez görevine başlayacağı süreçle yakın zamanlı işlemiştir. Guaido taraftarları ve uluslararası destekçilerine göre Venezuela seçimleri şaibeli ve geçersiz olduğundan ötürü bu ülke yasaları gereğince Guaido'nun böylesi bir adım atmaya hakkı olduğu, bu muhalif lideri destekleyen çevrelerce öne sürülmektedir. Bu şartlarda Venezuela halkının iradesiyle görev başına gelen Maduro ise karşı hamle olarak yaşanan kriz sonrası ülkede parlamento seçimlerinin yeniden yapılması restinde bulunmuştur. İlerleyen zaman diliminde bizzat ABD'nin desteklediği darbe girişimi ve bununla beraber Venezuela'da demokrasiye darbe girişiminde bulunulmuş olması neticede sonuçsuz kalmış, kazanansa Venezuela halkı olmuştur.

İşte, bu serüvenin benzerlerini bugün dünyanın pek çok ülkesinde görebilmek mümkündür. Sadece 2019 yılında karışıklığın yaşandığı, iç toplumsal gerilimlerin ve büyük olayların gözlemlendiği ülke sayısı 30'u aşmıştır. İsimler ve figüranlar farklı olsa da hemen hepsinde yöntem aynıdır, amaç ortaktır. Zengin petrol kaynaklarının bulunduğu yahut bu kaynakların küresel piyasaya arz olunmak istendiği hangi coğrafya varsa hepsi içeriden karıştırılmaya çalışılmaktadır. Bu şartlarda, ülkemizin, Venezuela örneğinde olduğu gibi halkın iradesinin yanında olacak tutum sergilemesi ve Bolivarcı Venezuela Hükûmetiyle ikili iş birliğini geliştirmesi önemlidir. Venezuela konusunda sergileyeceğimiz tutum, aynı zamanda dış müdahalelerle iç yapıların karıştırılarak karanlık projelerin uygulanması girişimlerine karşı sergileyeceğimiz önemli bir tutumu da yansıtabilir.

Bu çerçevede, bahse konu olan anlaşmayı desteklediğimizi ifade ediyor, Gazi Meclisimizi bir kez daha sevgi ve saygılarla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdemir.

Şimdi İYİ PARTİ Grubu adına Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin konuşacaktır.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Elâzığ'da yaşanan ve pek çok yerleşim merkezini etkileyen depremde zarar gören vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyor, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum; yaralardan bir an önce sarılmasını temenni ediyorum.

Venezuela'yla imzalanan bu ticaret anlaşmasının 2'nci maddesindeki "Anlaşmanın eklerine ilişkin değişiklikleri doğrudan onaylamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir." ifadesi oldukça sorunlu bir ifadedir. Cumhurbaşkanı'na verilen bu yetki, başta Anayasa'mızın 90'ıncı maddesinin lafzı ve ruhu olmak üzere kanun, mevzuat, uygulama ve yerleşik teamüllere aykırıdır. Ayrıca, anlaşmanın 21'inci maddesinde belirtilen ortak komitenin anılan anlaşmayı tadil etme işlevini de üstlendiği ifade edilmektedir. Ortak komitenin bu işleviyle ortaya çıkacak sonuçların hangi usule göre onaylanacağı ise belirsizdir. Yani ortak komite tarafından anlaşma metninde yapılacak olan değişiklikleri onaylamaya kim yetkili olacaktır? Bu çerçevede, anlaşma ve ilgili kanun teklifine İYİ PARTİ olarak muhalif olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanının Venezuela Devlet Başkanı Maduro'yla yakınlığı çok dikkat çekicidir. Venezuela, Latin Amerika'nın doğal kaynaklar açısından en zengin ülkelerinden biridir. Bölgenin en müreffeh ekonomilerinden biri hâline gelebilirdi. Ancak maalesef Maduro ne bir demokrasi öncüsü ne de iyi bir yönetici olarak temayüz edebilmiştir. Tam tersine, popülizmden otoriterleşmeye hatta totaliterleşmeye yönelmiş, ülkenin zengin kaynaklarını olabilecek en verimsiz şekilde kullanmış ve heba etmiştir.

Biz elbette, daha ziyade Venezuela vatandaşlarına zarar veren ABD yaptırımlarını, baskılarını tasvip etmiyoruz ancak bugün Venezuela halkının çektiği sıkıntının birinci müsebbibi, ülkede yaşanan ekonomik ve siyasi sorunların nedeni Maduro rejiminin ağır hatalarla dolu politikalarıdır. Venezuela bugüne kadar yaptırımlara kısmen dayanmışsa, Maduro mukavemet edebilmişse, bunu, bölgeyi yeni bir güç dengesi mücadelesi alanı olarak gören Rusya'nın ve bir ölçüde Küba'nın yardımıyla gerçekleştirmiştir.

Türkiye'nin, halkının çıkarlarını öncelemek yerine ülkeyi bir deneme tahtası hâline getiren, hem otoriter hem de kötü bir yönetici olan Maduro'nun yanında bu denli iştahla saf tutması da herhâlde yadırganacak bir durumdur.

Venezuela ABD tarafından tek taraflı, Avrupa ve Latin Amerika ülkeleri tarafından da çok taraflı yaptırımlarla karşı karşıyadır. Dünyanın yaptırım uyguladığı Venezuela'yla yapılan bu anlaşma, anlaşılan İran'da olduğu gibi ambargo ihlalini ima etmektedir. Venezuela'yla yapılan altın ticaretiyle ilgili geçmişte önemli iddialar gündeme gelmişti, biliyoruz bunları. Bu da akıllara İran ve Rıza Sarraf'ı getiriyor maalesef. Umuyorum, bu anlaşmayla, uluslararası ticari ilişkilerimizi ve sicilimizi olumsuz etkileyecek birtakım planların hayata geçirilmesi amaçlanmıyordu.

Ayrıca, yine, bu anlaşma kapsamında Venezuela'dan ithal edilecek tarım ürünleri, canlı hayvan ve hayvansal ürünler için sıfır gümrük ya da vergi indirimi uygulanacağı anlaşılmaktadır. Ülkemiz ekonomisi ve üreticilerin yaşadığı sıkıntılar göz önünde bulundurulduğunda, böyle bir düzenlemenin ekonomik rasyonaliteye aykırı olduğu, ekonomimizin ve yetiştiricilerimizin çıkarlarıyla ters düştüğü açıktır.

İktidar tarafından diğer ülke tüccarlarına verilen imtiyazlar Venezuela'yla sınırlı değildir. Son dönemde özellikle Suriye'nin Afrin bölgesinden temin edilen zeytinyağı nedeniyle, Türkiye'de geçimini zeytinden temin eden çok önemli bir kesim mağdur olmaktadır. Afrin başta olmak üzere Suriye'nin çeşitli bölgelerinden ithal edilen zeytinyağı, üreticilerimize ağır darbe vurmaktadır. Ayrıca, bölgedeki zeytinyağı ticaretinden bazı devlet dışı yapıların ve terör örgütlerinin maddi kaynak temin ettiği de iddia edilmektedir. 2018 yılında Suriye'den 24 bin ton zeytinyağı ithal edildiği, 2019 yılında bu miktarın 50 bin tona ulaştığı öne sürülmektedir. Suriye'den zeytinyağı ithalatının Tarım Satış Birlikleri Anonim Şirketi tarafından yürütüldüğü, ihraç kayıtlı olarak getirilen yağların ihraç edilmemesi durumunda uygulanması gereken cezaların caydırıcı olmadığı, hatta bazı cezaların silindiğine dair kuvvetli duyurular ve bilgiler mevcuttur. Tek ithalatçı durumundaki Tarım Satış Birliklerinin Suriye'den ucuza aldığı zeytinyağını Türkiye'deki ihracatçıların fiyatlarının çok daha altında sattığı, zeytinyağı üreticilerimizin ciddi bir pazar ve ciro kaybına uğradığı yönünde şikâyetler giderek artmaktadır. Bu olumsuzluklar, Türkiye'de zeytinyağı üretimiyle geçinen 300 binin üzerinde aileyi mağdur etmektedir. Ülkemizde zeytin ve zeytinyağı üretim maliyetleri zaten diğer birçok üretici ülkeye oranla yüksektir. Girdi maliyetlerinin yüksek olması, özellikle uluslararası rekabet açısından üreticileri çok zor durumda bırakmaktadır. Bu zorluklara bir de Suriye'den getirilen zeytinyağının yarattığı zararlar eklendiğinde üreticilerimiz çok ciddi mağduriyetle karşılaşmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Suriye'de durum gittikçe daha sıkıntılı bir hâl almaktadır ancak iktidar Suriye'de aynen Libya'da olduğu gibi eşit ortaklık yerine Rusya'ya tabi olma tutumunu tercih etmiştir. Bunun İdlib'de de çok ağır sonuçları olacaktır. İlan edilen son ateşkes de çoktan bozulmuş durumdadır. İdlib'de Şam ve müttefiklerinin sivil yerleşim yerleri de dâhil olmak üzere saldırıları giderek artmaktadır. Bölgenin doğusu her an Esad yönetiminin eline geçebilir. İdlib'de ateşkes lafta kalmış, aldanan yine Ankara olmuştur. Sığınmacı akını durumun vahametini artırmaktadır. İktidar ise sadece sınırımıza yaklaşan sığınmacılarla ilgili rakamlar verip gelişmeleri aciz içinde izlemektedir. İdlib'de sınırımıza bitişik bir bölgede tampon bir güvenli bölge yaratılması dahi ülkemiz için sürekli, müzmin ve çok ağır bir tehdit, pimi çekilmiş bir bomba, hatta bir atom bombası olacaktır. İdlib'in Türkiye için oluşturduğu tehdidi burada defalarca dile getirdik. Bu çok önemli muhtemel tehdidi de bugün tekrar ifade etmeyi bir görev addediyorum.

Ülkemizin yanı başında gerçekleşecek ve aralarında mutlaka teröristlerin de yer alacağı nüfus yoğunlaşması siyasi gelişmelere göre Türkiye'ye ve halkımıza yönelik daimi bir risk zemini oluşturacaktır. Bu tehdit, başkalarının tercihine göre tarafımıza karşı kullanılabilir. İdlib'de kaç Türk askeri bulunduğu yönelik sorularımıza da iktidar tarafından yanıt verilmemektedir. Oysa bu bilgiler, Rus ve Amerikan makamları ve kamuoyu tarafından bile pekâlâ bilinmekte, Türkiye kamuoyundan ise ısrarla gizlenmektedir.

İktidarın Libya konusunda da yine ve hâlâ yanlış okumalar içinde olduğunu görüyoruz. Gerek 27 Kasım 2019 tarihli güvenlik ve askerî iş birliği mutabakat muhtırasının gerek asker gönderme tezkeresinin Meclisteki görüşmeleri sırasında temel görüşlerimizi ve kaygılarımızı dile getirdik. Maalesef iktidar bizleri dinlememiştir. Biz, asla "Libya'ya kayıtsız kalalım." Demiyoruz; iktidarın Türkiye'nin aleyhine neticeler veren dengesiz yöntemlerine itiraz ediyoruz. Hem muhtıra hem de tezkere, Serrac Hükûmetine yardımcı olmak ya da meselenin barışçı yollarla çözümüne katkıda bulunmak şöyle dursun, sahadaki olayları kışkırtmıştır, ateşkes sadece sözde kalmıştır, Arap ülkelerinde Türkiye'ye yönelik tepkilerin artmasına da neden olmuştur.

Hafta'ı darbeci ve terörist ilan eden Sayın Cumhurbaşkanı, muhalefet partilerinin defaatle önerdiği diplomasi ve ara buluculuk kanallarını ısrarla reddetmiştir ancak ne hikmetse Putin'in talebini kabul ederek Moskova'da pazarlığa oturmuştur. Hatırlanacağı gibi, bu defa da Hafta masadan kalkmış, gerekçe olarak da Türkiye'nin Libya'daki askerî varlığını öne sürmüştür, Türkiye'nin Libya'da herhangi bir rol üstlenmesine ağır itirazlarda bulunmuştur. Yani asker gönderme tezkeresi, iktidarın iddia ettiği gibi, Libya'da ateşkes vesile olmamış; aksine, olası bir ateşkesi ve barış görüşmelerini baltalamıştır. Berlin Konferansı'ndan da herhangi bir sonuç alınamamıştır. Suriye'de ÖSO ve diğer gruplardan savaşımların, Türkiye üzerinden Libya'ya paralı asker olarak gönderildiğine dair kuvvetli duyuruların kanıtları toplu hâlde ortaya çıkmaktadır. Geçtiğimiz günlerde uluslararası basında yer alan haberlerde, 2 bin civarında Suriyeli savaşçının Türkiye üzerinden Libya'ya savaşmak üzere gittiği aktarılmıştır. Libya'daki ÖSO mensuplarının geçtiğimiz haftalarda sosyal medyadan yaptığı öne sürülen paylaşımlar da bu iddiaları desteklemektedir. İddialar doğruysa, uluslararası hukuk ve imajımız açısından ülkemizin maruz kalacağı maliyetlere ilişkin olarak iktidar tarafından nasıl bir muhasebe yapılmaktadır? Ülkemizin uluslararası çıkarları bağlamında muhatap olacağı olası sakıncalar hakkında iktidarın değerlendirmesi nedir? Bu sorular yanıtlanmaya muhtaçtır.

Ayrıca, tezkere nedeniyle, Türkiye'nin diplomasi yerine askerî yöntemleri önceleyen bir ülke olarak algılanması gibi menfi sonuçlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Türkiye bu tezkereyle ikinci defa bir iç savaşa doğrudan taraf hâline gelme hatasını yapmıştır. Bu, aslında gayrimillî bir anlayıştır.

Ayrıca, Rusya'yla Moskova'da başlatılan ve iyi hesaplanmadan girişilen ateşkes hamlesinin mutlak bir fiyaskoyla sonuçlanması itibarımızı daha da sarsmıştır. Zaten Libya'da böyle bir ateşkes, böyle bir sonuca, Rusya'ya tabi bir dış politika izleyerek varılabileceğini düşünmek, bırakın amatörlüğü, aymazlığın ta kendisiydi. Bu kürsüden defalarca tekrarladık; Rusya'yla

eşit birer partner olarak ortak çıkarları azamileştirmek için elimizden geleni yapmamız gerekmektedir. Ama iktidar eşitliği seçmiyor. Suriye’de olduğu gibi Libya’da da Rusya ile ABD’nin anlaşacağını defaatle belirttik. Nitekim Rusya, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyini Libya konusunda Moskova’da toplamaya yönelik çalışmalar yapmaktadır. Moskova’da Hafter’in masadan kalktığı ateşkes anlaşması ve Berlin’de Hafter’in imzalamadığı mutabakat çökmüş, Türkiye seyirci kalmış, aldanmış, dışlanmış.

Son günlerde Mısırta bölgesinde çatışmalar artarak devam etmektedir. Libya daha da karışmakta, Libyalılar daha çok acı çekmektedir. “Tezkere sayesinde ateşkesi temin ettik.” diyen iktidar ise aciz içindedir. Olan, Türkiye’nin saygınlığına ve itibarına olmaktadır. Dış politikamız açısından berrak, net bir mağlubiyet, ülkemiz açısından ise yeni riskler kapıdadır. Şimdi de iktidar “lider diplomasisi” diye bir kavram üreterek dış politikadaki tek adam yönetimine kavramsal bir kılıf uydurmaya çalışmaktadır. “Türkiye lider diplomasisiyle uluslararası sistemde yaşanan krizleri çözüme kavuşturmaya devam ediyor.” ifadeleriyle dış politikadaki beceriksizlikler örtbas edilmeye çalışılmaktadır. Oysa Türkiye, bırakın krizleri çözüme kavuşturmayı, bizzatıhi kriz üreten bir ülke hâline gelmiştir; istikrar üreten bir ülke olmaktan çıkmış, istikrarsızlığa yol açan ülkeler grubuna hızla sürüklenme yolundadır. Hâlbuki cumhuriyet dış politikasının ana sermayesi, bölgesinde ve dünyada istikrar üretme yeteneği idi. Suriye’deki iç savaşın büyümesinde ve uzamasında AK PARTİ’nin ciddi bir rolü vardır. Libya’da Türkiye’nin attığı adımlar ateşkesi âdeta ateşe atmıştır. Uzlaşma zemininin yıpranmasında iktidarın dış politikasının çok önemli payı vardır. Libya meselesinin egemenlik sorunu olarak görülmesi yersiz ve abartılmış bir yorumdur. Komşu ülkelerle ve Doğu Akdeniz’deki ülkelerle ideolojik saplantılarla didişmek yerine diplomasi öne çıkarılmış olsaydı durum bugünkü hâle gelmeyecekti. Suriye’de ve Libya’da atılan yanlış adımlar açıkça gösteriyor ki Türkiye dış politika hamlelerine hapsedilmek istenmektedir. Nedeni çok açık: Ekonomi felakete sürükleniyor ve iktidarın dış politika şovenizminden başka tutunabileceği hiçbir zemin kalmamıştır. Dış politikamızda bu olaylar yaşanırken, millî güvenliğimize yönelik tehditler tedricen artarken ve uluslararası ilişkilerimiz böylesine kötü yönetilirken muhalefet tarafından yapılan sağduyulu öneriler dikkate alınmamakta ve hatalar zincirine yenileri eklenmektedir.

Millî Savunma Bakanlığının bütçesinin Komisyonadaki görüşmeleri sırasında sorduğum bir soruda S-400 hava savunma sistemlerinin alınmasında Türkiye’nin Batı savunma ekosisteminden bağlarını koparma amacı olup olmadığını gündeme getirdim. Sayın Hulusi Akar, verdiği yanıtta, bölgemizdeki istikrarsız ortamdan kaynaklanan muhtemel tehditler nedeniyle Türkiye’nin hava ve füze savunma sistemlerine ihtiyacı olduğunu belirtmiştir; S-400 satın alınmasına rağmen uygun koşullar sağlanması hâlinde Patriot sistemlerinin de alınmasına hazır olduğunu ifade etmiştir. S-400’lerin Türkiye’nin ilan edilmiş olan hangi ortak üretim ya da teknoloji transferi önceliğini karşıladığını bilemiyoruz. Bu soruyu da sordum Sayın Akar’a, sorum cevapsız kaldı. Oysa bunu bilmek de kamuoyunun hakkıdır. Teknoloji transferi gerçekleşmeyeceği yönünde Moskova tarafından defaatle açıklama yapılmıştır. Her zamanki gibi yetersiz ve muğlak bir yanıt verilmiş olmasının bende yarattığı hayal kırıklığını Genel Kurulla paylaşmak istedim.

Dış politika yönelimi ve güvenlik şemsiyesi tercihi konusundaki kafa karışıklığı devam etmektedir. Bunun adı, çok boyutlu dış politika değil, kararsız ve iradesiz dış politikadır; politika bile değildir aslında. İktidar, uluslararası alandaki her yeni gelişmede “Bu defa hangi ülkeye tabi olmak daha doğru olur?” diye bir değerlendirme yaparak karar almaktadır. Filistin’de Filistin halkının tüm kazanımları tek tek aşındırılmaktadır, bunda da iktidarın sorumluluğu vardır. İktidarın dış politikası, gönül coğrafyamız olarak tanımlanan bölgelerdeki bütün gönül dostlarımıza, soydaşlarımıza ve mazlum halklara bir katkıda bulunmamış hatta zarar vermiştir. Dış politika karar alıcılarımızı sağduyulu ve ulusal çıkarlarımıza uygun bir tutuma dönmeye davet ediyoruz. Dış politika geleneği bölgesinde ve dünyada istikrara olabildiğince katkıda bulunma anlayışına ve pratiğine dayalı Türkiye’nin istikrarsızlık üretme eğiliminden hızla sıyrılması itibarının ve millî menfaatlerinin gereğidir. Bugün, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi, Türkiye’nin periyodik incelemesini yapmaktadır. Göreceğiz yine dünya âleme nasıl mahcup olacağımızı. Ülkemizde demokrasinin ve insan haklarının kaydettiği gerileme yeniden tescillenecek. Bu yüz kızartıcı gelişmelere karşı tek çare, iyileştirilmiş parlamenter demokratik sisteme dönüştür.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sezgin.

Şimdi de söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç’a ait.

Buyurun Sayın Hatimoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi’ni görüşüyoruz.

Bu kanun teklifinin ayrıntılarında saklı olan, cümlelerde saklı olan ve baştan beri bizlerin karşı çıktığı, Cumhurbaşkanının bu kadar yetkilendirilmesidir. Öncelikle şunu belirtmeliyiz ki anlaşmada yapılacak değişikliklerin Meclise sunulmadan doğrudan Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanmasını hiçbir biçimde doğru bulmuyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine dair başından beri yaptığımız eleştirilerin temelinde tek adam rejimi, tek adam sistemi ve saray merkezli yönetime dair eleştirilerimizi bizler her daim yineledik, şimdi de yinelemek istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, şayet AKP Anayasa’yı değiştirecek düzeyde bir oy alabilseydi ve bir çoğunluğu elde edebilseydi, inanın ki şu an bu anlaşma bugün bu Meclise bile gelmeyecekti, saraydan noter gibi onaylanacak ve geçecekti. Bundan ne milletvekillerinin haberi olacaktı ne Türkiye halklarının, kamuoyunun haberi olacaktı. Hasbelkader bu güce erişemedikleri için mecburen komisyonları çalıştırıyormuş gibi yapıp anlaşmaları Meclise getiriyorlar ve bununla yetinmeyerek Cumhurbaşkanı kendini daha fazla yetkiyle donatmak istiyor. Şunu gerçekten çok merak ediyoruz: Cumhurbaşkanı hakikaten Venezuela’yla ilgili bu ayrıntıları oturup okuyacak mı? Çünkü bir tane madde değil ki yüzlerce, binlerce dosya saraya gidiyor ve saraydan onay bekliyor. Hepsini tek tek inceleyip işlem mi yapacak? Tabii ki hayır. Burada Meclis apaçık bir biçimde baypas edilerek saray merkezinde kurulmuş, yandaşlardan elde edilmiş kadrolarla kurulmuş birimler tarafından bunlar onaylanıp geçilecek.

Burada, ben iktidar sıralarında oturan milletvekillerine seslenmek istiyorum: Sizler bunu hiç mi sorgulamıyorsunuz? Halkın oylarıyla, halkın iradesiyle seçilmiş olan milletvekilleri olarak bu sıralarda bu görevi yerine getirirken Cumhurbaşkanının, tek adamın bu kadar yetkiyle donatılmış olması sizleri hiç mi rahatsız etmiyor? Bu Meclisin kendi komisyonları var. Dışişleri Komisyonunun kendisi neden bu değişiklikleri öngörüp, kendi içinde değerlendirip Meclisin onayına sunmasını da Cumhurbaşkanı bu işlere el atsın? Bunun nedeni nedir? Bunun bir tane açıklaması vardır, o da bizim başından beri eleştirdiğimiz tek adam rejimidir, tek adam sistemidir. Adına her ne kadar “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” desenez de bu, aslında, saray merkezli padişahlık sistemidir.

Buna en iyi yanıtı gerçekten kadınlar verdi. Kadınlara “3 çocuk doğurun; 3 yetmez, 5 doğurun. Kürtaj yasaktır.” diye dönemin Başbakanı, şimdinin Cumhurbaşkanı açıklamalar yaptığında kadınlar şu soruyu sordu sokaklarda, alanlarda, meydanlarda: “Cumhurbaşkanı mısın, jinekolog musun?” İşte, Cumhurbaşkanının kendi yetkileriyle ilgili artık karar verme zamanı geldi de geçti.

Şunu da belirtmem gerekir ki çoğunluk sizde, çoğunluk AKP ve ona destek olan MHP'de. Neden Cumhurbaşkanı yetkilerine bu kadar açık bir biçimde ön verilmiş, önü açılmış? Niye kendinize güvenmiyorsunuz da her şey Cumhurbaşkanının noterinden geçsin? Çünkü zorunluluktan bir parti var ve zorunluluktan mevcut olan partinin ne kadar işlevsizleştiği -bunu iktidar partisine doğrudan söylüyorum- bunun da göstergelerinden biridir.

Evet, Venezuela'yla yapılacak anlaşmada ticaretin geliştirilmesi gibi oldukça geniş ve kapsamlı başlıklar var; bunun içinde tarım ürünleri, canlı hayvan, hayvansal ürünler yer alıyor. Biz yine HDP olarak başından beri şunu ifade ettik: İster Venezuela olsun ister başka ülke olsun, eğer o ürünler bu ülkede yetiştirilebilir ürünlerse asla ve asla ithalata başvurmamak lazım. Bugün bu ülkede AKP iktidarıyla daha da derinleşen tarım politikasızlığının şu an sonuçlarını bizler yaşamaktayız. Bugün dünyanın en zengin topraklarına ve su kaynaklarına sahip olan, iklimi dolayısıyla da tarımsal ürünler bakımından gerçekten en zengin olan, üretim bakımından en zengin olan ülke Türkiye'dir fakat yanlış tarım politikalarıyla oraya kota uygulayarak, buraya kota uygulayarak ve "Yurt dışıyla, diğer ülkelerle ilişkiler geliştireceğim." adı altında burada tarım bitirildi, çiftçilik bitirildi. Bu nedenle de şunu ifade etmek isteriz ki derhâl tarım politikaları desteklenmelidir ve oturup bu ülkeden ithal ettiğimiz ürünler arasında kalem kalem kendimizin üretebileceği hangi ürünler varsa, bunlar hangi topraklarda ve devlet neyini nasıl teşvik edebilirse, ne kadarını finanse edebilirse yeterli üretim elde edilebilir; bunun çalışmasının yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, değerli halklarımız; bugün Türkiye'de haftalardır gündemimizi belirleyen Libya meselesi tabii ki gündemden düşmedi çünkü biz daha önce de bu konuyla ilgili yaptığımız konuşmalarda ifade etmiştik; bu ülkede gerçekten insanlar açlıktan, yoksulluktan kırılırken, işsizlikten kırılırken, elektrik, doğal gaz faturalarını ödeyemezken yandaş medyanın da parlatarak ortaya koyduğu Libya gündemi elverişli bir gündem gibi görünebilir. Ama dikkat edin ki bu gündem Türkiye halklarının, işçilerin, emekçilerin gündemini birkaç gün kaplayabildi sadece çünkü gerçekten insanlar aç. İnsanların midesi zil çalarken açlıktan, evlerinde üşürken, tir tir titrerken, doğal gaz faturalarını ödeyemezken sizin saçma sapan Libya siyasetinizle ilgilenecek hâlleri yok. Yani sanmayın ki Türkiye kamuoyunu, Türkiye toplumunu sizler artık bu sahte dış siyaset politikalarıyla ikna edebiliyorsunuz.

Bakın, Berlin Konferansı gerçekleşti ve Berlin Konferansı'nda, Berlin masasında, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ve Dışişlerinde çalışan bütün yetkililere -başta Bakan olmak üzere- birçok şey söylediler. Ama benzer şeyleri burada muhalefet partileri ifade ettiğinde bizlere sağır kulaklarını çevirdiler ama Berlin masasına sağır kulaklarını çeviremezlerdi. Bakın, bununla ilgili birkaç değerlendirme yapmak istiyorum.

Birincisi: Sayın Cumhurbaşkanı iki saat önce toplantıyı terk etti, acaba neden? Bunu Türkiye kamuoyu tabii ki çok merak ediyor. Biz de bu merakı gidermek için bu konuyla ilgili açıklamalarımızı yapacağız.

Berlin Konferansı'nda çıkan sonuçlara baktığımızda, özellikle 25'inci maddede "Libya Temsilciler Meclisinin onayladığı tek, birleşik, kapsayıcı ve etkin bir hükûmetin kurulmasını destekliyoruz." diyor Berlin masası. Pekî, burada Ulusal Mutabakat Hükûmeti ne olmuş oluyor? Yani, Türkiye'nin 2 anlaşma yaptığı ve tezkere çıkardığı Libya meselesinde muhatap olan bu hükûmet bu işin neresinde? Bu maddelerde diyor ki: "Bu hükûmet, Libya Temsilciler Meclisinden onay almadığı sürece muhatap değildir." Dolayısıyla imzaladığınız 2 anlaşma ve çıkan tezkere boşa düşmüştür.

Yine 25'inci maddede "Libya Siyasi Anlaşması'nı Libya'daki siyasi çözüm için geçerli çatı kabul ettiğini, desteklediğini belirtir, 2015'te Fas'ın Suheyraat kentinde imzalanan Libya Siyasi Anlaşması'na göre Serrac Hükûmetinin yapacağı anlaşmaların işlerlik kazanabilmesi Libya Temsilciler Meclisinin onayına bağlıdır." diyerek az önce söylediğimizi bu maddenin devamında bir kez daha tescillemiş oluyor.

Yine Berlin Konferansı'nın 13'üncü maddesine göre ve hatta 19'uncu maddede yineleyerek ifade etmişler: "Birleşmiş Milletlerin terörist kabul ettiği gruplarla iş birliği yapılmasını kabul etmiyor, tüm aktörleri çatışmayı körükleyici eylemlerden kaçınmaya çağırıyor. Buna askerî kapasitenin güçlendirilmesi için sağlanan finansman ve paralı asker desteği de dâhildir." şeklindeki vurgular oldukça açıktır. Yani Libya'ya savaşçı sevkini apaçık bir biçimde yasaklamaktadır ve bu madde âdetâ Türkiye için çıkarılmış gibi yani bu iktidarın, muhalefetin reddine rağmen çıkarmış olduğu tezkere ve imzaladığı anlaşmalara apaçık bir cevap olmuş.

Yine, 20'nci madde -devam ediyor- bununla ilgili diyor ki: "Terörist gruplara desteğe son verilmeli." Destekçinin, terörist faaliyetin faillüğünden sorumlu tutulacağı ifade ediliyor. Yani bugün Türkiye, bu iktidar, AKP iktidarı eğer bu Mecliste konuştuklarını gerçekten yapacak olursa uluslararası düzeyde suçlu olacaktır. Diyeceksiniz ki: "Bize ne başka ülkelerden?" Ki bu kürsüde bunu çok söylediniz bize. Biz de şunu söylüyoruz: Sizin ne işiniz vardı o zaman Berlin masasında? Madem siz bu ülkeleri muhatap almayacak, önemsemeyeceksiniz, neden bu toplantıya gitmek için kendinizi paraladınız?

Gelelim bu iktidarın canhıraş bir şekilde Libya'ya asker gönderme sevdasına. Az önce de ifade ettim, bu ülkenin yoksul halk çocukları, Suriye'de ve Libya'da savaşması için gönderilmek isteniyor. Kim için? Örneğin, Libya'da İhvacılara destek olmak için. "Yazık değil mi, günah değil mi?" diye sorduk bu sıralardan, sormaya devam edeceğiz.

Şimdi, tezkere, elbette boşa düştü. Cumhurbaşkanı Erdoğan Berlin dönüşü bununla ilgili yaptığı açıklamada da aslında aldığı yenilginin özeti kendi sözleriyle şöyle ifade etmiş oluyor: "Biz buraya şu anda askerî güç göndermiyoruz. Biz sadece eğitmen olarak, eğitici olarak buraya bir kadro gönderdik, o kadar. Bunlar da orada eğitim yaptırıyorlar." Bunun için miydi bu kadar kıyamet koparmanız? Bunun için miydi yandaş medyanın gece gündüz "Libya, Libya" diye başlıklar atma sebebi?

Evet değerli vatandaşlarımız, bizleri ekranları başında izleyen değerli halklarımız; şu sıralarda Beyaz Saray'dan gelen açıklamalar doğrultusunda, Türkiye saatiyle sekiz gibi, ABD, yüzyılın anlaşması olarak tabir ettiği planı ifade edecek. Hatırlayacağınız üzere, yüzyılın anlaşması, Filistin ve İsrail arasındaki sorunu sözüm ona çözmek üzere hazırlanmış bir plandır. Fakat bizler şunu çok iyi biliyoruz ki Filistin, Trump ve damadı Kushner'in yürüttüğü bir planın bir kez daha kurbanı edilmek isteniyor. Bu plana kim destek oluyor? Suudi Prensi Selman, Muhammet bin Selman. Dedi ki Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas'a "Gel, 10 milyar dolarla bu işi kapatalım ya da Batı Şeria'da çeşitli işletmeler kuralım ve bu işi kapatalım." Tabii ki Filistin halkı bu plana ve bu projeye "evet" demedi, demiyor. Filistin halkı, başta Arap Birliği ülkeleri olmak üzere, bölgedeki bütün ülkelere yüzyılın projesine, anlaşmasına karşı çıkması ve bu konuda tavır koyması için çağrısını yapmıştır. Bu çağrıya bütün ülkelerin kulak vermesi gerekiyor, Türkiye'nin kulak vermesi gerekiyor. Fakat sormak gerekiyor ki Türkiye -sadece Mavi Marmara örneğinden yola çıkacak olursak- Filistin halkının gerçekten ne kadar yanında? Bu, bizler açısından her daim bir soru işaretidir. Hatırlayacağınız üzere, Türkiye, İslam İşbirliği Teşkilatını alelacele bir toplantıya çağırılmış. Ne zamandı bu çağrı? Kudüs'ün İsrail'in başkenti ilan edildiği zamanlarda. O toplantıda Kudüs'ü Doğu Kudüs ve Batı Kudüs şeklinde ayırmaya, onay vermeye ramak kalmıştı. Biz buradan bir kez daha ifade ediyoruz: Kudüs, Kudüs'tür, doğu-batı diye ayrılmaz ve Filistin'in başkentidir.

Öncelikle, bizler HDP olarak Filistin meselesine dair şu önerilerimizi kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz: İsrail 1967'de işgal öncesindeki sınırlarına çekilmek zorundadır. Birleşmiş Milletler kararı temelinde İsrail, Filistin toprakları üzerinde kurduğu yerleşim bölgelerini boşaltmalıdır. Her iki tarafın destekleyeceği, Birleşmiş Milletlerin tanıyacağı ara bulucu heyet tarafından çözüm süreci başlatılmalıdır. Filistin halkının karşılaştığı insan hakları ihlallerinin ve aynı zamanda sebep olunan maddi zararların ve can kaybının -tabii ki can kaybını gidermek mümkün değil ama- bu kayıpların maddi ve manevi telafisi için adımlar atılmalı ve

İsrail'in yaptıkları savaş suçu olarak ilan edilmelidir.

Filistin halkının izolasyonuna sebep olan tüm tek taraflı müdahaleler ve yaptırımlar son bulmalı, göç etmek zorunda kalmış Filistinlilerin kendi topraklarına dönüşüne önayak olunmalıdır, bu sağlanmalıdır.

Evet değerli arkadaşlar, Libya, Suriye, Irak derken iktidarın dış politikasıyla ilgili kısaca bir sağlama yapacak olursak karşımıza neler çıkıyor: Bakın, 16 Ocakta 3'üncü kez toplanan Gaz Forumu'na yine Türkiye dâhil edilmedi. Fransa resmî olarak katılımcı olmak için başvuru yaptı, ABD gözlemci heyet göndermek istediğini belirtti ama yine Gaz Forumu'nda Türkiye yok.

Bölgede Rusya'nın siyasetinin önünü açma görevini üstlenmiş bir iktidarla karşı karşıyayız. Evet, size kaşıkla veriyor ama kepçeyle alıyor. Bunu nerede gördük? Mersin Limanı'nı kullanırmıyız, nükleer enerji üretiminde Mersin'de suları onlara açmıyız, toprakları onlara açmıyız zaten açığa çıkmıştır.

Yine aynı şekilde S-400'lerle bağlanmıyız belli olmuştur. Yine aynı biçimde İdlib; İdlib'de, evet dediler ki sizlere: "İdlib'de bir çatışmasızlık bölgesi ilan edilsin, Türkiye bu konuda görev üstlenmek istiyorsa buyursun gelsin, 12 gözlem noktası veriyoruz." Oysaki Türkiye, orada çatışmasızlık bölgesi yaratmak yerine, onu sağlamak yerine bölgede sıkışıp kalmış olan Selefi cihadist çeteleri, katil çeteleri nasıl koruyacağına baktı ve onlara nasıl zarar gelmez, nasıl korurum diye kafa yordu. Burada da bir kez daha Türkiye, bu iktidardan dolayı kaybetti ve şu anda İdlib'de ateşkes -sözde ateşkes- olmasına rağmen -ki Libya'da da ateşkes ilan edildi sözüm ona ama bu ateş hiçbir şekilde kesilmedi- Suriye Hükûmeti İdlib'de ilerliyor, Rusya da buna çok açık bir biçimde destek oluyor. İşte sizin Orta Doğu'daki partnerinizin size yaptıkları.

Değerli arkadaşlar, bizler bu ülkede eğer barış politikası üretemezsek hep birlikte kaybetmeye mahkûmuz. Burada Filistin sorununun çözümüne dair nasıl sesimizi yükseltiyorsak hep birlikte, aynı biçimde Kürt sorununun çözülmesi için sesimizi daha fazla yükseltmeye ve daha geliştirilmiş projeler sunmaya ihtiyacımız var. Bu Meclisin böyle bir görevi vardır.

Bakın, yıllardır devam eden, bu ülkenin iç ve dış siyasetinde çok ciddi bir biçimde gelişmesinin önünü kesen Kürt sorunu şayet barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmezse -ben bunu Meclisteki bütün partilere söylemek istiyorum- sizler ne Libya'ya barış taşıyabilirsiniz ne Filistin halkıyla dayanışabilirsiniz ne de bölgeye barış götürebilirsiniz. O yüzden bizler eğer bu bölgenin barış ve kardeşlik içinde yönetilmesini istiyorsak, bunu tesis edeceksek başta kendi evimizden başlamak zorundayız. Yani başta Türkiye olmak üzere yakın coğrafya olan Suriye'de Kürt sorununun barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmesi için adım atmak dışında gerçekten hiçbir seçeneğimiz yoktur. Bu konuda da Meclisteki bütün partilere görev düşmektedir. Elimizi hep beraber taşın altına koymak zorundayız.

Dünyaca ünlü Filistinli çizim ustası Naci el-Ali'nin çizdiği bir karikatür bütün dünyaca bilinir: Hanzala. Hanzala bir Arap çocuğudur ve Filistin-Orta Doğu coğrafyasında dökülen kanı, şiddeti protesto etmek için sırtını insanlara ve güneşe dönmüş bir semboldür. Bu sembolü eminim ki hepiniz çok iyi biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi bağlayın Sayın Hatimoğulları Oruç.

Buyurun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Hanzala'nın yüzünü güneşe çevirmek yani bölgedeki, coğrafyadaki bütün çocukların yüzünü güldürmek -tabii ki bizim bu çorbada tuzumuz olabilmeli- hepimizin görevidir. Kürt kızı Ceylan Önkol'un yarım kalan bakışları Hanzala'nın gözleriyle buluşacak, mutlaka buluşacak. Bölgemizi savaş ve şiddet sarmalına mahkûm edenlere karşı Hanzalaların, intifadanın çocuklarının, "..."^(X) yaşayan Ceylanların bakışları yarım kalmayacak. Güneşin bu çocukların yüzlerini pırıl pırıl aydınlatması için hepimizin yapabileceği bir şeyler var ve ben bu Meclisi bu göreve bir kez daha davet etmek istiyorum. Bütün çocukların yüzünü güldürelim. Hanzalaların, Ceylan Önkolların bakışıyla barış, dostluk ve kardeşlik içinde bu bakışmanın gerçekleşmesini hep beraber sağlayabiliriz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hatimoğulları Oruç.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Engin Altay'da söz.

Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu Parlamentoda yüzlerce uluslararası anlaşma onaylandı. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak özellikle bu uluslararası anlaşmalarda iç siyasi gözlüğümüzü çıkarıp bir kenara atıyoruz ve anlaşmaya Türkiye'nin menfaatleri bakımından bakarak bir tavır ve değerlendirme geliştiriyoruz.

Şimdi, bugün, biraz önce AK PARTİ'nin kabul edilen grup önerisi doğrultusunda 64 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti arasında yapılan bir uluslararası anlaşma geldi, şimdi onu görüşüyoruz; biraz sonra da yine kabul edilen grup önerisi doğrultusunda 113 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında yapılan, imzalanan bir anlaşmayı görüşüp onaylayacağız ya da onaylamayacağız. Sistemimiz uluslararası anlaşmalarla ilgili yürütmeyi yetkilendirirken aziz milletimiz adına bu anlaşmaların onaylanma yetkisini Türkiye Büyük Millet Meclisine vermiş bir sistem. Anayasa da böyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü de böyle, mevzuat da böyle.

Şimdi, tabii, bu 64 sıra sayılı Teklif'te, anlaşmada hem Cumhuriyet Halk Partisinin hem de İYİ PARTİ'nin muhalefet şerhi var. Peşinen şunu söylemek isterim ki Cumhuriyet Halk Partisi olarak Venezuela ile Türkiye arasında iyi ilişkilerin -askerî, ekonomik, ticari, eğitim, sağlık, sanayi, tarım dâhil- ticaret hacminin maksimum seviyeye çıkmasından son derece memnun oluruz. Önemli bir ülkedir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Latin Amerika'daki böyle bir ülkeyle, dünyada da son dönemde çok popüler olan bir ülke Türkiye'nin iyi ilişkileri bizi memnun eder.

Tabii, uluslararası ilişkilerde karşılıklı menfaat esası önemlidir yani bir tarafın menfaatine bir tarafın zararına bir anlaşma zaten olmaz. Nitekim bu anlaşmanın içeriğinde de -bakın, farklı bir şey söylüyorum- sorun yok ama bu anlaşmada çok önemli bir sorun var, o da şu: Bu anlaşmayla Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkileri yürütme organı tarafından gasbediliyor. Bunun örneğini pek bulamazsınız. Sanıyorum 2002-2003'te, AK PARTİ'nin Parlamentoya geldiği ilk dönemde yani 22'nci dönemde biraz sonra size okuyacağım sakıncalı bir anlaşma partiniz tarafından sonra geri çekildi hafızam beni yanıltmıyorsa; bunu da hatırlıyorum.

Değerli arkadaşlar, niye muhalefet şerhi koyduk? Şunun için koyduk, şöyle, çok kısa: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti'yle imzalanan söz konusu anlaşmanın 2'nci maddesinde "(1) 1 inci maddede belirtilen Anlaşmanın eklerine ilişkin değişiklikleri doğrudan onaylamaya Cumhurbaşkanını yetkilidir." deniliyor. O olmadı, yetki devri.

Şimdi şudur: Uluslararası anlaşmalar yapılır, Meclisin önüne gelir, onaylanır onaylanmaz, ayrı, genelde de onaylanıyor zaten. Meclis bunu onayladıktan sonra bu anlaşma yürürlükte iken örneğin eğitimle ilgili, sağlıkla ilgili ya da teknoloji transferiyle ilgili bu iki ülke arasında bu anlaşma revize edilebilir, edilmelidir de. Artık revize edildikten sonra bu anlaşma, siz yüce Genel

^(X) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

Kurulun onayladığı anlaşma olmaktan çıkar ve o yeni bir anlaşmadır ve onun da buraya gelmesi icap eder. Şimdi, bu anlaşmada böyle bir sıkıntı var. Biz bunun içeriğine, anlaşma hükümlerine itiraz etmiyoruz ama bu yönüyle, yetkilerimizin, aziz milletimizin bize verdiği yetkinin; Meclisin, sadece ve sadece Meclisin kullanma hakkı olan bir yetkinin yürütme organınca kullanılmasını sakıncalı buluyoruz. Eminim siz de sakıncalı bulursunuz. Bu doğru değil.

Devamen hemen söyleyeyim: Anlaşmanın "Kurumsal Hükümler" başlıklı IV. Fasıl içinde yer alan "Ortak Komite" başlıklı 21'inci maddenin (2)'nci fıkrasında tarafların kuracakları Ortak Komitenin işlevleri listelenmiştir. Bunlar arasında "anlaşmada her türlü tadilatı yapmak ve anlaşmayı değiştirmek" de yer almaktadır. Bakın, ikinci bir sorun. Yani bunu 3 kere reddetmemiz lazım. Bir Ortak Komite var, Ortak Komite anlaşmayı tadil edebiliyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisini gene baypas edebiliyor. Ortak Komite bu anlaşmada değişiklik yaptığı takdirde anlaşmanın tekrar her iki ülkede onay sürecine girip girmeyeceği belirsiz.

Değerli arkadaşlar, Sayın Kubat; hukukçusunuz, gelin, söyleyin, deyin ki: "Bu anlaşma Meclisin yetkilerini baypas etmiyor." Ediyor yani Ortak Komite anlaşmayı tadil ediyor, değiştirebiliyor; değişikliklerin ülke parlamentolarınca onayına, en azından Türkiye tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylanacağına dair bir konu burada yok.

Ayrıca, Venezuela'dan sıfır gümrükle ya da vergi indirimiyle tarım ürünleri, canlı hayvan ve hayvansal ürünler ithal edileceği anlaşılmaktadır. Genel olarak Türkiye ekonomisinin, özel olarak da tarım ve hayvancılığın içinde bulunduğu durum göz önüne alındığında üreticilerimizin hilafına olacak bu duruma da bir çekince koyuyoruz ama tekrar ediyorum: Ana rezervimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerini Sayın Cumhurbaşkanına devretmesidir. Doğru değil değerli milletvekilleri. Yani AK PARTİ'nin, belki Milliyetçi Hareket Partisinin Parlamento çoğunluğuyla bu kabul edilebilir, buradan geçebilir ama bu, Parlamento bakımından, Meclisimiz bakımından bir harakiridir. Yani hani başkanlık sistemine geçtik, güya "Kuvvetler ayrılığı daha katı, daha güzel, daha ayrı işleyecek." derken iddianız o, biz tam tersini söylüyoruz, geldiğimiz noktada bu anlaşma bu tür sakıncaları barındırıyor. Tekrar altını çiziyorum: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında her türlü ikili ilişkinin gelişmesi ve güçlenmesi Cumhuriyet Halk Partisini sadece ve sadece memnun eder ama tekrar altını çizerek söylüyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisine ait bir yetkinin bir kişi tarafından kullanılması da Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarına hâle getirir. Gelin, bence bu günaha ortak olmayın. Bu hükümlerin bir şekilde değiştirilmesi gerekir ya da burada çoğunlukla geçerse de siz, en azından, AK PARTİ mensubu sayın milletvekilleri, bu anlaşmanın bir an önce tadil edilip Meclise gelmesi için partinize baskı yapın. Meclisi sevin. Erdoğan'ı sevin, bir şey demem, saygı duyarım, seveni var sevmeyeni var ama Meclisi de sevin. Meclisi sevmek milleti sevmektir. Meclisi sevmek millî iradenin önünde şapka çıkarmaktır. Meclisi sevmek milletin önünde boyun eğmektir. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu yapabilmemiz lazım. Bunu yapamazsak Hükûmetten gelen her anlaşmayı sorgusuz sualsiz kabul edersek asli işimizi çok yapmış olmayız.

Değerli milletvekilleri, bunun hemen peşine 113 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ni görüşeceğiz. Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak buradan söylüyorum, bu ikinci anlaşmada yapacağımız şudur: Meclisin mesaisini de gereksiz yere işgal etmemek için, dost ve kardeş Özbekistan'la ekonomik, ticari ilişkilerimizin daha da güçlenerek gelişmesi için oturduğum yerden bir dakikalık söz alacağım Sayın Başkan, bu Özbekistan anlaşmasının tümünde ya da maddelerinde söz almayacağız. Türk-Özbek kardeşliği kutlu olsun, hayırlara vesile olsun diyeceğiz, kabul oyu vereceğiz. Buna kabul oyu vereceğiz, bu doğru, bunda yanlış yok, buna kabul diyoruz, diyeceğiz ama bu yanlış. Ben diyorum ki gelin dönün, yanlıştan dönmek erdemdir. Venezuela'ya birileri gidecekse gelecekse, bir resmî ziyaret yapılacaksa ben onu bilmem, bunun için aceleyle getirilirse ben onu bilmem ama öyleyse bile gidildiğinde hemen bu anlaşma orada revize edilebilir, gelir; biz de hay hay deriz, kutlu olsun, hayırlı olsun deriz.

Değerli arkadaşlar, buradan tabii anlaşılan şu: Dış politika ve uluslararası ilişkileri -hep söylerim- iç politik argüman olarak bırak kullanmayı, düşünmeye başladığınız anda size yanlış yaptırır. Nitekim, çevremizde, bulunduğumuz coğrafyada yaşanan son gelişmeler de yürütmenin bu konuda büyük yanlışlar içine düştüğünü açık bir şekilde gösteriyor. Yanlış olabilir, diplomaside yanlış tolere edilebilir ama uluslararası ilişkilerde, diplomaside çelişki, ikirciklik kabul edilemez. Yani bir konuda bir karar alırsınız, dünyadaki diğer ilgili ülkelerin size bakışında farklı hükümler olabilir, kızan olur, seven olur, bu ayrı. Ama dış politikada tutarsız, ikircikli, çelişkili hâl ve yol izlerseniz bırak içerisini, bırak CHP'yi -öyle diyor ya sizinki "Ce-Ha-Pe"- dünyanın diğer ülkeleri, Birleşmiş Milletler ailesi, dünya milletler ailesi, içinde bulunduğunuz coğrafyadaki komşuların size güveni kalmaz, güvenmezler, derler ki: "Bunun ne yapacağı belli değil; sabah başka, akşam başka." İşte, bu, Türkiye'yi o alanda, Doğu Akdeniz'se Doğu Akdeniz, Kuzey Irak'sa Kuzey Irak, Suriye'yeyse Suriye, İran-ABD gerilimiye o, güveninizi yitirdiğiniz zaman dış politikada ağırlığınızı da yitirirsiniz, gücünüzü de kaybedersiniz, etkisiz eleman olursunuz. Örneğin, Türkiye, Orta Doğu coğrafyasında AK PARTİ, dış politikasını pelikan grubuna, mehdi bekleyen danışmanlara ve SETA'ya teslim etmeden önce belirleyici ülke idi, bak, belirleyici ülke idi. (CHP sıralarından alkışlar) Ama şimdi Türkiye dış politikasını pelikana, efendim, mehdi bekleyen danışmanlara, SETA'ya ve bilimsellikten uzak kafalara ve Dışişleri Bakanlığının yıllardır sürdürdüğü diskura, geleneklere aykırı kafalara teslim ettiğinden beri Türkiye -belirleyici olmaktan çektim, etkileyici olmaktan da geçtim- etkisiz eleman oldu değerli arkadaşlar, buna üzülüyoruz. Bunu, Türkiye'nin, 82 milyonun hak etmediğini düşünüyoruz.

Şimdi, biz Libya'da dedik ki... 1974 Barış Harekâtı'nda şu mu zannediliyor, çok merak ediyorum: Dönemin Libya Devlet Başkanı ile -Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan bahsediyorum- dönemin Türkiye Cumhuriyeti Başbakanının özel hukukundan kaynaklı olarak mı Libya, Kıbrıs mücadelemize destek verdi? Kim buna "Evet." diyebilir? Hayır, Libya ile Türkiye arasındaki kadim ilişki, dostluk, tarihî köklü bağlardır Libya'nın 1974'te Türkiye'ye samimi destek vermesinin gerekçesi. Yani o dönemdeki Kaddafi ile merhum Ecevit'in -ikisi de rahmetli- özel hukuku değildir. Hâl böyle olunca ne dedik? "Yahu, bizim için asolan Libya, Libya halkı, Libya'daki kardeşlerimiz, dostlarımız." Efendim, Libya'da Trablus'ta Serrac, Tobruk'ta Hafter, bunlar didişiyor. Ya, siz komşunuzun evinde, alt katınızda evin iki oğlu kavga ederse üst kattan inip birine bir tokat atar mısınız? Atamazsınız, yanlıştır. Türkiye'nin Libya politikasına girizgâhı bu idi. Biz dedik ki: "Yapma, etme; bizim için önemli olan Libya ahalisidir, bin yıllık dostluktur. Bugün Serrac var, yarın kadrac olur; bugün Hafter var, yarın bilmem ne olur." Ne dendi? "Efendim, birisi darbeci, birisi meşru. Birleşmiş Milletler bunu tanıyor, ben de bunu tanırım." Yahu, Birleşmiş Milletlerin tanıdığını tanıyorsan burnunun dibinde Esad var; Esad'ı da tanı, Esad'ı da tanı. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, CHP dedi ki: "Ey Erdoğan, bize yakışan ara buluculuk, iki kardeş kavga ediyorsa birine şamar atmak, birini arkana almak değil; onları kucaklaştırmak mümkünse, değilse, kavga ettirmemek." Hatırlayın "Teröristle, darbeciyle ara bulucu olunmaz, masaya oturulmaz." dedi. Gene hatırlayın, tam üç gün sonra Sayın Putin'le Türkiye'de bütün televizyonların karşısında cümleye şöyle başlandı; "Biz ara bulucular olarak..." diye başlandı. Şimdi Allah var, bu çelişki değil mi? Daha vahimi var. Daha sonra, üç beş gün sonra da tekrar "Hafter'le masaya oturmam, kimseyi oturtmam." var. Ee, şimdi, böyle yapınca şu oluyor: Söz konusu coğrafyadaki hak ve menfaatlerin korunabilmesi noktasında, dediğim gibi, bırak belirleyici olmayı, etkileyici olmayı, etkisiz eleman noktasına gelirsiniz. Doğu Akdeniz'de KKTC'nin ve bizim mavi vatanımızdaki hak ve menfaatlerimiz eğer hakikaten Trablus'taki Serrac'la olan hukukumuzla kaldıysa Allah bize selamet versin! Böyle bir şey olabilir mi? Ne derler? Ağaca yaslanma, kurur; insana yaslanma, ölür. Türkiye'nin yaslanması gereken Serrac değil. Türkiye'nin yaslanması gereken Libya'yla kadim hukuk ve

ilişkidir, böyledir bu iş. (CHP sıralarından alkışlar)

Efendim, ben demişim ki -evet, tekrar ediyorum- birisi İhvan kardeşliği üzerinden yürüyor, birisi daha seküler. Ha bu, biri haklı, biri haksız demek değil; ben sonuca bakarım, ben sonuca bakarım. Hangisi Libya halkının desteğini almışsa Türkiye onunla ilişkilerini sürdürür, bu kadar basit.

Bakın, bu şuraya da yansıyor: Sizin Libya'daki, Suriye'deki çelişkileriniz, yanlışlarınız İran-Amerika Birleşik Devletleri gerilimine de yansır. Yani şunu yapamazsınız: Suriye'de elinizde bir bidon benzin, ateşe koşacaksınız; Libya'da elinizde bir bidon benzin, ateşe koşacaksınız; sonra onu bırakıp bir bidon su alıp İran'a yürüyeceksiniz; size gülerler. Yani burada gerilim, burada yumuşama; yok böyle bir şey, böyle bir şey yok. Bir ülkenin dış politikasında bir doğrultu tutarlılığı olur, bir omurga olur.

Ayrıca, dış politika üzerinden, içeride ekonomik kriz başta olmak üzere kimi yanlış politikalarından dolayı kaybettiğiniz itibarınızı tolere edemezsiniz, hiç mümkün değildir; örneğini de bulamazsınız. Anlıktır, saman alevi gibi, bir "aslanım, kaplanım" der millet; sandığa giderken de mutfağına bakar, cebine bakar, gelen icra dosyasına bakar, bakar, bakar, bakar. (CHP sıralarından alkışlar)

Bunları sonra konuşuruz. Şimdi Türkiye'nin acil sorunu deprem. Çelişkimiz, acil sorunumuz depremdir, temel sorunumuz da ekonomidir.

AK PARTİ'nin saygıdeğer milletvekilleri, vatandaşın içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıyı, ekonomiyle ilgili isyanı, hiç şüphe etmeyin, AK PARTİ'nin üst düzey yöneticileri de görüyor ama yukarıdakiler biraz sağır olur, işlerine geldiği gibi görür, olanı görmez olmasını istediğini görür. Siz saygıdeğer milletvekillerine düşen, size yansıyan feryadı -çünkü hep sokaktasınız, milletin içindesiniz, biliyorum- AK PARTİ'nin üst yönetimine, AK PARTİ'nin tepesine iletmektir; hepimize, sadece AK PARTİ'ye değil. Biz bunu Parlamentoda muhalefet olarak yapacağız, siz özelde, parti içinde de yukarıya "Kral çıplak." diyeceksiniz. Bu denirse hem AK PARTİ'nin bunda menfaati olur hem Türkiye'nin. Denmezse ne olur? Türkiye de kaybeder, anketlerde görüldüğü gibi AK PARTİ de kaybeder. AK PARTİ kaybetsin, Cumhuriyet Halk Partisi kaybetsin, hiç önemli değil. Önemli olan, 82 milyonun huzurudur, refahıdır, mutluluğudur; önemli olan, yurtta da dünyada da barıştır.

Sizleri saygıyla selamlıyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Şimdi de şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

Söz Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'da.

Buyurun Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan uluslararası anlaşma üzerinde şahsım adına söz alması bulunuyor. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası anlaşmayı onaylıyorum, destekliyorum; bunu baştan belirtmek istiyorum.

Ben, bugün, uluslararası anlaşmadan çok deprem üzerinde konuşmak istiyorum. Elâzığ'da yaşadığımız deprem sırasında Kahramanmaraş'ta bulunuyordum ve deprem çevre illerin tümünü etkilemişti. Bunun üzerine Sayın Genel Başkanımız tarafından, Milliyetçi Hareket Partisi Grubundan 5 milletvekilinden ve beraberinde bölgedeki MYK üyelerimiz ve il başkanlarımızdan bir heyet oluşturuldu ve görevlendirildi. Biz cumartesi günü deprem bölgesine hep beraber gittik ve deprem bölgesi Elâzığ'da ve Malatya'da incelemelerde bulunduk. Evleri yıkılan, çadırlarda yaşayan vatandaşları ziyaret ettik; kriz merkezlerine giderek depremle ilgili bilgi aldık. Devlet görevdeydi, devletin bakanlıkları görevdeydi, Sayın Cumhurbaşkanını da deprem bölgesindeydi ve gördüğümüz kadarıyla herkes, elinden geldiği kadar deprem bölgesindeki vatandaşın yaralarının sarılması için çalışıyordu.

Şimdi, deprem olduğunda aslında kriz yönetiminde üç aşama vardır. Depremden önce yapılacaklar, deprem sırasında yapılacaklar ve depremden sonra yapılacaklar diye olayı üç aşamada incelemek lazım. Deprem olduğunda önemli olan, enkaz altından vatandaşları çıkarmak, bunları kurtarmak ve sağlık hizmeti vermek, ondan sonrasında da bu insanların yerleşim yerlerinde yaşamını devam ettirmeye çalışmaktır. Polemik yapmanın hiçbir yararı yoktur, oradaki insanların polemiğe ihtiyacı yoktur. Oradaki insanların sıcak bir çorbaya ihtiyacı vardır, kalacak bir yere, sevgiye ve güvene ihtiyacı vardır.

Deprem sonrasında görülen en önemli sağlık sorunlarından biri posttravmatik depresyon sendromudur. Tıbbi adıyla bilinen posttravmatik depresyon sendromu, özellikle depremden sonra, bir ay sonra yaşanan bir sıkıntıdır. Bunun için, depremden sonra o insanlara verilecek en önemli hizmet sıcak bir el, sıcak bir çorbadır. Bunun bilinciyle hareket etmek lazım. Onlara psikolojik destek vermek gerekir, onların yanında olduğumuzu hissettirmek gerekir. Bugün hepimize düşen görev budur. Polemik yapmaktansa oralara gidip en azından bir tas çorba götürmek çok daha anlamlı ve çok daha yara sarıcıdır.

Bu vesileyle, Marmara depremi üzerinde de konuşmak istiyorum. Çünkü bazı kişiler oturdukları yerden, yirmi bir yıl önce olmuş Marmara depremi üzerine ahkâm kesmektedir. Ben, o gün -Marmara depreminde- Sağlık Bakanlığında Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünde Genel Müdür olarak çalışan bir kişiydim ve depremde, Sağlık Bakanlığının kriz koordinatörü olarak hem Marmara depreminde hem Düzce depreminde hem de Afyon depreminde krizi yöneten, sağlık hizmetlerini koordine eden biriydim. Bu yüzden "O gün devlet yoktu." diyenlere buradan cevap vermem gerektiğini düşünüyorum. O gün devlet vardı, görevinin başındaydı. Bildiğiniz gibi, deprem üçü iki gece olmuştu, 7.4 şiddetindeydi, uluslararası kaynaklara göre 7.8 şiddetindeydi. Deprem üçü iki gece oldu, biz üç buçukta Sağlık Bakanlığında toplandık, saat beş buçukta Bolu'daydık, yedi buçukta Sakarya'daydık. Devlet oradaydı, Sağlık Bakanlığı oradaydı, tüm bakanlıklar da oradaydı. Daha sonra Kocaeli'ye geçtik. Kocaeli'ye geçtiğimizde dönemin Başbakanı rahmetli Bülent Ecevit saat 19.30'da deprem bölgesindeydi. "Devlet yoktu." diyenlere hatırlatmak istiyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer kastettiğiniz Başbakanı, Başbakan Bülent Ecevit saat 19.30'da Kocaeli'deydi. O gün deprem bölgesinde tüm bakanlıklar elinden geleni yapmıştır. 18.500 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. 50 bin yaralımız olmuştur. Bu 50 bin yaralı için hava köprüsü, ambulans köprüsü oluşturularak Sakarya'daki yaralılar Ankara'ya, Kocaeli'deki yaralılar İstanbul'a, Yalova'daki yaralılar Bursa'ya taşınmıştır ve Sağlık Bakanlığı 18 bin operasyon yapmıştır, bir günde 18 bin operasyon yapmıştır. Biz deprem bölgesine gittiğimizde, saat beş buçukta Sakarya'ya gittiğimizde orada hayatını kaybetmiş, eşini kaybetmiş, çocuğunu çocuğunu kaybetmiş insanlarla beraberdik. Bugün depremle ahkâm kesenler neredeydi bilmiyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) O gün depremi yaşayan insanlar...

Bir hemşirenin yaptıklarından bahsederek sözlerime devam etmek istiyorum. Hayatınızda hiç deprem yaşadınız mı? Depremde çocuğunuzu kaybettiniz mi? O gün orada, depremde çocuğu hayatını kaybetmiş olan hemşire çocuğunu bıraktı ve sonra işinin başına geçti, yaralılara hizmet etti. Biz, orada genel müdür veya bakan olarak bulunmadık, bir doktor olarak bulunduk; eldivenlerimizi elimize geçirdik, yaralılara hizmet ettik. Diyorlar ki: "Ne yaptı? O zaman devlet yoktu." Başbakan oradaydı, bakanlar oradaydı, sağlık teşkilatı oradaydı, Bayındırlık Bakanlığı oradaydı, Tarım Bakanlığı oradaydı. O gün Sağlık Bakanlığının yaptığı hizmetler tarihe geçmiştir. O gün yaptıklarımızı, verdiğimiz hizmetleri nasıl yaptığımızı daha sonra Japonya bizden öğrenmiştir, oluşturduğumuz hava köprüsünü nasıl yaptığımızı onlara da anlattık.

O deprem bölgesine verdiğimiz hizmetlerden bahsedeyim. 45 bin konut yaptık. Hani "Devlet yoktu." diyorlar ya 45 bin

konut yaptık orada. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Orada devletin harcadığı para 20 milyar dolardır yani bugünkü karşılığı yaklaşık 120 milyar liradır. O gün "Devlet yok." denirken devlet bunları yapıyordu.

Sadece deprem sırasında yıkılan ev sayısı, hasarlı ev sayısı 350 bin konuttur yani 350 bin konut depremden çok veya hafif, orta derecede etkilenmiştir. 50 bin yaralı vardı, bu yaralıların 18 binine operasyon yapıldı. Ve orada -sadece tabii ki depremde bitmiyor- bu insanların yaşantısını kamplarda devam ettirmek gerekiyor. Bugün de aynı riskler var. Şimdi, bugünler kış günleridir; toplu yaşanan yerlerde solunum yoluyla bulaşan hastalıklar sık görülür. Hep denildi ki: "Devlet nerededir? Kriz çıkacak, sorun çıkacak, hastalıklar patlayacak." O kış mevsiminde, geçici yerleşim yerlerinde yaşayan insanlara aşıyı götürdük. O günler yaz günleriydi, bütün sular klorlanarak deprem bölgesine götürüldü. Su şebekesi çökmüştü ama hiç kimsede ishal vakası olmadı; bölgedeki tüm sular veya taşınan sular klorlanmıştı, bir tane ishal vakası bile yaşanmamıştı. Çadırdaki yaşayan insanlar kızamığa yakalanmamıştı, herhangi bir solunum yolu enfeksiyonu yaşanmamıştı. O gün devlet oradaydı, devlet görevinin başındaydı, milletiyle beraberdi ve elinden gelen hizmetleri de en iyi bir şekilde vermişti. Bugün de aynı şekilde, devlete düşen, millete hizmet etmektir; devletin milletiyle bir arada olmasıdır. Depremlerde polemik yapmanın hiç kimseye bir faydası yoktur. Önemli olan, depremlerde devletin sıcaklığını ve varlığını hissettirmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aycan, tamamlayın lütfen.

SEFER AYCAN (Devamla) - Tüm millet olarak da bir arada olmanın, birlik içerisinde olmanın zamanıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum. Saygılar sunarım. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aycan.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Şimdi, 1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BOLİVARCI VENEZUELA CUMHURİYETİ ARASINDAKİ TİCARETİN GELİŞTİRİLMESİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA VE ANLAŞMANIN EKLERİNE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLERİN CUMHURBAŞKANINCA DOĞRUDAN ONAYLANMASINA DAİR YETKİ VERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 17 Mayıs 2018 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) 1 inci maddede belirtilen Anlaşmanın eklerine ilişkin değişiklikleri doğrudan onaylamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tutanaklara geçmesi bakımından efendim, bu teklifin, anlaşmanın 2'nci maddesi, yürürlükte bulunan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

Değerli milletvekilleri, şimdi de teklifin tümünün oylamasına geçiyoruz.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen üç dakikalık süre içinde Başkanlığına ulaştırmalarını rica ediyorum.

Değerli milletvekilleri, pusula verenlerin salondan ayrılmamaları gerekiyor, bunu hatırlatıyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.58

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.12

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 48'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

64 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümünün açık oylamasında toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi açık oylamayı tekrarlayacağım.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama başladı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, tekrar hatırlatmam gerekiyor ki pusula verenler salonda kalmalıdır. Oylamadan sonra pusulaları eşleştirmek üzere isimleri okuyacağız.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi pusulaları okuyacağım. İsmi okuduğum milletvekillerinin kendilerini tanıtmaları

gerekiyor.

Pakize Mutlu Aydemir? Burada.
Hüseyin Yayman? Burada.
İrfan Kartal? Burada.
Ali Özkaya? Burada.
Ceyda Çetin Erenler? Burada.
Atilla Ödünç? Burada.
Serkan Bayram? Burada.
Emine Yavuz Gözgeç? Burada.
Niyazi Güneş? Burada.

İbrahim Halil Yıldız? (CHP ve HDP sıralarından "Yok, yok." sesleri)

Değerli milletvekilleri, elektronik oylama tutanakları ile pusulaları karşılaştıracamız, sonra da sonucu açıklayacağız.

Değerli milletvekilleri, İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu açıklıyorum:

"Kullanılan oy sayısı : 202

Kabul

: 202 (x)

Kâtip Üye
Bayram Özçelik
Burdur

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul"

Değerli milletvekilleri, böylece teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Şimdi de 3'üncü sıraya alınan Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 113) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 113 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanmış sayıyoruz.

Teklifin maddelerini geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KARAYOLU İLE ULUSLARARASI YOLCU VE EŞYA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 25 Ekim 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Altay.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 113 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kabul edilmesiyle uluslararası kara yolu taşımacılığında şoför esnafımızın bugüne kadar yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi noktasında olumlu adımlar atıldığına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında yapılan bu anlaşmayla uluslararası kara yolu taşımacılığında Türk nakliyecilerimizin, şoför esnafımızın da bugüne kadar yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi noktasında önemli ve olumlu birtakım adımlar atılmıştır. Bu çerçevede, bu anlaşmanın Türkiye Büyük Millet Meclisinde Meclisin de zamanını çalmamak adına görüşmesiz kabul edilmesi düşünce ve anlayışımızı ortaya koyuyoruz.

İki ülkeye ve nakliyecilerimize hayırlı olsun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Zengin, buyurun.

36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 113 sıra sayılı Kanun Teklifi konusunda gösterilen ortak çalışmadan dolayı milletvekillerine ve Oturma Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'a teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de bugün yaptığımız çalışmalardan dolayı çok teşekkür ediyorum ama özellikle şunu ifade etmek isterim: Özbekistan Cumhuriyeti'yle yapmış olduğumuz kara yolu ve uluslararası yolcu ve eşya taşımacılığına dair anlaşmada tüm siyasi parti gruplarımızın gösterdiği anlayış, ortak çalışma hassasiyetinden dolayı bütün milletvekillerimize, tüm siyasi parti gruplarına ve size hassaten teşekkür ediyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zengin.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir

(x) 113 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, İsmail Özdemir bir açıklama yapacak.
BAŞKAN – Buyurun Sayın Özdemir.

37.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, 28 Nisan 1992 tarihli anlaşmanın revize edilerek Özbekistan'la ilişkilerimizin ivme kazandığı bir dönemde yürürlüğe sokulmasının memnuniyet verici olduğuna ilişkin açıklaması

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Özbekistan, ülkemizin tarihî ve kültürel anlamda bağlarının olduğu önemli dost ve kardeş ülkelerimizden bir tanesi. Tabii, geride bıraktığımız yıllarda 1992 tarihli bir anlaşma vardı ancak karşılıklı uygulamalar noktasında yaşanan bazı problemler nedeniyle bu anlaşmanın şimdi tekrar revize edilerek özellikle de ilişkilerimizin ivme kazandığı bir dönemde yürürlüğe sokulması, son derece memnuniyet vericidir. Gerek Özbekistan'a gerekse Özbekistan üzerinden diğer Türk dünyası ülkelerine taşımacılık yapan nakliyecilerimizin bu anlaşmadan büyük menfaatleri olacaktır. Aynı şekilde Özbekistan'dan da Türkiye'ye yönelik taşımacılıkta bulunan Özbekistan plakalı araçların girişlerinde de büyük kolaylıklar sağlanacaktır. Hayırlara vesile olmasını biz de temenni ediyoruz. Bunun Meclisimizden büyük bir çoğunlukla beraber geçmiş olması memnuniyet vericidir.

Unutulmaması gerekiyor ki Buhara neyse, Taşkent neyse, Semerkant neyse bizim için Ankara da İstanbul da Kayseri de Konya da odur çünkü bu yerlerin hepsi, aynı tohumun birer meyvesidir diyorum, saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdemir.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 113) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen iki dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Başkanlığa pusula ulaştıran değerli milletvekillerinin salonu terk etmemelerini de ayrıca hatırlatıyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucunu okuyorum:

"Kullanılan oy sayısı : 291

Kabul : 291 (x)

Kâtip Üye
Bayram Özçelik
Burdur

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul"

BAŞKAN - Böylece teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, 4'üncü sıraya alınan 161 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 70 Milletvekilinin Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2512) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 161)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

5'inci sıraya alınan 66 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

5.- İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 66)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlar gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 29 Ocak 2020 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.29

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.